Del Collegio Mar. de Nra Sra del Ros. de Sta Fe

ſe iuramento ca-lũnie:ſed in calũnia qꝛ etiam ſine vllo iuramento calũniantem repellit etiam lite non conteſtata. Et ſic nondũ iurat ɔ calũnia: vt no.Inno.in.c.i. de offi.vica. Hic eſt quod ſi actor non vult edere actionẽ vel reus nõ vult edere exceptionẽ audiẽtiam ſuam denegat.C.de trãſac. l.vbi. Extra no. ꝙ veritas ꝛ innocentia defendũt quem a calũnia: vt.C.de iniurijs. l.ſi non conuicij .C.de his qui. vt indig.l. ſororeʒ. Iteʒ not. ꝙ non ſolũ.l. prouidet contra preſenteʒ calũniam: ſʒ contra futuraʒ.C. de vſur.pupil.l. pupillus. Ex̃ no.ꝙ petitio ſimulata non iuuat ſimulãtem.ff. de trãſ. l.cum hi.§. ſi cũ lis. ꝛ.C. de leg.l. ſi in fraudem.

a ¶l.quãuis. Et quando teſtimonium contra dominum dicit ad de ſupra que fuerit prima cau. benefi.amit.§.ꝛ q̃ laſſabi in glo. ꝛ Spe.de teſta.§. ſ.ver.nunquid vaſallus.

b ¶Creat. Uid quod not.Bart. in.l.ſi.ff.de iniur. ꝛ notat in.c.qñ tauallis.de iure iurã.ꝛ.c.veniẽs. Andre.Barb.

a l.quamuis[a]. Bal.

Item ſi inter dominuʒ. ¶Caſus. Si contentio eſt de beneficio inter dñm ꝛ vaſallum domino poſſidẽte vaſallo aũt in probatione deficiente: ſi longa eſt poſſeſſio vaſalli ſibi defert̃ ſacramentum. Sed ſi noua non defertur ſibi: ſed domino niſi p̃ſumptio ſit pro vaſallo. h.d. LONGA. Nota ꝙ longa poſſeſſio dr̃ in eo qñ in ea ſtetit per annum ꝛ eſt valde impropria locutio. C.de vſuca. transfor.l.i.in prin. vbi non ſolum annus: ſed biennium vocat̃ tp̃s auguſtum ideſt breuiſſimuʒ quo tp̃e miſeri dñi a iure ſuo non deberent excludi. Sed ſpeciale eſt in feudis ꝑpter ſeruitia que dñi recipiũt a vaſallis. NOUA POSSESSIO. ideſt minus anno. Pertrus de cer. NISI ALIUD. ideſt aliqua idonea p̃ſumptio cum.xij.ſacramentalibus Pe.de cer. Bal.ꝛc.

¶De lege corradi. Rubrica.

Ex corradi. Diuide in duas partes. Primo tenor legis Corradi. Secundo quedam diſtinctio ſm cõſuetudineʒ mediolañ. Secunda incipit in ver.ſed talis. Caſus. Si ĩter capitaneos regis eſt qõ coram rege dʒ diffiniri per.l. corradi. Si vero inter valuaſores: coram paribus curie. Sed Mediolani non ſeruatur dicta lex. ꝛ diſtinguitur. Aut cõtentio eſt inter duos quicũq; fuerint de beneficio regali: tũc coram rege decidit̃: cetere vero cauſe coraʒ paribus curtis. h.d. Quero que diſtictio ſit rationabilior? Et vr̃ ꝙ diſtinctio Corradi: qꝛ omne ius quo vtimur primo pertinet ad pſonas deinde ad res vel actiones. Eſt ergo perſona tanq̃ dignior inſpicienda vt.l. queritur.ff. de ſta.ho.ſic inſti.de iure naturali.§.fi. ¶In contrariuʒ vr̃ inſpicienda cã potius ꝙ perſona maxime ꝙ ĩ quo in cã poſitum eſt: vt.ff.ad.l.aquiliam.l.ſi plagio.§.in cliuo capitolino. So. diſtinctio corradi rõnabilior eſt ꝛ tenenda q eſt lex imperialis. Nam pro perſonis in dignitate poſitis non nulla priuilegia inuenit veteris iure auctoritas: vt.C.vbi ſena.vel cla.l.quotiens.C.de iniurijs.l.ſi. C.de procura.l.penul.C.de digni.l.quotiens.lib.xij.cũ infinitis ſimilibus. Pro mediolañ. conſuetudine facit: qꝛ ſolũmodo de beneficijs principis ad eum pertinet iudicare ꝛ ipſe eſt qui poteſt ꝛ hʒ determinare de eorũ ſubſtantia ꝛ qualitate: ꝛ quem modũ beneficij ſui eſſe malit. vt.ff.de regu.iur.l.neratius: ꝛ extra de iudi.cũ veniſſet. Nam beneficiũ principis ſimile eſt legi ab eo cõdite quã ipſe ſolus hʒ interpretari: vt.C.de leg.l.ſi imperialis maieſtas. In cauſis autẽ ei nõ reſeruatis ita magnos iudex dʒ iudicare vt paruos abſq; perſonarum differentia: vt C.de iudi.l.rem non nouam. Bal.

Inter pares. Diuide i tres partes. Primo coram quo ſit dirimenda contentio orta inter pares. Secundo an ipſe poſſit feudum alienare: ꝛ quo caſu. Tertio an vaſallus poſſit feudum alienare vel alij dare ꝛ quo caſu. Secũda incipit in.§.ex eadem.l. Tertia in.§.ſimiliter. Caſus. Si cõtentio eſt inter duos vaſallos quoꝝ vterq; dicit̃ feudũ proprium eſſe ſiue producant eundem inueſtitorẽ ſiue diuerſum: cauſa diffiniri dʒ corã iudice vel arbitro. Uerũtamen ſi ambo producant vnum ꝛ eundem inueſtitorẽ ſi õno poſſidẽti ſine fraude variare voluerit ille obtinebit niſi aduerſarius ɔtrariũ probauerit. h.d. INTER PARES DUOS. ideſt inter duos qui dicunt ſe pares: ſed tamẽ non conſtat alias dominio eſſe cognitio: vt.j.de prohibi. feu.alie.per Fede.c.i.§.preterea: ſi inter. Et dic vt ibi plene no. Pe.de cer. CORAM IUDICE. l.ordinario. Pet. GUARENTARE. eſt vulgare tuſcorum qui appellant inſtrumentuʒ guarentigie: ideſt firmitatis ꝛ preceſſum cui eſt omnino ſtandum. Nec eſt intentio litere ꝙ ceteris paribus quando vterq; allegat dñiuʒ: dominus poteſt alteri affirmare feudum: argu.ff.de lega.ij. l.ſi ſeruum.§.ſi inter duos. ¶Sed quero quid ſi inter duos agatur non de iure rei ſed de iure poſſeſſionis: puta quis ad quem venerit poſſidentem: vt.C.de appel.l.i. licet vterq; vaſallus ſit: ꝛ hoc ɔfiteat̃? Reſpondet Ebredumenſis in ſumma ſua ꝙ qõ violentie non tractatibit̃ coram domino feudi: vt extra de foro comp. ex parte ſm Goffre. ꝛ nota. extra de iudi.ceterũ: ſm Ber. ꝛ dixit ibi de prohib.feu.alie.per Fede.in.§.preterea. Dicit tamen Ebredumenſis ꝙ de conſuetudine in multis locis ſemp cognoſcit dominus in hoc caſu ſiue de poſſeſſiõe ſiue de ꝓprietate queratur. ¶Ita ponit ipſe i ſumma in vltima carta. Ego alias dixi ꝙ ſi iſtud poſſeſſorium reſpicit adminiculum petitorij ꝙ pertinet cognitio ad dominũ. ar. C.de iudi.l.nulli. Si autem nullum preſtat adminiculũ: ſed agitur ad aliam penam quaʒ priuationis feudi: ꝛ altera.l.quam.l. feudorum talis cognitio non pertinet ad dominum ſed ad ordinarium loci. Et eſt ratio: qꝛ nõ pertinet ad naturam feudi: quia due tantum cauſe ſpectant ad naturaʒ feudi ſcilicet ipſius feudi conſtitutio vel conſeruatio. Item eius priuatio que ſecundum conſtitutiones feudales deſcendit. De alijs eniʒ penis non cognoſcit iudex feudi: ſed ordinarius loci vt no.in.d.c.ceteruʒ per Inno. ꝛ ideo ſiue criminaliter ageretur ſiue ciuiliter actione iniuriarum ad vindictam ſiue actione.l.aquilie: vel interdicto quod vi aut clam iudicis ordinarij eſſet cognitio vt in.d.c.ceterum. Sed qꝛ ſit mentio hic de arbitris: ideo ſcias ꝙ dominus Iacobus de ardizone i ſumma qua queſiuit vtruʒ quis poſſit cõpromittere in aduerſarium? Et dixit ꝙ nõ vt.l.penul.ff.de arbi. qꝛ cõpromiſſuʒ requirit duo extrema que non ſunt hic qꝛ non eſt niſi vnus compromittens. vt.l.ij.ff.de ſtipu.ſeruo. Sed licet iſtud non teneat tanq̃ compromiſſum in arbitrum nunquid tenebit tanq̃ quoddam pactum. ar.ꝙ ſic.ff.pro ſo. l.ſi margaritam.ff.de preſcrip.ver.l.inſulam. ¶In contrarium qꝛ ad obligandu ʒſi non valet quod ago vt ago non valet vt valere poteſt. vt.l.i.§.i.de conſtit.pecu. De hoc dic ꝙ aut tanq̃ in arbitrum ꝛ non valet: aut tanq̃ in bonum virum: ꝛ ſi quidem compromittitur de re familiari valet. Ideʒ dico ſi compromittitur de aliquo beneficio ſuper quo liceat paciſci: vt not. Innoc.c.ſane extra de renun. Aut de vindicta: ꝛ tũc aut ciuiliter ꝛ vʒ. Aut criminaliter ꝛ non vʒ: vt.ff.de arbi.l.non diſtinguemus.§.de liberali: ar.contra.ff.de condit.ob cau.l.pe. ꝛ.ff.de fur.l. interdũ.§.qui furẽ. Sed ibi non fuit cõpromiſſum: ꝛ fuit proceſſum de facto ꝛ nõ de iure: vt no.C.qñ ciuilis actio. in Rubrica. Aut eſt dubium vtrum tanq̃ in arbitrũ vel arbitratorem ꝛ preſumo ꝙ tanq̃ in arbitratoreʒ: vel res magis valeat quam pereat. Et qꝛ non preſumit̃ ille velle litigare qui ſe ponit in manibus aduerſarij: ꝛ ideo non p̃ſumitur eum eligere tanq̃ diſceptatorem: ſed tanq̃ amicum: argu.ff.man.l.creditor.§.i. Item qꝛ hʒ facti ꝓprij noticiaʒ: vt extra de reſcrip.c.ab excõmunicato. Item facit quod not. Hoſtien. extra de arbi.innotuit: ꝛ ibi in nouella. ¶Querit idem Iaco. quãdo compromittitur in offenſum: vtrum offenſus poſſit mãdare offendenti ꝙ de ciuitate exeat[b]. Et dicit ꝙ non: niſi in compromiſſo fuerit
b hoc actuʒ nec per hoc dicitur infringi libertas: vt legitur ꝛ not.in.c.quintauallis de iureiuran. ꝛ in.l.fin.de preto. ſtipula. per Barto. ſed quodammodo de iniuria ſatiſfieri.ff.de iniurijs.l.ſi vnum.§.ſi auteʒ. Caue tamen tibi qꝛ iſtud preceptum non habetur loco relegationis vel interdictionis publice. Ita ꝙ ſi non ſeruetur debet tanquam violator interdicti criminaliter puniri. Non enim hec auctoritas competere poteſt his qui non habent merum imperium. C.de ſen. ꝛ interlo.om.iudi.l.nulli. Hec enim retuli: qꝛ iſta ꝛ plura alia predictus dominus Iac.de domino ardizo. poſuit in ſumma ſua huius operis in vltima ꝛ penul. charta vbi ipſuʒ videre poteris ſi ſummã eius habes.

a ¶.§.lutius. De nã iſtoꝝ verboꝝ ſi tibi videbit̃ ſi extimaueris ſi arbitratus fueris ſi tibi placuerit ꝛ ſimiliũ importãt arbitriũ boni viri ꝛ nõ voluntatem ꝓpriã ꝓbat̃ in.l.fideicõmiſſa.§.quãq;.ff.de leg.iij. ꝛ in.l.thais.§.ſororem.ff.de fideicõ.liber. vbi tex.de ꝟbo placet. ꝛ tex.cũ gl.in.c.ij.de corpe vi. ꝛ gl.in.c.abbate.de verb.ſigni. ꝛ ꝑ bar.in extrauagãti ad reprimẽdã. ꝛ in.l.alio. de alimen. ꝛ ci.lega. Et hoc dixit gl.in.c.vt debit⁹ de app. ꝙ iudex põt iudicare ſm qõ ſibi vr̃. Uide etiã gl.in.c.iudicet.iij.q.vij. ꝛ vid Inn.in.c.cũ ſpeciali de app. qui dicit quelibet iudicẽ poſſet ita interpretari ɔ cauſis ꝟtẽtibus coram eo.

b ¶Largiri. Niſi h̃ ſit modici p̃iudicij: vt.l.ſi de meis.§.recepiſſe ff.de arbi. vel facit pro bono pacis. vt ex̃ de prebẽ.c.niſi eẽnt. ꝛ .d.l.creditor.§.i. ff.man. Sed hic quero qñ dicat̃ factum pro bono pacis. Rñ.qñ res eſt dubia: vt no. Ber.ex̃ ɔ electio.in.c.cuʒ inter.R. vbi omnino vide.

c ¶.§.differt. Et hoc comprobatur; argumento eoꝝ q̃ notant̃.C. de his qui.vt indig.l.i.ꝑ Accur. Et hec vera vt no.in Specu.de arbi.§. differre. ad fi. Pone eniʒ ꝙ debeo recipere decem a petro quod cõpromitto nõne ex mora minuitur actio mea. Certe ſic in ſti.de act.§.ideʒ iuris. ꝛ hac rõne vr̃ qõ liqdata cã deberet ſaltẽ intra q̃ttuor menſes iudicari: ꝛ iſta eſt noua cõſideratio tñ non vrget: qꝛ nõ ſeq̃t̃ debuit facere añ. g̃ nõ valet factum poſtea. Et adde qõ ab ex̃ notaui .ſ.de cõtrouer.ꝑ par.termi. Iſta g̃ eſt noua rõ: quia nimis ꝓrogãdo minuit ſubſtantiã debiti que rõ hʒ locũ ſi debitũ erat liquidũ al's nõ. Et eſt ſimile de anno.ex̃ de offi.deleg.c.querenti.

bes. Sed hic quero ſi eſt data arbitratori poteſtas ꝙ poſſit iudicare alte ꝛ baſſe ꝓut ſibi placuerit quid operãtur iſta verba. Sol. dicit Io.an.in.c.humilis: de ma. ꝛ obe. ꝙ poteſt facere qcq̃d ſibi videbit̃. ſed pondera verbum videbitur qꝛ ſi eſt in dolo non facit quod ſibi videt̃: ſʒ eius cõtrarium qꝛ cum appareat de mente ſua id quod eſt fiendum ꝛ facit oppoſitum tunc dicitur eſſe in dolo.ff.mãda.l.creditor.§.lutius[a]. ¶Et no. ꝙ ſi arbitratror ex certa ſcia ɔ alieno largitur ideo nõ valet qꝛ non eſt ꝑmiſſum donare de alieno. vt.ff.quod vi aut clam.l.ꝓhibet̃.§.plane.immo.eſt qñq; ſp̃es furti de alieno largiri[b]. ¶Sed hic immediate querit̃ quãto tp̃e duret cõpromiſſio que ſit i arbitratorẽ. Rñdeo per annũ: ꝛ ideo nõ valet preceptum factũ poſt annum a tempore cõpromiſſi: arg.C.cõia de le.l.fi.§.ſed ꝛ ſi quis. Ita dicit Iaco. predictus. Sed Bar. dicit ꝙ ſi cõpromittitur in ipſum cõtrahentem ſuper reſoluendis ſubſtantialibus ɔ̃ctus dʒ declarare infra.xl.dies: vt.ff.de edil. edi.l.quod ſi nolit.§.ſi quis ita. vbi dr̃ ꝙ ſi res ſit vendita vt diſplicuerit redhibeat̃ nec ſit diffinituʒ tempus ad redhibendũ: ꝙ infra.xl.dies poteſt redhiberi ꝛ nõ vltra. Et eſt ar. ꝙ ſi in cõpromiſſo apponit̃ tp̃s hoc acto ꝙ ſint dies vtiles: ꝙ ſi non poteſt haberi copia partium non currit dilatio. dicas ꝙ in.§.ſi qd illud eſt de nã penitẽtie que ſit in alterius p̃iudicium: ſed hoc eſt qõ itimet̃ aduerſario alias nihil operat̃. vt C.de ſatiſ.l.j.ff.de procura.l.ſi procuratoreʒ abſentem. Si auteʒ ſuper aliquo extrinſeco cõpromittatur in quendam tertiũ tunc durat ꝑ annũ. Ita no. ipſe in.l.ſi qs arbitratu de ver.ob. Sed illa.l. ꝙ ſi nolit. ſalua reuerentia ſua nihil facit. qꝛ ibi erat collatũ arbitrium ſuper reſolutiõe cõtractus ꝛ nõ tanq̃ in bonum viruʒ ſed tanq̃ in voluntariuʒ cuius arbitriũ nõ poſſit reduci ad arbitriũ boni viri. Itẽ nec dicta.l.fi.C.cõia de lega. hoc probat qꝛ ibi eſt caſus ſpecialis vbi p̃figitur annus: quia ſperatur electio conuerti in aduerſariũ. Et ideo dico ꝙ debet ſtatui terminus a iudice: vt.C.de iure delib.l.ſi curatoris: iuxta no.in ſimili.ff.de ꝓcu.l.oium. Sed certe ꝛ ſine termino ſtatuẽdo a iudice: ſicut.n. eſt cõmiſſa ei qdditas negocij tãq̃ bono viro ꝛ ipſa ſubſtãtia totius litis ita ꝛ tp̃s. Et iõ dʒ laudare iuxta tp̃s equũ arbitrio boni viri. ꝛ ſʒ qõ videt expedire vtriq; ꝑti. ar.ff.de ſol.l.cũ ſticus. ꝛ.ff. ſi quis cautio.l.j. Certe ꝛ illõ qõ dicitur de anno ſatis vr̃ equuʒ tñ nõ computabo annũ a die cõpromiſſi: ſed a die quo potuit cognoſcere preſentibus ꝑtibus. nõ ꝙ mora anni faciat euaneſcere compromiſſum ſed eo ꝙ qui tanto tp̃e ẽ i mora nõ ẽ bonus vir. Uel dic ꝙ aut cõpromittitur ſuper lite aut ſuper negocio. Primo caſu arbitrator ſuccedit loco arbitri ꝛ datur triennium. Secũdo caſu vel aſſignabitur tp̃s arbitrio iudicis de quo aptius loquit̃ Io.an.in additi.
c Spec.in ti.de arbi.in.§.differt[c]. ¶Uel per lapſum anni inducet̃ tacita renũciatio cõpromiſſi tam partium quam ipſius arbitratoris. ar.ff. de arbi.l.itẽ ſi vnus.§.ſi multo poſt. Et eſt ſimile de anno extra de offi.deleg.c.cũ querẽti. Sʒ pone cõpromiſſum fuit facta ad menſem poſtea ꝓrogatũ ſine repilogatione alterius cõpromiſſi: an ſit idem cõpromiſſuʒ. qꝛ duo termini reſpiciunt vnũ ꝛ idẽ determinabile: ideſt vnũ cõpromiſſuʒ. Rñ. iuris fictione eſt vnũ ſʒ re vera ſunt duo ſm Cy.in.l.ſi cũ dies.ff.de arb.in additionibus. Uide nota.in.c.hi qui.de p̃ben.li.vj. ꝛ ꝑ Bar.in.l.iiij.ff.de dã.infec. Tu dic aut nouo animo ꝛ veꝝ dicit Cy. Aut a principio fuit data poteſtas prorogandi. ꝛ tunc etiaʒ re vera eſt
d vnũ ꝛ idem.l.põpo.la.ij.de neg.geſt.[d] ¶Sed qd ſi arbitrator p̃cepit ꝙ darent̃.x. ſed poſtea bonus vir diminuit ꝛ ſtatuit ꝙ debent̃.v. nũqd ſi illa.v. nõ ſoluũtur cõpromiſſi pena cõmittit̃. vel nũqd ille q petijt qꝛ plus petijt inciderit i penem cõpromiſſi. Super iſto ſecundo dicit idẽ Iac. ꝙ nõ: qꝛ iuſtã habuit cãm litigandi ꝛ ignorauit iſte q̃ʒtum eſſet qõ debet̃. vnde nõ debuit ius ſuum diſcuſſuʒ metu pena relinquere: vt.ff. de peti.here.l.illud. Itẽ qꝛ nõ dʒ dici contrauenisse anteq̃ʒ debitũ fuerit declaratũ ſic nec pendẽte appellatione. ar.ff.de ſtat.lib.l.ſtatuliberi rõne maxime ſi in iudicio offerat ſe ſolutuꝝ qõ declaratũ fuerit interim nõ dicet̃ in mora argu. C.de diſtra.pig.l.ſi reſiduũ ſm Ia. predictuʒ. Et ꝑ hoc eſt determinatũ. an petẽs reductionẽ inciderit in penã cũ demũ poſt ſniam appeat q habebat iuſtã cãm litigãdi pro ꝑte ꝛ ꝓ ꝑte nõ. Sed q̃ʒtũ ad aliũ paſſum vtrũ ille q nõ ſoluit.v. in qbus remãſit arbitriũ firmũ incidat in penã cõpromiſſi. Et vr̃ ꝙ ſic ſaltẽ pro rata vt.ff.ſi qs cau.l.ſi ſeruus.§.ſi pluriũ. In ɔ̃riũ vr̃ ꝙ agat̃ ex ſnia iudicis nõ ex cõpromiſſo ꝛ arbitramento iuxta nõ.de pac.l.tale pactũ.§.q ꝓuocauit. Itẽ ꝓ hoc qꝛ mutata pſona ſtipulatio pene nõ cõmittit̃. vt.ff.iudi.ſol.cũ apud ſemproniũ: ꝛ ſic impune a pena cõuentionali ſnie iudicis nõ patebitur. Nã promiſſio pene non extendit ſe ad perſonã iudicis. de q̃ nõ fuit cogitatũ.ff.de ar. l.in cõpromiſſo: ꝛ iſta opi. placet bar.[e] ¶Quero ſi partes cõpromiſſerũt ſe in iudices delegatos an videant̃ renũciare reſcripto. Reſpõdeo

ꝛ incognita. vt.d.l.ſʒ ſi manẽte. Sʒ pone dat̃ arbitris ꝑtãs ꝓrogãdi. nũquid tũc eſt idẽ ſpaciũ ꝛ idẽ numerus. ꝛ nũquid ꝓrogato ꝓrogatiõis ſit vnuʒ ꝛ idẽ cũ principali: qõ nõ puto ꝓpter diuerſitatẽ perſonaꝝ vt alibi dixi. Alij dicũt eẽ idem arg.ff.de hr̃.inſti.l.a ſe toto.ff.de manu.vindic.l.pr̃.ff.de.le.ij. l.vnũ ex familia.§.i.de re.du.vtꝝ.§.i.cũ ſi. Illõ aũt ɔſtat ꝙ eſt circa idẽ. Et ſi ius cõpromittentiuʒ ex mora nõ eſt factũ deterius arbiter poterit prorogare multotiẽs ſi hoc ei ɔceſſuʒ eſt: al's ſecus. ar.ff.de ꝟ.ob.l.ſi ita qs.§.ea lege. ꝛ.l.q rome.§.calimacus in fi. Et ſi arbitri dicũt ꝓrogamus tp̃s ꝛ nõ dicũt quãtũ tp̃s intelligit̃ de breui vt no.ff.ɔ mino. l.emilius.ꝑ Accur. Et ſi petit̃ reſtitutio ɔ̃ laudũ qõ eſt ipſo iure nulluʒ. an ꝑ hoc videat̃ ɔfirmari ipſum lauduʒ. ꝛ tex. dixit qõ ꝑ h̃ nõ vr̃ ɔfirmari. ꝛ tũc ſʒ tũc fruſtra agi. vt.C.de tu. ꝛ cur. qui ſat. non dede.l.in dubiũ. Sʒ ponamus ꝙ opi.bar.de anno ſit ꝟa i arbitratore ꝛ de triẽnio in arbitro: qd g̃ ſi ɔpromittat̃ tãq̃ in arbitrũ ꝛ arbitratorem an erit vna meta an due. Et dic ꝙ due. ar. l.ſi dom⁹ de ſui. vr.ꝑdio. imo vr̃ ꝙ cõpromiſſum in arbitramẽtuʒ ꝑpetuo duret: qꝛ vbi ɔ̃ctus nõ diſtinguit̃ nec nos diſtinguere debemus niſi iudice mediãte. vt.l. de die cuʒ ſi.ff.q ſatiſda.cog.ff.de bo.auc̃.iud.poſ. .l.in vẽditiõe.§. de tp̃e. ꝛ.ff.depoſiti.l.lucius. Sʒ pone ꝙ ſtatuti ſint.ij.menſes in cõpromiſſo cum ꝑtãte ꝓrogãdi: mõ arbitri.j.terminũ ꝓrogãt h̃ mõ vʒ vſq; ad alios duos menſes inchoãdos finitis primis duobus an valeat iſta ꝓrogatio cũ ei⁹ effect⁹ ſumat initiũ eo tp̃e quo geri nõ põt: nec eſt ꝓprie ꝓrogatio cũ nõ incipiat ſecũda dilatio durãte prima.d.l.ſʒ ſi manẽte. Uide Bar.in.l.iiij.ff.de dã.infec. Et vr̃ ꝙ non ſit ꝓrogatio: ſed nouũ cõpromiſſum qõ arbitri in ſeipſos facere nõ pñt ar.ff.de te.mili.l.qõ dr̃. Bar. ſed ſi nõ curat niſi ad iudicẽ ire ꝛ arbitrũ ſpernere tacite ſoluit̃ cõpromiſſum ꝛ laudũ poſtea latum ſperni põt impune.l. iteʒ ſi vnus.§.ſi multũ.ff.de arbi. circa quod tu h̃ conſidera.

d ¶De neg.geſt. Sed ſi aliqd eſſet innouatũ vel iã elapſo termino eẽt facta prorogatio. tũc eſſet oĩno nouũ factũ ſeu cõpromiſſum. vt.C.loca.l.ſi cũ hermes.ff.loca.l.cuʒ impuberes.§.lege dicta. ꝛ.ff.de preto. ſtipu.l.valerianus: de verbo.obli.l.cũ ſtipulatus ſim mihi a ꝓculo.ff.de preca.l.ſed ſi manente cum ſi. Et adde ꝙ omne tẽpus arbitrij intelligit̃ eſſe preciſum iudici ꝛ arbitro.ff.loca.l.ſi in lege.in prin. ꝛ ex̃ de offi.dele.c.de cauſis.ff.de iuriſ. om.iu. l.eum qui. Conſidera ꝙ in omni termino ſunt tria.ſ. terminus a quo terminus ad quem ꝛ ip̃m terminabile puta cõpromiſſum. Si ergo ꝓrogat̃ terminus ad quẽ aſſignatus a principio iſte admodũ eſt voluntarius ꝛ nõ eſt terminus ad queʒ: qꝛ ab eo eſt receſſum. ergo dies vltima ꝓrogatiõis eſt terminus ad quem. Et qꝛ vnus eſt terminus a quo ꝛ vnus ad quem. ergo vna ꝛ eadem dilatio. q̃ nõ põt eẽ niſi hẽat vtrãq; extremitatẽ. Et iſta eſt ſubtilis rõ

e ¶Bar. Sed pone partes dederũt arbitro ꝑtãteʒ ſub hac forma de iure ꝛ ſtatuto ſm ɔſciaʒ quid operant̃ iſta ꝟba ſm ɔſciaʒ. Rñdeo intelligit̃ ſʒ multam ɔſciam: al's põt per ſupiorẽ corrigi. vt no.in cle.i.de iure pa. Illa aũt verba de iure ꝛ ſtatuto exponunt̃.i. de ſtatuto ſi eſt rõnabile. vt no. Bar.ff.de re.amo.l.reꝝ. Et no. ꝙ cõſcientia dʒ cõſonare rebus ſenſatis. vt.C.de teſt.l.omnium. Sed quid ſi verba dicũt de concordia vel de iuſtitia. Dic vt extra de reſcrip.cum cauſam.el ſecundo.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ℭ Alibi. Ex‑tra q̃ro vtrū per hec vba viderit expedire deꝛ arbitrium. Rn̄deo ſic. vt in .c. ij. ð iura. ca. in. vj. i nouel. Et ſi cā ē cōpromiſſa de iure ⁊ ð bona ꝯſuetudine valet ſnīa lata ſꝫ ius cōe ꝯ cōſuetudinē: ſꝫ pōt appellari. vt ex̄ ð do. ⁊ cō. c. cū veniſſet. Itez ꝑ ocā vba poſſunt partes cōpoueꝛ q̃ꝗ̃ agaꝛ de crie. C. ð his q. vt idi. l. pol la. ⁊ in. ca. q̃uis. ex̄ de offi. ordi. in nouella. Sꝫ ſi cōpromiſſuꝫ ē ſcm̄ cuꝫ iuramēto de ꝑiurio pōt ēt cognoſcere iudex ſecularis. vt in. c. lꝫ ð iureiur. i. vj. in nouel. Sꝫ illð ꝯſtat arbitrū territoriū nō hīe. vt in. d. c. j. ð ſo. cō. in .vj. in nouel. Si vnus ex tribus arbitris cōparuit ⁊ audita duoꝝ opinione receſſit valeꝛ laudū iſtoꝝ duoꝝ: vt in. c. vlti. de arbi. in. vj. in nouella: qꝛ recedēs vr̄ verus contumax ſꝫ Io. an. q receſſit ex arrupto: ſecus ſi de licētia ſocioꝝ. Sꝫ pōe arbiter dixit ꝙ ꝑ. A. ⁊. B. teſtes ꝓbatū ē. Iōte ꝯdēno q teſtes nihil ꝓbāt. an p̄ſumaꝛ ꝓ ſnīa arbitri ſicut p̄ſumitur ꝓ ſnīa iudicis ēt ita ꝓnūciantis. vt no. In‑no. c. qm̄ contra falſaꝫ. ex̄ de ꝓba. Reſpōdeo nō ⁊ miror de Inno. qꝛ pro eo qui mētiꝛ pro fundamētis ꝓbationi nō eſt preſumēduꝫ: arg. ff. ad trebel. l. ſeruo inuito. §. cū pretor.

b ℭ Dānatus. Nota ð notario infame vide eundem in. C. de fide inſtrumē. ⁊ in .l. .j. C. ð ſumma trinita. i. x. col. l. iubemus. §. ſane. ð ſacroſanc. ec. l. ſi quis ex argentarijs. §. j. ff. de edēdo .l. ij. §. miles. ff. de his qui notan. infa. dixi in ca. fraternitatis. de ſrig. ⁊ male. Bar. in. l. eadem. ff. ad. l. iuli. rep.

non: immo ex vtraqꝫ auctoritate intelligitur procedere. ⁊ poteſt pro parte valere ſententia ex vna auctoritate: ⁊ pro alia pte ſeu capitulo valere ex altera auctoritate: vt extra de preben. c. niſi eſſent: ⁊ non eſt alibi[a]. Extra poſſet queri. vtrum poſſit eligi in arbitrum procurator litis. videtur ꝙ non: qꝛ ſuſpectus eſt. In contrarium qꝛ conſenſus partium purgat ſuſpitionem: ⁊ hoc verum eſt. Naꝫ ego video ꝙ de partium voluntate procurator poteſt eſſe teſtis ſicut mediator. Sed ſi non procederet de partium voluntate: tunc aut loquimur de procuratore litis: ⁊ non poteſt eſſe teſtis propter repugnantiam in procuratore negociorum ⁊ tunc dicunt quidam in illo negocio non poteſt teſtificari ſed in alio ſic: ⁊ hoc no. Io. mona. in. c. vlti. de teſti. lib. vj. in glo. ſua que incipit. eſt ratio. Sed quod dicit de eodem negocio ſubdiſtinguitur per Bar. qꝛ aut ad eum redundat preiudicium vel commodum ⁊ repellitur propter affectionem commodi. aut non ⁊ non repellitur vt. ff. de iure fiſ. l. deferre. §. idem decreuerunt. quem. §. allegat ēt Ioā. mo. ℭ Extra queritur nunquid notarius infamis poſſit conficere inſtrumentuꝫ de compromiſſis ⁊ laudis. ⁊ videtur ꝙ non ſi compromiſſum eſt iudiciale. ſecus ſi extraiudiciale per ea que nō. Bar. ff. ad. l. iul. repe. l. eadem lege: ⁊. C. de here. l. qm̄. Tu dic ꝙ ſi ē infamis infamia iuris ꝑ ſententiam irrogata non poteſt. ſed donec ſit condemnatꝰ poteſt. vt. ff. de infa. l. ij. §. miles: ⁊ in Spe. de inſtr. edi. §. inſtrumentum ergo. verſi. item oppo. ꝙ tabellio. ⁊ ꝑ Inno. de accu. qualiter. Nec curo vtrum ex crimine falſi vel alio famoſo ſit damnatus[b]. In hoc tamen eum differētia qꝛ ſi ab alio officio in quo erat eſt remotus non tamen criminaliter cōdēnatus non deponit officio tabellionatus. Sed ſi qꝛ falſitatem commiſit remotus eſt ab aliquo offō. puta cancellarie nō valent ammodo ſua inſtrumenta. l. ſi aliquid. C. de ſuſcep. archa. lib. x. De notario autem excōmunicato conficiente inſtrumentum de partium conſenſu an valeat. Dic vt no. de ſenten. excō. decernimus li. vj. in glo. ⁊ de excep. c. pia: in nouella. Si eſſet notarius auctoritate eccleſie non poſſet conficere inſtrumenta. Et not. ꝙ licet teſtimonium ſit publicū officium tamen teſtis eſt ꝑuata perſona: tabellio ſimiliter in teſtificando. ſed in conficiēdo inſtrumenta eſt publica ꝑſona. C. qui teſta. fa. po. l. ſi. ⁊ de ele. nihil per Inno. Sunt ēt quidam teſtes qui vocantur ſynodale ad ſimilitudineꝫ venetorum: ⁊ ſunt infames quando creātur non repellitur eorum dilatio. Sed ſi poſtea fiunt infames ſic. extra de teſti. cogen. c. preterea. Et ē arg. ꝙ idem in tabellione dici debeat.

Ex eadem lege.

Diuide in duas partes. Primo recitatur cōmunis ⁊ generalis conſuetudo. Secundo cōſuetudo ſpecialis mediolan̄. Secūda incipit in. ℣. ꝙ mediolan̄. Caſus. Datur regula ſm̄ generalem conſuetudinem que talis ē. Dominus ſine voluntate vaſalli feudum alienare non poteſt: ſed hec regula non ſeruatur mediolani: ſed diſtinguitur. Aut dominus alienat feudum totum ſine curia maiori: aut equali ⁊ poteſt. Aut inferiori ⁊ nō lꝫ ſine vaſalli voluntate. Aut alienat partem feudi. ⁊ non pōt ſine voluntate. Aut alienat feudum totum cum curia etiam inferiori. ⁊ tunc licet etiam ſine voluntate vaſalli: aliter alij dixerunt. h. d. NON POTEST. Nota ſm̄ hoc ꝙ dominus non poteſt alienare vaſallo inuito: ꝙ verum eſt per viam delegationis. C. de noua. l. j. ⁊ per Cy. ſed per modum ceſſionis poteſt ſi alienat cum curia qꝛ cum vniuerſitate licet quod alias non liceret: vt. ff. de acqui. re. do. l. quedā. ⁊. j. de vaſal. qui curiam ven. c. j. alij dixerunt ꝙ etiam ſine curia licitū eſt dūmodo totam proprietateꝫ dominus alienet nimirum vr̄ licere dn̄o de ſua proprietate diſponere cū ꝓprietas effecta non ſit: ſicut etiam licet alienare cum ꝓdio aſcripticios ⁊ cēſitos etiam inuitos. vt. l. quemadmoduꝫ. C. de agri. ⁊ cenſi. li. xj. q̃ꝗ̃ ipſi ingenui ſint: vt not. inſti. de iure perſo. Et quod dicunt licitum eſſe intelligunt quādo dominus alienat maiori vel pari: ſecus ſi minori. quia vaſallus nō debet deſcendere: quod eſſet ſi forte dominus alienaret propietates ſuas cuidam ruſtico. Sed ſi propetas eſt quid vniuerſale puta plebs caſtrū vel villa etiā ruſtico pōt alienari. Et eſt notandū ꝙ ruſticus poteſt emere dignitates ⁊ iuriſditiones que ſunt propriū patrimoniuꝫ venditoris tene menti. Sed de iure cōi iuriſditiones non poſſunt vendi. qꝛ publici iuris ſunt ⁊ eſtimationem nō recipiunt ⁊ maxime merum imperium qð exercetur in perſonas quaꝝ nulla eſt eſtimatio vt. ff. ad. l. aqli. l. liber hō. Sed per cōſuetudinē vſurpatū eſt ⁊ quotidie videmus caſtra ⁊ villas emi ⁊ vendi cū mero ⁊ mixto imperio ⁊ omnimoda iuriſditione q̄ cōſuetudo vincit legē. vt. ſ̄. de feu. cogni. c. obertus: ⁊ adde qð nō. ff. de fideicō. lib. l. in iure: ⁊ alibi de hoc dixi. Et nō. ꝙ hic tangit glo. duo brocarda. Primo eſt ꝙ licitū eſt inſolidū qð pro parte nō lꝫ. qð ē verū qn̄ nō eſt eadē rō partis quo ad partē q̄ eſt totius quo ad totū. Itē veꝝ eſt iſtud in indiuiduis. Aliud brocardū eſt ꝙ q̄dam tranſeunt cū vniuerſitate: q̄ per ſe nō trāſeunt hoc veꝝ in his de q̄bus vniuerſaliter ꝑdicaꝛ ⁊ ab ea depēdent. Sed qūo cognoſcā q̄ ſint iſta. Rn̄. illa q̄ per ſe nō ſūt in cōmertio nr̄o: vt ſacra: religioſa: liber hō: aſcripticij: cēſiti: ⁊ hmōi de q̄bus in. l. eſt expreſſum ꝙ per ſe nō alienātur. vnde ꝯ vim ⁊ auctoritatē legū cōmertium nullū eſt. ff. de leg. j. l. ſi quis inquilinos. §. ſi. Itē quecūqꝫ per ſe poſſideri nō pn̄t. vt pꝫ in ſuperioribꝰ exēplis. MAIORI. Nō. mirabilem caſum in quo alienatio poteſt fieri potētiori ⁊ non inferiori. NEC LICET PARTEM. l. vt per hoc emptor ius aliqð cōſequaꝛ in vaſallo. Et eſt rō qꝛ nō cogiꝛ habere duos dn̄os ſed ſufficit primus. cuius remanet vaſallus inſolidū. Tex. eſt h̄ multū notabilis. dominiū tn̄ ꝓdioꝝ bn̄ credo ꝙ ſit trāſlatū in emptorē ſꝫ n̄ trahit ad ſe fidelitatē. IN PLURIBUS LOCIS. Nō. ꝙ lꝫ plura ſint loca vnū tn̄ eſt feudū ſicut vna iueſtitura vt h̄. ⁊. ff. de ℣. ob. l. ſcire debemus. Itē vnitas dr̄ reſpectu actus diſponētis lꝫ plures ſint res de q̄bus diſponiꝛ. Nā ſi leganꝛ mihi alimēta vnū eſt legatū ꝓ toto tꝑe: ⁊ vna p̄ſcriptio inchoās a ꝑn. ſecus ſi forma legandi fuiſſet hoc mō. lego alimēta ſingulis annis. qꝛ nō curreret vna p̄ſcriptio ꝓ oibus ānis: vt. C. de p̄ſcri. xxx. anno. cū notiſſimi. §. in his de p̄ſcrip. lō. tē. l. ſi. nā vſus q cōſiſtit in neceſſitatibus alimētoꝝ tn̄ recepit vnā ⁊ eādē p̄ſcriptionē ꝓ toto tꝑe. ſecus ſi exprimereꝛ. lego tibi vſum ſingulis annis. qꝛ tūc nō eſt vnū legatū. qð no. ℭ Extra q̃ro qd ſi vnā medietatē vēdit dn̄s vni ⁊ alterā medietatē vēdit alteri a q̄ recognoſcet ſe vaſallus. Uel dic qd ſi vaſallus medietatē emit ab vno. ⁊ medietatē ab alio a quo recognoſcet ſe vaſallus. ℭ Et vr̄ ꝙ a neutro niſi inter ſe ꝯueniant a quo vaſallus dēat ſe recognoſcere. qꝛ regula eſt ꝙ ꝓ vno feudo nō tenetur recognoſcere plures dn̄os. Cōcordent ergo ſi volunt alias ſibi imputent arg. ff. de vſufruc. l. quotiens. Bal.

Similiter.

Caſus regula ⁊ exceptio a regula ⁊ exceptionis declaratio. Regula ē ꝙ regulariter nō pōt vaſallus feudū ſine dn̄i volūtate alienare. Exceptio ē niſi det alij in feudū. Exceptōis declaratio eſt ſi dat eq̄li ꝑſone ſibi: vt ſi miles ē det ſilr̄ militi ⁊ cuilibꝫ vaſallo. ſ. alij dare in feudū vſqꝫ in finitū. In quibuſdam tn̄ curijs obſeruaꝛ ꝙ ſi ꝑueniat ad quartā perſonā feudū amittaꝛ ⁊ reuertiꝛ ad dn̄m. ℭ Profecto q dem q alij dat in feudū ſuū feudū dare debet ea lege q̄ ipē hꝫ. Et ſi alterius alicui dederit alia lege feudū amittit. Alij aliter dixerunt. h. d. Super. ℣ſi. profecto habeo talem apoſtillam in libro meo. Quid ergo ſi vaſallus libere feudū in aliuꝫ trāſferat infeudando ea lege ⁊ cōditione qua ipſe hꝫ poſtea vero ꝯ ctu tꝑis fidelitateꝫ ⁊ alia ſeruitia vere remittat. Rn̄. valet. nec per hoc amitit feudum. arg. ff. de iure do. l. iul. qꝛ pactū ſui cōceptione equū non dꝫ viciari ex poſtfacto. vt. l. ſi ſocius ꝓ filia. ff. ꝓ ſo. ℭ SERUIRE. ar. eſt hic ꝙ vaſalus vaſalli cogi debet dn̄o domini ſeruire. vt. j. de pace iuramen. fir. §. ſi. Sed hoc eſt falſuꝫ vt hic diciꝛ in glo. ar. ff. de vſufruc. queādmo. caue. l. vſufructus mihi legatus. De hoc

De hōc dic vt no. ſ̄. de controuer. inueſt. §. ſi. ⁊ dicto. §. ſi. de pace iura. fir. Iaco. SUI MASCULI. arg. eſt hic ⁊ videtur quaſi caſus ꝙ ſi conſuetudo eſt eccleſie dare in feudum res eccleſie accipiēti pro ſe ⁊ ſucceſſoribus maſculis tantū ꝙ prelatus non poſſit dare in feudum accipienti ꝓ ſe ⁊ ſucceſſoribus maſculis ⁊ feminis. De hoc dic: vt no. ſ̄. de his qui feu. da. poſ. c. i. in prin. Iaco. bel. qꝛ cōceſſio in quibuſdam inducit tacitam prohibitionem in reliquis: vt. C. de procu. l. maritus ⁊. C. de pact. conuen. l. ſi. ⁊ iſtud operaꝛ natura termini reſtrictiui. vt in. c. exiuit. de ver. ſig. in cle. ℭ Querit gl. pono. ꝙ tertia perſona alienauit in quartam vel quarta alienauit in quintā quis agit cōtra poſſeſſorem vtrum propetarius an feudatarius. Uel pone ſic cōceſſe ſunt due infeudationes per pactum ſecundus cui facta eſt infeudatio alienat: quero quis vendicabit vtrum proprietarius an feudatarius primus. Et videtur ꝙ feudatarius: quia vtilis prefertur directe: vt. ff. ð procura. l. procuratore in rem ſuā dato. Contrarium ē verum qꝛ primus feudatarius qui ſecundo infeudauit vtile dominium tranſtulit vt. ff. ad treb. l. ex aſſe. ⁊ ſic non habꝫ ius vendicandi. Alius autem qui illicite alienauit ipſo facto cecidit a iur̄ ſuo: vt. ſ̄. que fu. pri. cau. be. amit. c. i. §. ſi. ℭ Et nota rationem qꝛ dominium ideſt proprietarium cōtempſit ergo ad eum redit: vt dicto. c. i. §. ſi. Nec occurrit hic ille articulus que actio preferaꝛ vtrū vtilis vel directa quia illud tunc loquiꝛ quando vni competit vtilis: alij directa. Sed hic vtilis nulli competit: vnde ſequitur ꝙ directa habet vim directe: ⁊ vtilis: vt. ff. ad trebelli. l. ſi heres. Super articulo autem vtilis ⁊ directe dic ꝙ aut ſunt compatibile. ⁊ exequibiles ambe puta proprietarius agit ratione poſſeſſionis ciuilis per alium detente. feudatarius agit ratione naturalis occupate: tunc quilibet auditur in ſuo iure exemplo proprietarij: ⁊ vſufructuarij: argu. ff. de vſufr. l. cuiuſcunqꝫ. §. ſi fundus. Aut non ſunt compatibiles nec exequibiles: ⁊ tūc aut vtraqꝫ eſt intentata ⁊ prefertur vtilis: vt. C. de preſcrip. xxx. ann. l. ſi quis emptionis. Item ſi ſit intentata vtilis tantū: vt. ff. de rei vendi. l. ſi culpa. Sed ſi directa tantū tertius tūc poſſeſſor nō poteſt excipere de iure nō ſuo ſicut nec agere: vt no. ff. de conditio. inde. l. indebiti. §. fin. ⁊ quod ibi Barto. in. l. ij. ff. de excep. rei iudica. Baldus.

a

Si fuerit.

[a] Si cōtentio eſt inter dn̄m ⁊ vaſallum de beneficio: aut vaſallus feudum inficiatur: ⁊ dn̄s contra euꝫ probat ⁊ tunc amittit feudū. Aut dubitanter rn̄det ⁊ non amittit feudū: ſed ſecūdum alios ſi fraudulēter negauit ꝑdit ⁊ nō aliter. h. d. NESCIO. No. ꝙ qui dicit neſcio dubitanter rn̄det: dicit Ioā. mo. ꝙ iſta non eſt bona rn̄ſio: ⁊ ideo dꝫ dari terminus ad deliberandū: ⁊ ſi malicioſe ſic reſpondet poſitioni habeꝛ ꝙ confeſſato qꝛ edere nō videtur qui malicioſe edit. Et per verbū neſcio nulla ſoluiꝛ qō. Uide Io. mo. in. c. preſentiū de teſti. li. vi. ſuper ver. credit. Adde quod nota. in. l. de ſtatu. ff. de teſta. ⁊c. Bal.

ℭ De clerico qui inueſtituram facit. Rubrica.

Clerico.

Diuide capitulum in quattuor partes. Primo de iueſtitura fcā a clerico de rebus proprijs. Scðo de inueſtitura fcā a clerico de rebus eccleſie quas tꝫ iueſtitor. Tertio de iueſtitura facta a clerico de rebus eccleſie quas tꝫ alius in feudū. Quarto de inueſtitura facta ab archiepō ⁊ epiſcopo. ⁊ alijs clericis de rebus ecclie que a nemine detinenꝛ. Scða ꝑs incipit in. §. quicūqꝫ. Tertia in. §. vbi ℣o. Quarta in. §. ⁊ iō. ℭ Caſus Si clericus fecit inueſtiturā ð ſuis ꝓprijs bonis eius ſucceſſor cogiꝛ eam ratā hr̄e. Si vero de rebus eccleſie ſi quidē poſſeſſio rei per beneficiū inueſtiture eſt apud euꝫ qui inueſtire dꝫ inueſtitor ⁊ eius ſucceſſor cogiꝛ eam adimple

re: hec oia obtinēt ēt in layco inueſtitore. Si aūt clericus de bn̄ficio ſui militis aliū iueſtiuit aut pure ⁊ nō valet: aut in diē vel ſub cōditione tūc valet ēt ſine voluntate vaſalli: tn̄ ſi prius deceſſerit iueſtitor q̄ꝫ feudū retinens: ſucceſſor eius non cogiꝛ ratā hr̄e. ſed ſi ſe viuente feudum ſibi aperiaꝛ ipſe cogiꝛ adimplere. Inſuꝑ ſciēdū eſt ꝙ ſi archiepſ mediolan̄. q tempore ſui introitus inuenit in dn̄ico poſſeſſionē menſe ſue ēt breui non pōt dare in feudū: ſꝫ ſi feuduꝫ poſtea apiatur bn̄ pōt poſtea in feudū dare. Epi aūt ⁊ alij clerici q in dn̄ico iuenerūt ⁊ feuda poſtea apta ⁊ olim ⁊ hodie in feudū dare pn̄t. h. d. ℭ No. bonā diſtinctionem ꝙ aut tractaꝛ de rebus clericoꝝ: aut de rebus laycoꝝ aut de rebus eccliaꝝ. Primis duobus caſibus hr̄s iueſtitoris teneꝛ inueſtiturā iplere. Tertio caſu diſtinguiꝛ vt h̄ ⁊. ſ̄. q ſuc. te. c. i. ℭ No. ꝙ archiepſ mediolan̄. id qð inuenit in dn̄ico tꝑe ſui itroitus puta caſtꝝ reuerſuꝫ ad archiepātuꝫ qð ſuus ꝑdeceſſor cui erat aptū nō ifeudauerat ifeudare nō ꝑt ⁊ eſt ſpāle ꝑuilegtū ſancte mediolan̄. ecclie arg. de ſacroſan. ec. l. iubemus. Sꝫ ceteri alij epi ⁊ ꝑlati pn̄t ideꝫ qð potuit ꝑdeceſſor lꝫ inuenerint poſſeſſum in dn̄ico: qꝛ rōne breuis poſſeſſionis rei qualitas non eſt mutata. Adde tn̄ ꝙ ſi ita inueniret in dn̄ico ꝙ eſſet factū de mēſa ꝑ ſtatutū ꝑlati vel capituli vel ꝑ antiquā poſſeſſionē ꝙ ſucceſſor nō pōt reinfeudare ſine lnīa ſūmi pōtificis: cū oēs epi ⁊ ꝑlati exēpti iurent nō alienare. Roma. pōtifice incōſulto: qð dic vt in. c. vt ſuꝑ de re. eccl. nō ali. in nouel. ⁊ adde qð dixi. ſ̄. q feu. da. poſ. c. i. in ꝑn. ⁊ in auc. hoc ius porrectū. C. de ſac. ſan. ec. in ℣. qd in abbatibus exēptis ⁊ qð no. bar. in. l. ſi vacātia. C. de bo. vocā. li. x. Et no. ꝙ i li. dn̄i Symonis ⁊ Ia. de are. h̄ ē quoddā ca. qð cōiter nō hr̄ quo ſic caueꝛ archiepſ mediolan̄. nō tm̄ feudū qð apiꝛ ei: ſꝫ qð tꝑe introitus ſui in dn̄ico loco repit infeudare poteſt ſm̄ modernoꝝ rectū ⁊ rōnabileꝫ vſum ⁊ qð in feudū dederit ſtabile ꝑmanet. ℭ Ultimo no. ꝙ eo ipſo ꝙ eccleſia reperiꝛ in poſſeſſione feudi ideo preſumiꝛ incorporatū eſſe niſi hoc ꝓbeꝛ. Et tene menti ⁊ vide qð notat Bar. in. l. vlti. C. ð bo. vacan. li. x. ⁊ qð notat Io. an. in. c. i. de reſcrip. in cle. ⁊ inquit gl. no. in cle. frequens de reſti. ſpo. ꝙ illa bona in quibus ꝑlatus hꝫ directū dn̄ium ⁊ alius vtile vt ſunt bōa feudalia ⁊ ſimilia nō cenſenꝛ eſſe de menſa ꝑlati: qð not. ꝑ archi. in. c. ij. de re. eccle. non alie. in vi. ℭ Extra quero nunqd vnus epſ ſit maior altero. Rn̄deo ſic ſꝫ eccleſie ſue dignitatē: vn̄ nō oēs epi ſunt pares: vt not. in. c. ſi forte in ſi. ð elec. in. vi. ꝑ Io. mo. ℭ Quero nūqd deficiente prelato regulari dioceſanus poſſit ſupplere eiꝰ vices. Rn̄deo dic vt notaꝛ in. c. ij. de ſentē. excommuni. in nouella. ℭ Quero quid in dubio ſi non ꝯſtat cuius ſint res infeudate vtꝝ preſumanꝛ clerici vel eccleſie. Dic vt diffuſe no. per In. extra de teſt. cū in officijs. Sed hoſti. ibi breuiter ſe expedit dicēs ꝙ ſi nō apparet cuius res ſint p̄ſumunꝛ eccleſie. ad hoc. ſ̄. de feudo march. ca. i. Nā ſimile videmus in fiſco: vt no. in. l. facultas de iure fiſ. li. x. licet multi dānent illam glo. ⁊ de conſuetudine non ſeruatur ita indiſtincte vt loquitur. Et adde quod notatur in. c. vlti. de procur. i cle.[b] ⁊c.

b

ℭ An mutus vel impfectus feudū retineat. Rubrica.

ℭ Iſta dictio imperfectus ſignificat totalitatem imperfectionis ſicut mutus totalitatem mutitatis: ⁊ ſurdus totalitatem ſurditatis: quia non ē totaliter imperfectus ille qui comparatione perfectionis eſt imperfectus: ſed qui nihil poteſt vel ita parum quod eſt prope nihil: qꝛ iſta duo ſunt paria nihil ⁊ minimum ſicut nihil ⁊ viliſſimum[c].

c

ℭ Et not. in iſto. ca. ꝙ ſi mutus vel aliter imperfectus habet filium ꝙ non auferꝛ ei feudum. C. qui admit. in bono. poſſ. l. i. per Cy.[d] Bal.

d

Mutus.

Caſus. Miles feudum hn̄s deceſſit filio ſupſtite qui eſt mutus vel alr̄ ipfectꝰ q̃riꝛ an ſibi ſuccedat i feudum. Et vr̄ ꝙ ſic ſm̄ Obertum ⁊ Gerar.

a ℭ Si fuerit. Uið bar. in auc. qui rē. C. ð ſacroſan. eccle. ad finē allegat iſtū tex. ⁊ male. vide Io. de imo. in. c. ij. ð ſer. ⁊ ibi dixi.

b ℭ In cle. Niſi factū ſit inuentariū legitime de rebus ecclie: naꝫ tunc ſtamus inuentario. Iteꝫ ſi ecclia hꝫ eſtimū ſtamus eſtimo. ff. ð probat. l. cū delego.

c ℭ Uiliſſimū. Idē q̄n eſt talis impfectio ꝙ hō nō hꝫ nālem requiſitionē ipſius rei cālis vel cauſate a natura ſicut nauis nō dr̄ nauis que non eſt apta ad nauigādū vel ad nauigationis vſuꝫ: etiā oculus nō dr̄ oculus niſi equiuoce ſi nō videt ſm̄ Auerroim. ff. de ℣bo. ſign. l. edificia. §. ſina.

d ℭ Per Cyn. Et no. ꝙ ꝑuilegia preſertim libertatis non minuunꝛ morbo laborātibus. C. de priu. ag. in rebu. l. ex agētibus. li. xij. ⁊ ibi per bar. Sed alið ē morbo laborare. alið a ꝑpetuo vſu rei cadere ⁊ inhabilem fieri: qð naturale eſt a nullo ſubiecto abeſſe preſumiꝛ. C. de codicillis. l. nec codicillos. ⁊ iō nemo preſumiꝛ impfectus a natura ſui generis. ⁊ ſic ꝙ naturale eē dꝫ ſingulis generū ineſſe preſumitur. Et ſic nota ꝙ natura nūquā preſumitur eē ſeparata a ſuo naturato.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

⁊ plures alios. Sed alij contradixerunt quia feudo ſeruire non
poteſt ſicut nec clericus vel femina Super materia iſta Jaco. de
are.ſic ait. Mutus vero vel alius impfectus ſuccedit: ⁊ hoc vti
litate ſuadēte receptū eſt ne langor animi dānuȝ in bonis afferat
ar.ff.de vſuca.l.iuſto.§.eum qui. Uel dic ꝙ non ſuccedit: ſed ad
ſubſtentationē ſuiipſius ipſum retinet ſi aliunde non hȝ: vt.ſ.epi
ſcopum vel abbatem.§.mutus.⁊ argu.ff.de ven.in poſ.mit.§.ex
traneo: ⁊ in auc.de inceſt.nup.§.i.col.lij. Et talis excuſatur ſi do
mino nō ſeruiat.arg.ff.ad ſilľ.l.ſi quis in graui.§.ſubuenit ⁊.§.
ignoſcitur. Ita dicit ipſe in ſumma ſua tit.de ſucceſ.feu.ſub rubri
cella mutus. Sed dominus Ja.de ra.in ſumma ſua titu.q.mod.
feu.amit.ſic ait. Caſus inducit feudi amiſſioneȝ ſi vaſallus effici
tur mutus cecus ſurdus furioſus claudus: vel aliter imperfec/
tus ſm quod tradit ſupra epi.vel abba.c.i.§.mutus. Alij contra
dicunt vt totum retineat: vt in titu.an mut.ſur.ce.vel aliter imper
fe.c.mutus. Ad quorum ſedandas contrarietates quidam dicūt
ꝙ primū capitulum per vltimum corrigatur quod denotat gloſel
la antiqua que dicit vacat iſtud capituluȝ propter inferius.c.mu
tus. ¶ Alij dicūt ꝙ nouum feudum eo caſu ſuperueniente amitti
tur: verumtamen ſi feudum magnum fuerit: ⁊ aliunde nō valeat
ſuſtentare relinqueť ei ad ſuſtentationem: vt.d.§.mutus: vetus
autem retinetur in totū: vt.d.c.mutus. Sed ego dico ꝙ opi. ē in
ipſo tex. ꝙ etiā in veteri feudo: vt.d.§.mutus. Ut ergo non deci
piamur ex caſu in muto ſuperueniente non ſunt varie opiniones
in.c.i.ſed in muto a natiuitate ſic. De muto auteȝ vel aliter imper
fecto caſualiter queramus. Mihi autē verior ⁊ equior videť eo/
rum ſententia qui mutum furioſum vel aliter ex accidēti imperfe/
ctum feudo non priuant nouo vel paterno: arg.ff.de vſuca.l.nun
ꝙ̄.§.ſi ſeruus ⁊.§.ſi vi aut clam ⁊.l.iuſto.§.eum qui.ff.de acqui.
poſ.l.ſi is qui.⁊.l.ſi id quod.§.i.arg.ff.de offi.preſ.l.diuus.ff.ad
.l.pōpo.de parici.l.diuus ⁊ in decre.lvi.di.c.ſatis puerſum.xvi.
q.vij.inuentum.j.de benefi.feudi.ca.quicunqȝ.§.i.in fi. Et faci/
unt ad hoc arg. que notanť.ſ.qui feu.poſ.accipere.§.itē ſurdus
⁊.j.an ille qui interfe. fra.domini ſui.c.i.§.quod ita. Si aūt tex/
tualia teneas ⁊ qđ cōiter notatur vt nouum feuduȝ amittat vetus
vero retineat nō aūt hoc in cuiuſlibet feudi ſpecie dcm̄ intelligas.
Quid eniȝ ſi feudū datum ſit ad certū ſeruitium ⁊ tale cui adim/
plendo non obſit cecitas ſupueniens: aut loquele amiſſio ſurdi/
tas vel alia quelibet corporis impfectio ſeu debilitas. Aut quid
ſi feudū ſit ſine fidelitate ⁊ ꝓ eo nullum ſeruitiuȝ debeať dicemus
ne feudū nouuȝ amittere eum. Certe minime: vt.ſ.de quibuſdam
alijs capitulis extraor.c.ſi cui militi.in prin.ff.de cap.l.poſtlimi/
nium.§.vl.in fi.ff.de vacatio.⁊ excu.mu.l.ij.§.munus.⁊.§.cor/
poris.ff.de decu.l.honores.§.i.ff.de poſtul.l.i.§.cāuȝ.ff.de iudi.
l.etiam cecus.ff.de ſtatu homi.l.qui furē.arg.C.de vete.iu.enu.
l.i.in fine.ff.de rei ven.l.ceterum ⁊.ff.de peri.⁊ cō.rei.ven.l.ſi vi/
na.ar.in decre.vij.q.i.pōtifices. Aut quid ſi tale ſit feudū ꝙ nul
la ex cā vel ingratitudine ſit amiſſibile: vt qȝ datum ſit eo ꝙ a mor
te dātem liberauerat vel ab hoſtibus vel a latronibus eripuerat:
vt.ff.de dona.l.ſi pater.§.i. His eniȝ caſibus ceſſat legis rō ſiue
ꝯſuetudinis que feudi amiſſionem inducit vñ ⁊ ipſa lex ſiue ꝯſue
tudo caſſat in caſibus: vt.ff.de pac.l.quod dcm̄.ff.de re mili.l.mi
lites agrum primo rūſo. Jaco.de ra. Odoff.in ſumma ſua titu.q.
mo.amit.ver.xxvij.nihil firmando ſic ait.xxvij.cauſa eſt ſi vaſal/
lus efficiať mutus ita ꝙ nullo mō loquatur vt.ſ.q.mo.feu.amit.
c.vl. Si vero loquatur tarde non nocet ei.ar.ff.de ac.⁊ obl.l.i.§.
fi.inſti.qui.mo.non eſt permiſ.fa.te.§.item mutus: ⁊ de inuti.ſti/
pu.§.mutum. Tñ ſi feudum eſt magnum ⁊ mutus non pōt aliū/
de exhibere ſine eo: tūc de eo tantū relinquendum eſt ei ꝙ ſe exbi
bere poſſit: vt in titu.qui.mo.feu.amit.c.vl. Et in lombarda đ be
neficio.l.ſi quis perdit ergo mutus feudū. Sȝ contra videtur ꝙ
mutus ſurdus cecus claudus: vľ aliter iperfectus ſi ſit ita natus
retinebit feudū paternum: alij dicunt ꝙ totuȝ perdit: alij dicūt ꝙ
totū retinet: vt in ti.qui teſ.ſint nece.c.mutus: nam ⁊ femine ⁊ cle
rici perdunt. Sed vt ibi Odoff. Ja.bel.hic ſic ait. Queritur hic
que opi.ſit verior.⁊ videtur ſecūda: qȝ feudum datur propter ſer
uitium ⁊ feudo deſeruire nō pōt qui eſt cecus mutus vel ſurdus
aut aliter impecfectus: cum ſeruitium exiſtat in locutione: vt.ſ.đ
forma fidelitatis: ⁊ de noua.fideli.for.c.i. ⁊ in auditu conſiſtat ⁊
poſſit audire credentiam domini ⁊ denunciationem ſibi factam

pro ſeruitio ⁊ ex alijs cauſis referre: vt in preal.titu.⁊.ſ.qui.mo.
feu.amit.⁊.ſ.hic finitur lex deinde conſuetudi.regni.inci.§.ad
hoc ⁊ regulariter qui feudo ſeruire nō poteſt nō ſuccedit in eo ſi/
cut eſt femina ⁊ clericus. Preterea quotiens cauſa reducitur ad
non cauſam etiam ſecuta ſolutione: quod datum eſt repetitur: vt
.ff.de condi.inde.l.inde neratius.§.ex his omnibus: ⁊ de cōdi.
ſine cau.l.i.⁊.l.nihil ſed cauſa dandi feudum eſt ſeruitiū: vt.ſ.in
qui.cau.feu.amit.§.bñficiū ergo ſi ſucceſſorē inhabilis deficit cā
ergo nō ſuccedit. Preterea ceſſante cā ceſſat effectus.ff.de dona.
l.iij.§.ſi.ergo ⁊c. ¶ Preterea certū eſt ꝙ feudū perdiť ⁊ perit ꝓ
pter inhabilitatē ſupuenientem in ṗncipali acqſitore: vt.ſ.epȝ vľ
abba.§.ſi.ergo multomagis in ſucceſſorē dȝ perire qȝ ꝓpria pro
uiſio eſt validior ꝙ̄ ꝓuiſio alterius ar.ff.de cōpē.l.ſi cuȝ militi.⁊
ar.inſti.de ver.obli.§.ex cōditionali.C.de cad.tol.l.vnica.§.ſin
aūt ſub ꝯditione ⁊ hec opi.approbať in ſumma. Sed gl.nō vř ali
quā opinio.approbare nec hic.nec.ſ.in ti.epm̄ vel abb. Uel dic
aut ſeruitiū eſt tale qđ pōt per ſubſtitutū adimpleri: tūc prima opi
nio eſt verior. Aut non poteſt per aliū adimpleri: ⁊ tūc ſcđa opi.
ſit vera ⁊ cōtinet ſatis eqtatem. Uel dic vt notaui.ſ.ſi de feu.fue.
ꝯtrouer.c.ſi quis deceſſerit. Et hoc ēt no.i dicto tit.epm̄ vel abb.
§.ſi. Ja.de bel. Pe.de cer.ſic ait i feudo p̄rno ſuccedit mutus fa
ctus de accidēti ſȝ nō motus natus vt h in tex.ibiqdā dicunt ⁊c.
Sȝ nouū qſitū ꝑ eū ſi poſtea efficiať mutus an retinere poſſit. dic
ꝙ nō: ſȝ ſi fuerit adeo magnū quo oblato ſe exhibere nō poſſit di/
mittiť ei tm̄ ꝙ ſe exhibere poſſit: vt.ſ.in ti.epi.vľ ab.c.i.§.mutus
⁊ dic vt ibi dixi. Pe.de cer.demū ſic ait. Et ſic no. dr̄iaȝ inter vici
uȝ nāle ⁊ accidētale qđ dic vt no.C.đ excu.tu.l.i.⁊.ff.đ excep.tu.
l.ſpadonē. Idē querit an poſt poſſit ſuire ꝑ ſubſtitutū ⁊ vř ꝙ ſic
ſicut clericus: vt.ſ.de bñ.fe.c.i.§.ſi.cui equiparať iſte mutus vel
aliter imperfectus.vt h. In ꝯrium vř qȝ iſte equiparať femine: ⁊
femina nō ſuccedit ergo nec iſte dixi.C.de ſuis ⁊ le.hered.in.l.fi.
Modo ergo q̄ro q̄ eſt melior ſimilitudo vtrū clerici vel feie vt ſic
a maiori ſimilitudine arguamus. Rñdeo ſi eſt mutus ex accidēti
eqparať clerico.qȝ nullus naſciť clericus. Sȝ ſi eſt mutus a natu
ra magis eqparať mulieri.qȝ nūꝙ̄ fuit validus ad beneficiū ob/
tinendū. ¶ Uides ergo ꝙ̄ varie ⁊ ambigue doc.loquātur in iſta
mā ⁊ iō nō eſt abſurdū ſi in ea ꝓcedamus ꝑ punctam rōnis. Ar
guo ergo ꝙ nullus mutus poſſit feudū retinere qȝ nō ē aliqua iu
ſtior cā beneficij amittendi ꝙ̄ nō facere qđ dȝ fieri.vt.ſ.q̄ fuit pri
ma cauſa benefi.ami.c.i.§.ſed nec eſt alia. Nā tacita ꝯditio vř in
eſſe ſi vaſallus ſeruiens paruerit.vt.ff.loca.l.q̄ro.§.inter locato/
rē. Et caſus cōtingēs in perſonaȝ debitoris diciť eſſe difficultas
nō ipoſſibilitas vt.ff.de ver.obli.l.cōtinuus.§.illud ⁊ ſi remoueť
offim̄ remoueť bñficiū.vt.c.i.de re iudi.li.vi.ꝑ Jo.mo.imo ⁊ ſi ſuſ
pendať ſm eū cū quadā diſtinctione. Itē ſi legata ē alicui militia
curſoris ⁊ ipſe efficiať claudus certū eſt ꝙ militia p̄ſtanda nō eſt.
lȝ interdū p̄ſteť eius eſtimatio vt.ff.de lega.iij.l.fideicōmiſſa.§.ſi
ſuo.⁊ plene notať.ff.de leg.i.ſȝ ſi res. In ꝯrium facit qȝ remittiť
onus ꝑꝑ ſupueniētē caſum.vt.ff.ad.l.rodi.de iac.l.ſi vehēda.§.
idē iuris ergo ⁊ hic remittiť ſuitiū. Et ꝑ hoc ſoluunť ꝯria qȝ id
qđ remittiť ꝓteſtari nō dȝ vt.ff.đ pactis.l.ſi ꝯuenerit.⁊.ff.đ vſuf.
l.qđ quotiens.§.ſi colono. Eqparo eniȝ remiſſionē legis ⁊ hois
vt.ſ.de pa.te.c.federicus ⁊.ff.quaꝝ re.act.nō dať.l.i.§.que ho/
norande. Itē h vř ꝓbari viua ratiōe.nā iuramēto fidelitatis va/
ſalli exp̄ſſe cōtineť clauſula de poſſibili.vt.ſ.de for.fideli.c.i.⁊.j.
ti.i.§.ſi.⁊ de noua forma fideli.c.i.ergo nō fuit nec eſſe debuit de
intentione ꝯtrahentiū ꝙ vaſallus vel eius heres teneanť ad im/
poſſibile. Sol. Sic diſtinguo. Aut ipedimentū eſt tpale ⁊ nō eua
neſcit feudū. Aut eſt ꝑpetuū ⁊ tunc aut culpa vaſalli.⁊ euaneſcit
feudū ſicut dicimus de inhabilitato ad militiaȝ ꝑꝑ ſuā culpaȝ vt
no.d.l.ſȝ ſi res de leg.i.⁊ in capace ꝑꝑ ſuū delictū vt no.C.de his
q.vt idi.l.hr̄ditas. Aut ſine culpa ſua ⁊ tūc refert. Aut ipedimen
tū ē qđ minuit q̄litatē ſuitij vt qȝ nō ita bñ audit ſic ṗus aut ñ ita
bñ ambulat ⁊ ꝑ h nō ꝑdiť feudū.qȝ pōt ſuire i pugna vľ ꝯſulēdo
vt.ff.de cap.⁊ poſt li.re.l.poſtliminiū ſi nulli aľs fin. Aut ad nul/
lum iſtorum eſt ſufficiens.qȝ neqȝ ꝯſilio regiť.vt.C.de ſpōſa.l.pe
nul. Nec armoꝝ vſu đcoratus ē vt.C.de re mili.l.cū ſupra viren/
tis.⁊ perdiť feudū. Aut qualitas ſuitij in totū obrūpiť ita ꝙ nul
lo modo preſtari poteſt. et tunc aut eſt feudum nouum ⁊ non du
rat. ſed hincinde ſoluetur obligatio ſicut diſſoluitur ſocietas.
Aut eſt

Aut eſt feudum antiquū ⁊ tunc diſtingue. Primo circa q̄
litatem ſeruitiorum. Nam aut eſt tale ſeruitiū qđ pōt equi
pollenter per aliā preſtari ⁊ ſeruiet per ſubſtitutū: ſicut cle
ricus q mandato ſuperioris puta pape qui pōt precipere
vel ꝑꝑ eius nimiam reuerentiam tranſiſſet de minoribus
ordinibus ad maiores. Et ꝓ hoc facit illud generale: nō
refert quid ex equipollentibus fiat. Item aliud generale
nō refert a quo fiat dūmodo fiat: vt.ff.de ver.ob.l.cū ſeru/
us.⁊.l.queſitū.ff.quēadmodū ſerui.amit. Aut q̄litas ſer
uitiorū non recepit ſubſtitutū: ⁊ tunc ſi eſt imperfectus a
natura nō ſuccedit qȝ aliud ſine iniuria creditoris ſtatui
nō poſſet.ar.ff.de ver.ob.l.i executiōibus.⁊.l.ij.§.ex his
⁊.l.iſulā intra biēnium.eo.ti. Nā ꝯctus qui deuenit ad ca
ſuȝ a quo in ſuo ſtatu conſeruari nō poteſt viciatur. vt.ff.
de fideiuſ.l.generaliter: ⁊.l.vrānius eo.ti. Aut eſt mutus
ex accidēti.⁊ tūc retinet feudū qȝ habuit originē fundamē
ti in perſona p̄ris ⁊ deinde in propria perſona. Uñ q̄ſi in
duobus radicibus fundamentū fortius eſt. Nā due ratio
nes potentiores ſunt ꝙ̄ vna.vt in auc.de cōſa.⁊ vte.fra.
§.i.⁊ in auc.itaqȝ.C.cōia.de ſucceſſio.⁊ tūc puto ꝙ debe
at cōmutari ſeruitiū ſicut qñ ṗceptū teſtatoris non pōt ſer
uari iuxta teſtatoris votū tñ ſeruať in ſimili voto: vt.ff.de
vſufru.lega.l.legatū.ciuitati.⁊.l.legatū de admi.re.ad ci
ui.perti.⁊ qđ nota.i.c.i.de reli.do.in cle.vñ q̄ſi euict⁹ ſer/
uitijs ſic ꝓcedetur in intereſſe: ſȝ equiualentiū ſeruitioruȝ
p̄ſtetur qđ eſt ſubtile ⁊ notabile. ¶ Ego cogitabaȝ in ſuo
herede vtrū patre viuo poſſit dici feudatarius qȝ eſt eadē
perſona cū patre.⁊ eſt ar.ꝙ ſic.ff.de li.lega.l.ſi is qui du/
os. Per mortē igiť patris non dř ſuccedere ſeu acquireř
ſed retinere vt inſti.de here.que ab inte.deſe.§.ſui.ff.de li
ber.⁊ poſthu.l.in ſuis. Quia igitur habuit aliquod prin
cipiū ⁊ feudū eſt paternū.iſte caſus erit ſimilis filio eman
cipato q poſtꝙ̄ ſucceſſit in feudo paterno factus ē mutus
qui nō ꝑdit feudū iā adeptū. Et ſi tu dicis ꝙ ceſſat ſeruiti
um. Rñdeo: due ſunt radices feudi.ſcȝ amor ⁊ honor. vt
ſ.de feudo dato in vicem legis cōmiſſorie.c.i.§.itē ſerui/
tia.⁊ hec ꝯſideranť dupliciter.ſ.retro facta ⁊ futura.vt.d.
§.ſȝ nec eſt alia. Ergo ſi ceſſat vna rō videnť tñ alie rema/
nere. Itē vt dixi qđ nō pōt preſtari in eodē recōpenſabiť i
equipollenti: vt.ſ.de iueſti.de re.alie.facta.c.i. Sȝ ar.con
tra.ff.de lega.i.l.ſȝ ⁊ ſi certos: vbi dř obligatio ſeľ forma
ta ꝑmutationē nō recipit. Prior ergo rō nō placet.arg.ff.
de an.lega.l.ſeio.nam in habētibus ſucceſſionē tpis diui
diť emolumētū ſicut diuidiť p̄ſtatio iniuncti muneris. Fi/
naliter igiť quantū ptinet ad ꝓpriū itellectū illius capitu/
li: teneo opinionē illoꝝ q magis adherent rationi ⁊ forme
inueſtituere: qui cā finalis ſubſtātia appellatur.ff.de pac.
l.iur.gen.§.qđ fere.ꝑ accurſiuȝ. Alibi vocatur forma: vt
plene nota.inſti.de actio.§.ita ſiquis poſtulāte. Et ſaluis
alijs mēbris meis in penultimo ⁊ vltimo mēbro diſtictōis
mee. Et alias dř ꝙ maior eſt defectus originis ꝙ̄ defect⁹
criminis.vt nota.glo.c.i.de filijs preſby.lib.vj.⁊ ſto cum
Petro de cerueto.⁊ Jaco.de belui. Bald.ll.doc.

¶ An ille q interfecerit fratrē domini ſui feuduȝ amittat.

I quis interfecerit. Di/
uide capituluȝ in tres partes. Primo vaſallus
interfecit fratrem domini ſui non tamen ꝓ
ditionaliter. Secundo interfecit fratrē ſuū
proditionaliter: vel aliam felloniam com/
miſit. Tertio peccauit in dominum. Scđa incipit in ver.
ſed ſi fratrem Tertia in ver.cum autem. ¶ Caſus. Si va
ſallus fratrē domini ſui interfecit certe non amittit feudū.
Sed ſi fratrem ſuum occiderit proditionaliter vel aliam
felloniam cōmiſit vt ſine verecundia in curia eſſe non poſ
ſit feudum amittit ⁊ tranſit ad agnatos. Sin autem pecca
uit in dominum feudum reuertitur ad dominū. hoc dicit.
Super materia iſtius capituli dominus Jaco.de ardizo.

ſic ait. Si fratrem ſuum proprium vel filium fratris occi/
derit vaſallus feudū amittit aliud ſi fratrem dñi occiderit
qȝ tunc feudum non amittit. Jac. Etenim interficiens pro
priū fratrē plus peccat in legē nature ⁊ in legem feudi ꝙ̄
peccat ſi occidat fratrem dñi ſui. ¶ Iteȝ ſcias ꝙ infamis
non dȝ videre facieȝ principis.C.de dignita.l.ij.li.xij. Sȝ
iſtud videtur irrationabile.qȝ magis offendit dñm qui in
terfecit fratrē dñi ꝙ̄ qui occidit illū qui nō eſt de ſanguine
dñi.ſed de ſanguine occidentis.qđ patet ꝑ accuſationem
iniuriaꝝ. Nā de homicidio fratris ſui pōt dñs criminali/
ter accuſare.ſed non de homicidio fratris vaſalli niſi tan
ꝙ̄ cuilibet de populo.vt.C.qui accu.nō poſ.l.neganda.
Dicit Joan.faſo.ꝙ qui fratrē ſuū occiderit vel nepotem
ideſt filiū fratris ad hoc vt totum feuduȝ vel hereditatem
habeat feudo priuatur.⁊ iſte nō dicit pluſqȝ dicat tex. Sȝ
ratio tex.hec eſt quia ille q occidit fratrem ſuū vt habeat
totū feudū delinquit reſpectu feudi. ¶ Sed illud qui oc/
cidit fratrem dñi non deliquit reſpectu feudi quia a fratre
domini nihil recognoſcit. Iteȝ qȝ naturaliter plus peccat
qui proprium ſanguinem occidit.quia teneť.l.pompo.de
pari.⁊ quia tanꝙ̄ latro eum interemit neqȝ eſt a proditio/
ne remotū tale crimē.vt.ff.ad.l.pompo.de pari.l.vtrum
⁊ iſta qualitas ꝓditiōis aggrauat omne crimē: ⁊ ꝓditor
qui hic vocatur traditor eſt alienus ab omni facie dñorū
⁊ principū.⁊ nō pōt ſtare in curia principis.vt.ff.đ excu.
tuto.l.ſȝ ⁊ miles.§.ſȝ ignominie miſſi. Uel aliter dici pōt
ſm Jaco.de bel.ꝙ vterqȝ perdit feudum nō ipſo iure ſed
per ſniam qȝ ſnia eum famoſuȝ reddit.⁊ in curia dñi ſtare
nō pōt. Unde dicit Odoffre.in ſumma ſua titulo qui.mo.
feu.amit.in vltima carta.ꝙ ſi vaſall⁹ eſt forbānitus amit
tit feudū. Et alias dř ꝙ ille qui ꝑdit famā ꝑdit feudū. Et
ſi hoc eſſet verum diſtinctio illius littere videreť falſa cuȝ
nemo ꝑdat feudū niſi ꝑdat ꝑ ſniam ⁊ vterqȝ ꝑdat feudum
ꝑ ipſam ſniam. Sed dic ꝙ imo eſt vera qȝ qñ iterfecit fra/
trem ſuū priuať ꝑꝑ felloniā cōmiſſam circa rem dñi: quia
circa vaſallū ſuū vel circa res vaſalli vel circa hereditatē.
Sed qñ occidit fratrem dñi vt ſuperius dixi nō delinquit
in rem dñi lȝ ei ſȝ naturalē rōnem maiorē faciat iniuriaȝ.
Sed in fundis magis conſideramus feudi realitatem ꝙ̄
affectionem perſonarum.alias ſequeretur ꝙ ille qui occi/
dit vnum magnum amicum domini priuaretur feudo.qđ
a eſt falſum[a]. ¶ Unde ſic concludo.aut homicida eſt dam
natus criminaliter ⁊ tunc perdit feuduȝ indiſtincte. Aut
non eſt damnatus criminaliter ſed ciuiliter ſecundum le/
gem feudi ⁊ tunc poteſt procedi ad priuationē feudi ſi oc
cidit frater vaſalli ad hoc vt habeat totum feudum vel he
reditatem vel etiam ad alium effectum vt in rixa dūtamen
ſuperſit cōuaſallus ⁊ ſic ſit res dominica. Sed ſi occidit
fratrem domini tunc non perditur ciuiliter ſecundum le/
gem feudi qȝ frater domini eſt oino a feudo alienus. Un/
de quod dixit Jacob.de belui.ꝙ nō erat differentia ſȝ ma
le dictū quātū ad proceſſum feudi.ſȝ eſt bñ dictum ꝙ̄tum
ad criminalem ꝓceſſum.qȝ vterqȝ occiſor criminaliter ꝑ
ſententiaȝ condemnatus feudū perdit.⁊ iſta ſunt bene no
tanda. ¶ Extra quero nunquid vaſallus qui occidit ſeip
ſum perdat feudum. Rñdeo non qȝ anteꝙ̄ ſit mortu⁹ non
eſt dānatus ad perditionē feudi.⁊ poſteaꝙ̄ eſt mortu⁹ bo
na fecerunt tranſitū ad heredeȝ.vt.C.qui teſta.face.poſ.
l.ij.nec vlla pena iuris fere poſſit imponi mortuo vt.ff.de
penis.l.ſi pena alicui. Unde concluſio eſt ꝙ nunꝙ̄ ꝑ cul/
pam feudū perdiť niſi culpa lege feudali dānetur ⁊ ſuper/
ſit perſona que ſententiam pati poſſit. ¶ Item extra que/
ro nūquid vaſallus qui effectus eſt furioſus poſſit ex cul/
pis precedentibus pati ſententiam priuatiuam. Et vide/
b tur ꝙ ſic[b].qȝ culpa precedens nō eſt purgata immo apud
deum puniretur.conſiderato ꝙ non plus operatur furor
ꝙ̄ mors. Sed ſi punitur poſt mortem ergo ⁊ poſt furoreȝ.
Ideȝ ⁊ fortius in frenetico.quia ille non eſt proprie furio
ſus.vt nota.ſ.epiſcopum vel abba.c.mutus. In ꝯriuȝ vi
detur qȝ furioſus ꝓceſſuȝ patitur.⁊ multo fortius freneti
cus.vt.ff.

a ¶ Falſum. Ex
tra not. ꝙ rōne
iniuriarū qs nō
perdit ius ſuū ni
ſi ſit tale ꝙ poſ/
ſit auferri nuda
volūtate.vt.ff.đ
adimen.leg.l.ex
pertj. Nota ꝙ li
cet ſi interficiam
fratrem dñi iniu
ria redundet ad
dñm tñ non feci
hoc reſpectu nec
delicti meū con
cernit feuduȝ.⁊
idē ſi occidā fra/
trem meū nō va
ſallū domini: ſed
ꝑꝑ aliā cām feu/
dū eſt nouuȝ id/
eſt meū. Sȝ ſi eſt
p̄rnum.tūc quia
iō occido ne vt
agnatus ſucce/
dat in feudo per
do feuduȝ qȝ re/
dundat in domi
nū feudi hec in/
iuria tāꝙ̄ in feu
di.vt.ff.đ iniur.
l.itē apud labeo
nem.§.interdū.
⁊ hoc ſi agať ad
priuationē ex le/
ge feudoꝝ.tñ la
ta ſnia criminali
alia rō pactuȝ re
format ideſt idi/
gnitas ⁊ iſamia:
vt.ff.de re iudi.
.l.infamibus.cū
ſimilibus.
b ¶ ꝙ ſic. Ad/
de tex.ſingularē
in.l.ſi.§.ſed cuȝ
antiquitas.C.de
curato.furio.eſt
ter.qđ furioſus
pōt exheredari ⁊
ſic intelligiť de
culpa commiſſa
ante furorem de
hoc late notaui
in tex.ff.de cura.
furio.in.l.ſed de
eo ꝙ fecit.vide
que dixi in recol
lectis.l.furioſuȝ
C.qui teſta.face.
poſ. And.barb.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

cus: vt.ff.qui.ex cau.in poſ.ea.l.fulcinius.§.plane. Solu. proceſſum ciuilem patit̃ dato curatore. ſed criminalē non patit̃: vt.ff. de publi.iud.l.penul.§.ad crimen: q: in criminalib⁹ cauſis curator admittitur vt acceſſorius: vt.C.de aucto.preſtan.l.clarū. Sꝫ non tanq̃ fundans iudiciū q: regule iuris non patiuntur queꝫ per adminiſtratorem criminaliter condēnari. vt plene no.ff.de p cu.l.ſeruū quoq̃.§.publice cum ſua materia. Et ideꝫ forte in frenetico vel venenato ſi pp venenū ad tps eſt ablatus intellectus. ¶ Concludit̃ ergo ꝙ ciuiliter de eo qd̓ cōmittit ante furorē condēnatur: ſꝫ criminaliter nō ſꝫ de eo qd̓ facit in furore ideo nō punitur quia exilium mentis patitur. vt.ff. de officio preſide. lege diuus. Bal.

Non cogitur. Caſus. Datur regula h̃ videlicet ꝙ vaſallus non cogit̃ ſe offerre dño: tñ domino cogitur ſeruire ſi poteſt hoc dicit. ¶ Oppo. ⁊ reſponde vt dixi.ſ̃. hic finitur lex cor.§.ad hec. ⁊ facit.ſ̃.ſi de feu.fu.controuer.c.⁊ ſi vaſallus: ⁊.c.licet. Ja.bel.dicit ꝙ oblatio eſt neceſſaria in quattuor caſibus. Primo ad debiti liberationeꝫ. Secūdo ad vſure currentis prohibitionem. Tertio ad pene euitande cōmiſſionem. Quarto ad more purgationem: vt.C.de vſuris.l.acceptam.per Jaco.de are.⁊ Cy. Sed ad euitandam interpellationē ſeu preueniendam non eſt neceſſaria oblatio vt hic ⁊ in ſimilibus ſuperius allegatis.ff.quoꝝ lega.l.i.§.j. ¶ Extra querit̃ debitor promiſit mihi ſoluere vſq̃ ad.x.dies ⁊ poſtea qñcūq̃ interpellauero eum modo queritur vtrum iſti.x. dies interpellant pro homine. Et videtur ꝙ non: quia non eſt prefixum certum tempus: ar.ff.ſiquis cau.l.⁊ ſi poſt tres. Sed contrarium ſenſit glo.ff.de verbo.obli.l.cum ſtipulatus ſim mihi a proculo. ¶ Quero ſi debeo tibi decem pure ⁊ tu promittis non petere vſq̃ ad paſcha: vtrum dies interpellet pro homine. Et breuiter dic ꝙ non. vt no.ff.de pac.l.ſi vnus.§.i. Bal.

¶ De vaſallo q ꝯ̃ cōſtitutionē Lotharij bñficiū alienauit. Rub.

Si vaſallus. Diuide in duas partes. Primo inquātuꝫ puniat̃ vaſallus q feudū alienauit. Scd̓o an liceat vaſallo feudū refutare. Scd̓a incipit in §. ꝙ ſi noluerit. ¶ Caſus. Si vaſall⁹ bñficiuꝫ alieāuit: querit̃ in quātū puniat̃. Rñdetur ꝙ aut in totum alie auit ⁊ perdit totū. Aut ꝑ pte ⁊ ꝑ parte perdit̃. Et iō ſi ꝯ̃ vnum dominorū fecit felloniaꝫ perdit feudū ꝑ ea parte q: ⁊ refutare pōt feudū ꝑ parte vnius dominoꝝ quinimo refutare ſibi lꝫ etiā ſine voluntate domini: ⁊ poſt refutationem non tenetur ſibi ſeruire. ſed non licet ſibi poſtea dominum offendere. h.d. CONTRA CONSTITUTIONEM. id eſt contra naturā feudi ſcilicet ſine cōſenſu domini: nā hoc eſt ꝓhibitū ꝑ cōſtitutionē Lotharij. Et no. ꝙ ante legem Lotharij feudū poterat vendi ſi vaſallus nō habebat ꝓpriū vñ poſſit ſatiſfacere debitis. i. parte ſibi retēta. Hodie vero nō. q: ꝯſtitutio Lotharij ſimpliciter ꝓhibet niſi ꝑ ſtatutū ciuitatis hoc eēt permiſſuꝫ. qd̓ tñ ſtatutū nō velet in rebus eccleſiarū vt extra de conſtitutio. eccleſia ſancte marie. Credo etiā ꝙ legatus de latere nō poſſet hoc ꝑmittere: vt ff.qd̓ vi aut clā.l.ꝓhibere.§.plane. SI TOTUM. Sed qd ſi dubitat̃ qd ⁊ quantū ſit feudū: nūquid dominus tenet̃ oñdere q̃titatē eius an vaſallus. Rñ. dic vt no.ſ̃.ſi de feu.contro.fue.c. vaſallus. Jaco.de ardi.dicit ꝙ quidā dicūt ꝙ preſumit̃ totū eſſe feudū. Nā preſumptio eſt ꝓ domino cū cōſtet illuꝫ eſſe vaſallum. Itē indefinita ⁊ incerta poſſeſſio equalet vniuerſali: niſi vaſall⁹ oñderet fines agri quos oñdere tenet̃: q: ex quo titulū poſſeſſionis cogit̃ dicere pp fundatā intentionē aduerſarij ergo ⁊ ꝓbare ⁊ dubia ꝓbatio nō releuat eū. ⁊ fuit queſtio pyl. ſcd̓um Ja. predictuꝫ in ſumma in ti.qui.mo.feudū amit.ſub rubricella ſi dubitat̃ quid ⁊ quātū ſit feudū. Uel dic aut agit dominus ꝯ̃ vaſallū ⁊ dominus ꝓbet. Aut vaſallus cōtra dominū ⁊ vaſall⁹ ꝓbet. q: ſemꝑ actori incūbit onus probādi. vt no.ff.depoſiti.l.i.§.ſiquis argentuꝫ.⁊.l.qui accuſare.C.de eden. Aut agunt contra tertiū ⁊ eadē regula ſeruanda eſt quia ſemper agēs debet probare intentionē ſuam concludenter ⁊ clare. vt no.de nego.geſt.l.pomponius ſcribit. Et ſicut cauſa eſt concludenter probanda. vt not. Inno.extra de pri.cre.c.ex parte abbatis ſe. Ita ⁊ res. vt.ff.de rei.vendi.l.ſi in rem agat aliquis. SI PARTEM. partem ꝓbare debet. Pone ꝙ dominus cōceſſit mihi i feudū quēdaꝫ fundū ⁊ ꝑs tantum pertinebat ad eū. alienaui partē ad eū non pertinentem: nunquid illa pars reuertitur ad dominū. Reſpōdeo ſic: vt.ff.de dona.cau.mor.l.qui alienam.⁊.l.ſi alienam. Sed quid ſm̃. Pe. de cer. ⁊ alios qui tenēt quod hodie de rigore legis imperialis totū perdatur. Et videt̃ ꝙ non perdatur q: re vera ſola pars domini erat feudū ⁊ in ipſa non eſt facta alienatio argu.ff.de rebus eorum.l.magis puto.§.ſi fundum. Contrarium dico q: vnus contractus eſt. arg. eoꝝ que notat̃.ff.de rei vendi.l.marcellus. circa quem niſi inſolidum peccari nō potuit propter indiuiduum eius cōtextum.ff.de verbo.obli.l.eadē.§.cato.⁊.l.j.in fi.ff.de penu.lega. Sol. in iſta materia ſic diſtinguo. aut vaſallus alienat in contemptum domini ⁊ tunc totum perdit q: in totum offendit relatione facta ad perſonaꝫ domini. Aut non in cōtemptū dñi ſed ex neceſſitate rei familiaris domino abſente ⁊ tunc perdit partem tantum qua alienauit vt hic. Idem ſi eſt talis perſona cui liceat ius ignorare vt miles ⁊ mulier. Nā tunc nō perdit niſi partē tm̃ quā alienat in qua ꝓprie eſt delictū alienationis. Nō. n. licet eis ignorare iura ꝯctus cui alienādo ſpōte ꝓpria renunciauerūt vt inſti. de vſufruc.§.finit̃. Sed aliā partē nō perdunt. q: lꝫ eis ignorare iuris ſeueritatē. Sed de equitate canonica vt alias dixi iſtud capitulum eſt approbatū ſimpliciter ideo ſola pars alienata perdit̃ vt not. extra de feu.c.j.in nouel. AD DOMINUM REUERTITUR. De hoc alias dictum eſt. vtrum reuertatur ad dñm an ad agnatos. Et diſtingue. Aut in conceſſione dictuꝫ eſt ꝙ de vno ad alterū reuertat̃ ⁊ tunc reuertitur ad agnatos ex pacto. Aut nihil eſt dictum ⁊ tunc aut alienauit cuꝫ conſenſu dñi ⁊ reuertitur ad agnatos. Aut ſine conſenſu ⁊ tunc refert. aut alienauit dolo malo vt inferret preiudicium agnatis. ⁊ tunc aut loquitur in vita alienantis ⁊ liberorum ſuorum ⁊ preiudicat agnatis. q: interim reſpectu agnatoꝝ nulla fraus eſt arg.C.cōmunia de le.l.fi.§.ſin autem ob auaritiam. ⁊.ff.que in frau.cre.lege ait pretor.§.ſi conditionalis. ⁊ facit quod not. j. titulo. j. capitu. j. Aut poſtq̃ deceſſit ſine herede ⁊ non preiudicat agnatis. Si āt fecit alienationem non vt fraudaret agnatos ſed ꝓpter neceſſitatem rei familiris tunc feudum eſt perpetuo apertuꝫ dño nunquā ad agnatos reuerſurū niſi agnati redimant ſm̃ formam.c.j.ſ̃.q̃liter olim feu.alie.po. ⁊ adde ꝙ plene dixi ſupra ſi vaſal.feu.priue.c.j. Adde ꝙ tex. ⁊ gl. videntur variare. Nā dicit tex.ſ̃.q.mo.feu.amit.§.item ſi fuerit. ꝙ ſi vnus fratrum inueſtituraꝫ accepit pro ſe ⁊ fratre. deinde cum fratre diuiſit. deinde plus parte dimidia eius quod pro diuiſo habere debebat obuenit ei vendidit ⁊ ſine herede legitimo deceſſerit feudum reuertitur ad dominum ⁊ non ad fratrem. Sed ibi ideo quia in pa[illegible] venditoris alter frater nullum ius habebit vnde dici poteſt ꝙ [illegible] duo feuda ſeparata. vt.ff.de duobus reis.l.reos.§.cum in tabulis. ⁊.ff.de lega.i.l.plane.§.ſi coniuncti. ⁊ glo. appellat iſtud feudum nouum tamen re vera ſunt duo feuda ſeparata inter que non habet locum ius accreſcendi. vt.ſ̃.qui feu.da po.c.i.§.ſin auteꝫ. ¶ Quare autem dicit ibi ſine herede. Dic vt ibi not. Sed in.§.hoc quoq̃.ſ̃.de ſuc.feu. dicitur ꝙ ſi frater meus alienauit partem ſuam feudi ⁊ moritur ſine herede maſculo feudum reuertitur ad me. ſed quō reuertitur ad me imo reuertit̃ ad dñꝫ. Sꝫ gl. ibi ſoluit ꝙ ibi alienauit ꝑ libellū ⁊ licite ſm̃ illa tpa. vñ finito iure alienatiōis reuertitur ad agnatū morte nō fellonia q: ibi nulla fuit culpa. Sꝫ in.c. ſi vaſallus q̃ fuit prima cau.bene.amit. tex. dicit ꝙ ſi vaſa.ꝯ̃ cōſtitutionē Lotha.feuduꝫ alienat ad dñm beneficium ꝑtinet. ⁊ reddit rationem: q: dñꝫ contēnere videt̃. ex quo ſequit̃ ꝙ dñs dꝫ habere ſue iniurie vltionē. eo.ti.§.deniq̃. Aduerte quia gloſe quandoq̃ dicunt ꝙ illud.c.ſiue.§.ſi vaſall⁹. dꝫ intelligi i beneficio nouo. qd̓ nō reſpicit agnatos ſed deſcēdentes q̄bus preiudicat delictuꝫ parentis. Secus eſſet in feudo paterno. nā tūc alienatio nō preiudicat agnatis. hoc tenet glo. preciſe firmando in.d.c. hoc quoq̃. Sed Pe.de cer. ibi tenet indiſtincte ꝙ feudum paternū contra cōſtitu. Lotharij ⁊ Fede. alienatum reuertatur ad dominum ⁊ nō ad agnatos. ſꝫ Ja.de bel.i.d.§.itē ſi fuerit. tenet ꝙ feudum paternum reuertat̃ ad agnatos. ⁊ ꝙ ipſi agnati preferātur domino. ergo dominus nō habet ſue iniurie vltionem: quod eſt contra

contra rationem littere. Pro Jaco.de bel. facit.ſ̃.qualiter olim feu.pote.alie.c.i.§.fi. vbi expreſſe dicitur ꝙ agnati ꝑferuntur domino. Dic vt ibi dixi. Item facit pro eo.ſ̃. ſi de feu.fu.contro.c.titius: vbi dicitur ꝙ agnatus reuocat partem alienatam ⁊ ꝙ reuocare poteſt ſtatim ſi alienans hꝫ liberos ſed ſi non habet non poteſt reuocare niſi eo mortuo. Sol. pondera verbum contemnere: quod eſt in textu dicti.§.ſi vaſallus ꝙ illud verbum tollit contrarium: nam alienatio que fit agnato licet remotiori nunq̃ videtur fieri in contemptum domini: immo quo ad dominum licite fit. vt.C.d̓ fideicom.l.voluntas ſed quo ad agnatos proximiores fit illicite quia ipſi proximiores agnati reuocant ſeruata diſtinctione illius.c. dic vt ibi: ⁊ ex his eſt ſatiſfactum circa intellectum textuum. Ex his apparet q̃tum perdatur ⁊ cui applicetur. QUIA ET VASALLUS. Nota ꝙ vaſallus poteſt renunciare feudum rectuꝫ ⁊ ſimplex inuito domino. Et ratio eſt: quia damnum eſt reale quod conſuetudine introducitur non perſonale. Item quia vaſallus nō obligatur preciſe ſed cauſatiue. ſ. ſi vult retinere feudum non preciſe. Item ſeruitia ſunt onera perſonalia propter reꝫ nō ſimpliciter. Sed ſi feudum non eſt ſimplex ſed datuꝫ ad certum ſeruitium tunc propter formam inueſtiture omnino cogeretur vaſallus ſeruire. C.de actio.⁊ obligatio.l.ſicut ſecundum Jaco.de belui. ¶ Sed quid ſi eſt appoſita ſtipulatio: videtur quod nunq̃ habet locuꝫ penitentia. C.d̓ rerum permu.l.ex placito. In contrarium videtur ꝙ iſtud nō eſt
a vi penitentie ſed vi rei mortue. i. feudi annihilati.[a] Bal.

b ¶ De alienatione feudi paterni. Rubrica[b].

Alienatio. Diuide in tres ptes. Primo prohibet̃ vaſallus feudum alienare etiam voluntate domini agnatis non cōſentientibus. Secundo prohibetur inueſtitura fieri in filiam agnatis non cōſentientibus. Tertio permittitur alienatio inter agnatos. Secūda incipit in.§. nec in filiam. Tertia in.§.⁊ licet. ¶ Caſus. Vaſallus feuduꝫ paternum etiā domini voluntate alienare nō pōt agnatis non conſentientibus. Nec etiam poteſt filiaꝫ ſuam inueſtiri facere a domino agnatis nō conſentientibus nec ratuꝫ habentibus. Sed agnatis licet alienare ⁊ ad libellum dare: nec dicetur libellus ſed quaſi refutatio erit. hoc dicit facit quod nota. extra de preben.c. extirpande in nouella. ETIAM VOLUNTATE DOMINI. No. ꝙ voluntas domini non preiudicat agnatis niſi ipſi agnati conſentiant. ¶ REUERSUM. Nota ꝙ conſenſus agnatorum vltimorum non preiudicat prioribus: requirit̃ ergo conſenſus agnatorum qui ſunt proximiores: quia illi habent ius reuocandi. NEC IN FILIAM. Nota hic expreſſum quicquid dicatur alibi ꝙ dominus in preiudicium agnatorum non poteſt facere gratiam femine i feudi ſucceſſione. RATUM. Nota ꝙ ratihabitio confirmat id quod ipſo facto nulluꝫ fuit. Dicit Archi. ꝙ ſi auctoritas epiſcopi que dicitur ineſſe ſtatuto per capituluꝫ facto a principio defuerit ꝙ epiſcopus ratificando ſtatutum capituli illud nō confirmat. de verb.ſignifi. conſtitutionem li. vi. quia eſt indiuiduum omne quod requiritur ad ſolēnita
c tem[c]. CAGNATOS TANTUM. Nota ꝙ inter agnatos ſcilicet inter ſeipſos eſt licitum ꝙ inter extraneos non ſic liceret. C.de fideicōmiſſ.l.voluntas. Intellige tamē ꝙ agnatus vlteriori agnato non poteſt alienare in preiudicium agnati proximioris: tamen ſi alienat non reuocatur niſi alienante mortuo ſine herede: vel reſtituto precio: vt.ſ̃.ſi de feu.fue.controuer.titius. ⁊ pleniſſime de iſta materia notaui.ſ̃.de alie.fue.c.⁊ ſi clientulus.§.penul. ¶ Extra nota ꝙ ſi rex concedit mihi caſtrum nomine ⁊ iure antiqui feudi poſſidendum ꝙ licet ſit nouum feudum aſſumit qualitatem feudi paterni. ar.C.de omni agro deſer.l.quicunq̃ de fectum.lib.xi. ⁊ ſic poterit alienari in proximiores agnatos quia dicitur vnum: ⁊ idem.ff.de in ius vocan.l.ij. ⁊ nota.in.l.ij.C.qui eta.lib.x. quod eſt not. ET SI LIBELLUM. puta forte inter eos conuenit ꝙ vnus eorum teneret feudum in ſe heredeſq̃ ſuos ſine aliorum contradictione annuatim certum quid alijs dādo. SED QUASI REFUTATIO. vnde mortuo eo ſine liberis deuoluitur ad agnatos ⁊ non ad dominum. j.de eo qui fi. fe.ag.c.tres erant agnati. ⁊.ſ̃.an viuentis vaſ.feu.c. titius alias ē ſub ti.ſi de feu.fue.contro. Adde colligit hic Jac.de belui. duo notabilia.ſ̃.tractata vide licet nota.in prin.c. ꝙ non licet vaſallo alienare feudum etiam ꝯſentiente domino agnatis non conſentientibus: vt.ſ̃.qui.mo.feu.amit.§. pterea ⁊ de alie.feu.c.⁊ ſi clientulus. Nota etiam ꝙ non poteſt vaſallus filiam facere inueſtiri non conſentientibus agnatis: vt.d.ti.de feu.ſuc.§.hoc quoq̃. Jaco.bel. ¶ Quero h̃ ꝙ vaſallus refutauit feudum domino ad quos redeat feudum. Reſpondeo ad agnatos vel ad fratres: ⁊ non ad dominuꝫ vt in.§.ſi vero contigerit in ti. h̃ finitur.l. deinde incipiunt conſuetu.regni. Non ergo preiudicat agnatis niſi viuente vaſallo ⁊ eius liberis: vt.j.de capi.extraord.§.beneficium paternum: ſm̃ Jac.de ardizo.in ſumma. Et nota mirabile ꝙ ſi vaſallus alteri infeudauit poteſt feudum refutare in ꝑiudicium eorum quibus feudum dederat: vt.ſ̃.qui.mo.fe.amit.§.rurſus. ſecundum Odof. qui ita notat in ti.qui.modis feu.amit.ver.vndecima cauſa eſt ſed quomodo intelligitur iſta littera in eo ꝙ dicit de refutatione. Reſpondeo ꝙ refutat in manibus domini. Sed ſi refutat in manibus alterius q̃ꝫ domini a quo tenebat: ⁊ domino ignorante nō nocet niſi ſibi: vt notat Hoſti.extra de conſti.c.in eccleſiarum in fi. Adde ꝙ Jac.de bel.ſic dicit. ¶ Queritur quid ſi vaſallus refutauit. Glo.reſpondet ꝙ non eo viuo argu.ſ̃.ſi d̓ feu.fuer.controuer.capi.titius. ⁊.ſ̃.qualiter feudum olim pote.alie.§.porro.ſ̃.per quos fiat inueſti.§.ſed ſi res. Credo ꝙ ſtatim poſſit reuocare quia cum vaſallus feudum renunciat perdit omne ius ſuum: ⁊ nulle reliquie feudi remanent apud eum ergo peruenire debet ad proximioreꝫ agnatum ar.ſ̃.de vaſ.qui interfe.fratrem domini ſui.c.i.cum cōcordan. facit.ff.de aſſig.lib.l. idem erit.§.fin. Jaco.belui. Pe.de cer. format eandem queſtionem ⁊ ait. Sed quid ſi ille qui habebat feudum paternuꝫ refutauit ipſo domino nūquid poterit dominus retinere ſibi. Gloſ. antiqua dicit ꝙ ſic licet agnati non conſenſerint: vt.ſ̃.de ſucceſſ.feu.c.i.§. hoc quoq̃. Sed quomodo factum refutantis poterit preiudicare agnatis qui non conſenſerunt ſaltem poſt morteꝫ refutantis ar.dicti.§.hoc quoq̃ ⁊.j.de eo qui fineꝫ fe.agna.c.i. Ubi dicit ꝙ iſte qui omnino refutauerit ſolum repellit̃. Pe.de cer. Tu dic ꝙ glo. eſt vera viuente refutante ⁊ eius deſcendentibus: quia refutatio habet in ſe conſenſum ꝙ ille cui refutatur habeat illa commoda que poſſet habere ipſe cedens: ſicut dicimus de habente libellum vel precariaꝫ qui ingreditur religionem vel alium locum ad quem plene ſe transfert ⁊ ſe dedicat. vt not.C.de ſacroſanc. eccle. aucte.
d ingreſſi.xxvij.qō.i.c.vt lex continentie[d]. ¶ Porro in feudo cum decedunt: ſine herede agnati veniunt tali ratione: quia talis refutatio licita eſt: et ideo donec curaret ius refutatoris durat ius acceptatoris.ff.de legatis ſecundo peto.verſicu.predium.ff.de pigno.l.lex vectigali. Illud conſtat ꝙ quis non poteſt renunciare in preiudicium tertij: vt.ff.quemadmodum ſeruitu.amit.l.ſi partem: ⁊.ff.de bonis libe.l.liberto octoginta. ¶ Quero h̃: pone ꝙ tres ſunt fratres vnus donat alteri partem feudi: tandem donans monachat̃: queritur an ſolus donatarius habeat feudū ingreſſi: an vterq̃ reſpondeo videtur ꝙ ſolus donatarius ꝑ tex.iſtius.c. In contrarium videtur. Primo per regulam reſoluto iure datoris ⁊c. Secundo q: ius ſpecialius alij tollere non poteſt. Tertio quia ſicut ſe habeat remotior ita ⁊ iſte in parte que alium tangit: ſed alienatio facta remotiori expiraret ergo ⁊ nunc expirat. Nam niſi eſſet potior ſuc

a ¶ An nihilati. In obſo nib⁹ āt q̄ recōtrahūt̃ nō hꝫ locū pnia q: ñ ē res itegra vt dicit alibi bu. ētſi interueniat incōtinēti. vt.C.d̓ ꝯ̃h. emp.l.ñ idcirco vbi vni tātū penitē ñ lꝫ ⁊ vide.ff.d̓.v̓.ob.l.a titia.§.fin. Et no. ꝙ vaſallus feudat⁹ pt renūciare vaſallagio. ſec⁹ i vaſallo ñ feudato q nō ē hō. d. ſui ex origine: vt.ff.ad mu.l.aſſūp.⁊.l.fi.⁊.C.d̓ ag.⁊ cenſi.l.ſi coloni.⁊.l.i.C. ſi curialis relict.ciui.li.x.
b ¶ Rub.nō alieāt q dūtaxat admiſtratione ꝯcedit: vt.l.i ſui ſō li.⁊ poſt. Itē in hñtib⁹ ſimbolū ⁊ i recōiunct[illegible] facil' ē trāſlatio. vt h.ff.de here.inſti.l.ex facto etiā agitatum.
c ¶ Solēnitatē. Juriſdictio eſt indiuidua q: ē tota i toto territorio ⁊ tota i q̄libꝫ ei⁹ pte cū ēt in angulo poſſit tota exerceri ⁊ idē tꝫ bar. in ꝯſilijs ꝙ ſiue iuriſditio ꝯcedat̃ i pſonis: ſiue in territorio: ſit indiuidua ſꝫ vbi ꝯcedit̃ pſonis nō trāſit cū territorio: q: ei ñ cohrt. Si āt cōcedit̃ in rē vt i ciuitatib⁹: ⁊ caſtris tc̄ trāſit cū eo ſi caſtꝝ alieat̃ no. ſi vna domuſ non ē qd vle. Porro ēt pſonis pt alieāri i ꝯſortē q: ſb ſtātia iuriſditiōis ē vna ⁊ eādē lꝫ āplia tū ſit exercitiuꝫ ꝑ ceſſōeꝫ.l.i.C.ſi ſo.ipia.liber. itē q: ſi caducū accreſcit ğ eidē pt edi ſm bar. ⁊ pꝫ in.c.nro.
d ¶ Cōtinē

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

tie. Extra no. qꝺ refutans ius ſibi queſi tum videtur ipſum cedere ſecus in iure querendo: qꝛ tunc videtur nolle acqui‑rere: ſi tantuȝ precium rece pit pro refu‑tatione poſſi‑dere videtur: vt. l. ſi pecuni am. §. fin. ff. ſi quis omiſſ. cau. te. andr. Barba.

ceſſio non poteſt ius tertij fieri deterius. ff. de aqua plu. ar. l. ſi autem. §. plures. ff. de ſerui. ruſti. predio. l. per fundum. Nam quod omnes tangit ⁊c. C. de auc. preſtan. l. fin. Item iſta donatio videtur fieri in fraudem fratris preteriti ⁊ ſic ei non preiudicat. ff. ſi quid in frau. patro. l. minus. Sed cuȝ iſte non eſſet alias donatarius niſi quia ꝺſtinauerat ſeculo renunciare manifeſta fraus eſt: ⁊ ideo reſcinditur. Item ꝑ monachatum aperitur omnibus edictū: ergo ſimile eſt quā do preteritione omnibus edictum aperitur: ⁊ etiam inuito preterito. ff. de contra ta. l. ſi poſt mortem. §. fi. ff. ſi tabule teſta. nulle ex. l. i. in fi. ff. de libe. ⁊ poſtbu. l. fi. Iteȝ quando cogitatio preuenit actum videtur in fraudem factum. ff. ſolu. matri. l. filie mee. ff. de manu. l. qui pene. ff. qui ⁊ a quibus. l. queſitum. Item ⁊ contra mentem primi parentis: qui ſibi ⁊ ſuis heredibus pari intentione proſpexit. nec fuit de intentione eius ꝙ vnus ſupplantaret alium vt. ſ. de duobus fratribus a capitaneo inueſti. c. i. Item tex. eſt. ſ. de eo qui arma bel. depo. c. i. vbi dicit ꝙ dn̄s. ſ. in feu. nouo vel agnatus ſ. in patrono: ⁊ iſta dictio agnatus eſt indifinita ergo equipollet vniuerſali: qꝛ par eſt ratio ⁊ conditio contentorum. Adde quod dixi de alie. feu. c. i. §. ſed ⁊ res pro iſta. q. ⁊ per quos fiat inueſtitura. ſ. ⁊c.

Inter dominum. Si inter dominum ⁊ vaſalluȝ eſt contentio de beneficio coram paribus debet diffiniri. Verumtamen ſi vaſallus petit a domino prius de ſuo recto feudo quod ab eo habet ſine controuerſia debere inueſtiri audiendus eſt: ſȝ ſi nihil habet ab eo pro feudo de quo non ſit controuerſia ꝺbet primo tota cauſa diffiniri coram paribus. hoc dicit. Nota ergo hic ꝙ quotiens eſt controuerſia inter dominum: ⁊ vaſallum de feudo: ſi quidem dicit ſe vaſallum de eo feudo de quo eſt controuerſia non debet inueſtiri niſi cauſa ſit finita. Si vero dicit ſe vaſallum etiaȝ de alijs feudis: aut ꝺ his quibus dominus non refert controuerſiam tunc de eis debet ſtatim inueſtiri ſcilicet de quibus non fecit controuerſiam. Aut etiam de alijs fecit controuerſiam tunc de nullo debet inueſtiri: niſi omnis cauſa ſit finita: vt h̄. Vel dic ꝙ alia eſt intentio iſtius. c. ſcilicet ꝙ inueſtitura verbalis debeat omnino fieri: ſed inueſtitura realis non debeat fieri lite pendente ſuper eo feudo de quo lis pendet nimirum qꝛ lite pendente non debet reus cogi ad tradendum: vt. C. de except. rei iudi. l. nimis propere: ⁊. ff. de re iudi. l. ſi cum nulla. Sed inueſtitura verbalis ideo fit quia per eam pares conſtituū tur in quaſi poſſeſſione iuriſditionis cum aliter non appareat ꝙ dominus habeat pares niſi per hoc ſignum verbalis inueſtiture. Et ſi pronunciarent ſe eſſe iudices nihil conſtito de parilitate ſententia non valeret. Non eniȝ ſunt ſicut alij ordinarij: qꝛ pro alijs ordinarijs preſumitur. Sed iſti licet ſint ordinarij tamen non habent territorium ideo rediguntur ad inſtar aliorum delatorum qui non poſſunt pronunciare ſe eſſe iudices niſi conſtito prius de iuriſditione eorum. Nam iuriſditio eſt de fundamentis. vt not. extra de eo qui fur. ordi. ſuſce. c. olim De hoc dixi de controuer. inter vaſ. ⁊ epiſcopum. c. i. De iuriſditione autem dixi ſupra de inueſti. in ma. facta. c. fin. Bald. ⁊c.

Non eſt conſuetudo. Caſus. De fellonia aut de infidelitate ſecundum conſuetudinem mediolanē non fit pugna ſed ſecundum. l. lombar. ſic hoc dicit. Gl. hic circa pugnaȝ tangit tria puncta ſuppoſita conſuetudine lombardorum. Primo vtrum fieri debeat per principales perſonas. Et dicit ꝙ ſic niſi ex cauſa fiat ꝑ campiones: ⁊ ego dixi alias ꝙ pugna eſt ad inſtar torture iō gl. vera. Scꝺo quibus armis debeat fieri pugna. Et dicit ꝙ armis militaribus nō fuſte vel lapide. Tertio an vaſallus poſſit prouocare dominum ad pugnam ſuper infidelitate: ⁊ determinat ꝙ ſic. ⁊ dic vt pleniſſime notaui. ſ. de pa. te. §. ſi quis hominem.

Si a morte. Si vaſallus non liberauit dominū a morte cum potuit feuduȝ amittit. Sed ſi eum a periurio liberare potuit: ⁊ non fecit non perdit feudum. hoc dicit. ¶ Nota ꝙ periurium non cōtinetur appellatione mortis. ¶ No. ꝙ vaſallus non dȝ ſoluere debita dn̄i. ¶ Quero an ille qui non poteſt ſoluere in termino quo iurauit peccet. Tex. cum gl. videtur hic ꝙ ſic. Sed dic ꝙ h̄ loquitur quo ad legem fori non quo ad legē poli. Vel dic vt. ſ. ſi de feu. fue. ꝯtro. c. lȝ vaſ. ⁊ facit. l. pe. ff. de iur. do.

¶ De capitulis corradi. Rubrica.

Hec ſunt capitula. Diuidequattuor partes. Primo quo tempore vaſallus vel eius heres debeant petere veterem inueſtituram. Scꝺo prohibet feudi alienatio. Tertio q̄ȝtum vaſallus debeat dare dn̄o in adiutorium ſi non vadat cum eo in exercitum. Quarto an eccleſia priuetur feudo ꝑꝑ culpam prelati. Secunda ps incipit in. §. p̄terea. Tertia in. §. ſimiliter. Quarta in. § iterum. ¶ Caſus. Si vaſallus vel eius heres infra annum ⁊ diem veterem non petierit inueſtituram a dn̄o vel eius herede amittit feudum: ſed mediolani non ſeruatur h̄ dicit vſqȝ ad. §. preterea. Oppo. ſ. quo tpe miles. c. i. Sol. ibi ſpeciale in milite. ¶ Et not. ꝙ conſuetudine mediolan̄. non obſtan. l. corradi ſeruatur ⁊ ſeruari debet mediolani: ⁊ ratio colligitur per no. ff. de le. i. l. de quibus in fi. ¶ Extra quero nunquid ſi conſuetudo preſcripta tollitur per legem ſupuenientem poſſit iterato preſcribi. Rn̄deo aut illa cōſuetudo continebat olim ius cōmune ⁊ poteſt tunc preſcribi tā quam ius municipale. Aut ꝯtinebat ius municipale ⁊ tunc ſecus: vt. ff. de ſepul. vio. l. iij. §. diuus: ⁊. l. fi. C. de teſta. Et ratio diuerſitatis eſt: qꝛ in primo caſu erat potius obſeruātia iuris communis tunc vigentis q̄ȝ conſuetudo vt eleganter no. in. c. i. de conſti. lib. vi. ¶ Quero nunquid in dubio feudum ſimpliciter conceſſum preſumatur conceſſum vt ſiat fidelitas: ⁊ videtur ꝙ non qꝛ quod ſimpliciter dico nullo addito: vt. ff. de publici. l. de precio. Contrariuȝ dicit gloſ. ⁊ bn̄ ſemper enim preſumendum eſt feuduȝ eſſe ſm ſuam propriam naturam niſi eius alteratio probetur vt. ſ. quid ſit inueſti. c. i. §. fi. ¶ Quero quid eſt fides reſpondeo ſm Tullium in libro de officijs. Fides eſt dictorū cōuentorūqȝ conſtantia ⁊ veritas. Idem in libro de amicitia. Nihil ſtabile ē qꝺ infidum eſt. Quod certe maxima ps materie feudorum oſtendit: qꝛ ꝑꝑ infidelitatem amittiť feudum ſi domino plȝ. Sed ſi dn̄o non placet nō amittiť: ar. ff. de le. i. l. ſi ſuus plurium. §. ſi qs ante. Sic ⁊ volente creditore pena cōmittitur. ⁊ non eo inuito. vt not. ff. de tranſac. l. qui fidem. EIUS HEREDEM. Adde ꝙ filius preſumitur heres in recipiendo: ſȝ non in preſtādo vt no. ff. ſo. ma. ſi cum doteȝ. §. tranſgrediamur. ¶ Quero igiť vtꝝ filio vaſalli currat annus anteq̄ȝ ſe imiſceat hereditati: ⁊ vr̄ ꝙ non qꝛ ſupior littera dicit eius hr̄s qꝺ v̄bum q̄ȝtum ad onera hereditaria: ſignificat imixtiōem: vt. C. ſi vt ſe ab her. ab. l. i. ergo illeq dicit filiū ꝓuandum ꝑ lapſum āni ⁊ diei dȝ ꝓbare imixtionem ꝓceſſiſſe vel ꝙ malicioſe deſtulit imiſcere vt. C. ad ſilľ. l. pen. Item debet probare ſcientiam quia in facto alieno preſumitur ignorantia: vt. ff. ſi cer. pe. l. eius qui in prouinciaȝ in fi. ⁊ in. l. vltima. ff. pro ſuo. Scientiam dico feudi. Item ſcientiam paterne mortis. vt. C. de capti. l. nec nos: licet enim filius etiam ignorans ſit ſuus heres ⁊ neceſſarius de iure ciuili quo ad ipſam ſimplicem ſuitatem non tamē quo ad hereditaria onera: vt. ff. de le. i. l. naȝ neqȝ emancipatus. Bal.

Preterea. Si vaſallus feuduȝ alienauit domin⁹ poterit reuocare feudum nulla preſcriptione obſtante. hoc dicit. In iſto. §. ſunt due gloſe multuȝ notabiles. Prima glo. diſputat vtrum feudatari⁹ poſſit infeudare: Et finaliť determinat ꝙ ſic. ⁊ bn̄ dūmō ifeudet bona fine ſinē fraude ⁊ eq̄li vľ meliori ⁊ gl. ē clara iō n̄ tranſcribo cā ⁊ hoc in feudo ſeculari. ſȝ in feudo eccleſiaſtico forte non poteſt

non pōt infeudari per primum feudatarium: niſi de conſenſu prelati fauore eccleſiaꝝ: ⁊ qꝛ qꝺ oēs tangit ⁊c. C. de auct. preſtan. l. fi. de aqua plu. ar. l. in cōcedendo: vt omnis amputetur occaſio malignādi. l. imperialē. §. calidis vbi vide. j. de probi. feu. alie. per Fede. ⁊ vide per hoc ne rei do. vel templ. l. vniuerſas. Tu indiſtincte tene glo. qꝛ diuerſa ſunt dn̄ia. vt no. in. l. ij. C. vbi in rem actio. ff. de ꝯtrahen. emp. l. qui tabernas. In iſta etiam glo. diſputatur vtrū feudatarius habeat vtile dn̄ium ꝓ firma cōcluſione tenendum eſt ꝙ ſic. Unde in libello pōt dicere reȝ ad ſe iure dn̄ij pertinere ⁊ hoc ꝓbat vrgens diſputatio. Nam ſi nō hȝ vtile dn̄ium nō haberet rei ven. ſed confeſſoriā que ꝓ ſeruitute vſufructus datur qꝺ eſt falſum ⁊ ab oibus reprobatum: vt. ſ. de inueſti. de re. alie. fac. c. i. §. i. Ad hoc etiam facit no. in. l. i. in ꝓn. ff. de eden. in gl. magna. vbi dicit ꝙ rei vēdicatio ſine dn̄io non eſt niſi quando ageretur ex iure ceſſo. vt no. in. l. vlt. C. de her. vendi. ⁊ per Dy. in. c. poſſeſſor de regu. iur. lib. vi.
¶ Quero ſi eſt appoſitum pactum expreſſum de non alienando an habeat locum glo. que dicit infeudari poſſe. Rn̄deo non vt pactum aliquid opereť. vt no. ff. ſi quis cau. l. ſȝ ⁊ ſi qs. §. queſitum in fi. gl. Item quando prohibitio noua adijcitur ꝓhibitiōi veteri ⁊ habeat ampliare ſicut dicimus ecōtrario in ꝓmiſſione: vt notant doc. ff. de no. oper. nun. l. i. §. item nūciatio. ⁊ in auctē. de aliena. ⁊ emphi. §. ſanctiſſimas col. ix. Alia gl. diſputat vtrū iſta verba: nulla preſcriptiōe obſtante impediant curſum preſcriptionis longiſſime
a ⁊ breuiter gl. concludit ꝙ non [a] ꝑ regulas generales q̄ ha‑
b benť. C. de preſcri. xxx. an. l. ſicut ⁊. l. oēs[b]. ¶ Quero ergo ſi h̄ verba proferunť a ſtatuto ciuitatis v̄bi gratia dicit ſtatutum ꝙ inſtrumentum publicum mandetur executioni nō obſtante aliqua preſcriptione. Reſpondeo iſtud ſtatutum non poteſt intelligi ꝙ remoueat preſcriptionem longi temporis: que non habet locum in actionibus perſonalibus niſi
c in vno caſu: vt. C. de vſufru. l. corruptionem [c] ergo vt aliquid operetur debeat intelligi ꝙ remoueat preſcriptionem longiſſimi temporis. ſ. xxx. vel. xl. an. ⁊ vide quod no. C. ne rei dom. vel temp. l. vniuerſas: ⁊. C. de decu. l. ſi quis decurio. lib. x. ⁊ de metalis. l. fi. ⁊ de fun. limi. l. fi. cum multis ſi. ibi allegatis lib. xi. ¶ Quid ſi iſta verba proferuntur a cōtrahentibus vel a teſtatore qui iuſſit ſolui nulla preſcriptione obſtante: videť ꝙ indefinitum extendať. l. quod ſi nolit.
d §. ſi quid ita[d]. Sed bar. dicit ꝙ huic exceptioni cuȝ ſit mere odioſa non poteſt renūciari. Ita no. Spec. ff. de vſuc. l. i. ⁊ de le. i. l. nemo pōt. Sed qd ſi iſta verba ponerenť in reſcripto vel ꝓuilegio. Dic vt no. C. de ſac. ſan. ec. auc. actiones.

Similiter. Caſus. Miles vaſallus non iuit romaȝ cum rege: vel ad hoſtes: queritur quod auxilium domino preſtare debeat quia non vadit cū domino. Reſpondetur ꝙ in Lombardia de modio ſoluere debeat denarios. xij. in Alamania vero tertiam partem fructus eiuſdē anni. hoc dicit. ADIUTORIUM. No. ꝙ adiutorium ⁊ quale debeant facere vaſalli dominis ſuis. ⁊ ad aliud charitatiuum ſubſidium non tenentur eis: puta quando maritat filiam vel ducit vxorem: niſi ſuper hoc eēt ſpecialis conſuetudo: nam quod de vno dicitur de alijs ꝓhibetur arg. l. vltima. C. de pac. cōuen. ¶ Item not. pro varietate locorum aliqui variari qꝛ lex ſic diſponit expreſſe. itē ſume hic argu. ꝙ lombardi plus abundant in pecunia quā theutōici. SOLUMMODO EIUS ANNI. argumen. ꝙ non poſſit imponi collecta ratione fructuum niſi dumtaxat reſpectu fructuum illius anni. ff. de vſufruc. l. pēdentes. §. ſi quid cloacarij. ¶ Op. de. l. imperialem. §. finiť. j. de ꝓhi. feu. alie. per Fede. Solu. vt in glo.

Et iterum. Caſus. Eccleſia feudum habet a rege prelatus eccleſie culpam commiſit contra dominum per quam debet amittere feudum queritur an eccleſia perdat feudum. reſpōdetur ꝙ ſic eo prelato viuente ſed poſt eius mortem reuertitur ad ſucceſſorē. h. d. Iſtud eſt mirabile. c. nam regulariter nos dicimus ꝙ aut ꝺlictum prelati eſt in faciendo ⁊ non preiudicat eccleſie. Aut in omittēdo ⁊ tunc preiudicat ſicut videmus i quolibet alio adminiſtratore: vt no. C. de vſuris. l. aduerſus. Hic autem indiſtincte dicit ꝙ eccleſia patitur damnum propter delictū prelati. Solut. hic eſt tradita a iure certa forma circa pene impoſitionem: vnde iuris regule hic ſilent vt in. c. delictum perſone. de regu. iur. lib. vi. Et rem ſpālitatis poteſt eſſe regis priuilegium publice vtilitatis fauore ⁊ ꝓpter naturam feudi. Nam rigore iuris ꝑꝑ naturam feudi eccleſia deberet priuari feudo ſimpliciter. Sed fauore eccleſie eſt introductum ꝙ recuperet mortuo prelato qui commiſit fellonīā. ¶ Querit gl. quid ſi eccleſia non habet in feudum regalia ſed alia a minori domino: nunquid erit idem quod h̄ ſtatuitur. Et dicit ꝙ ſic. Iteȝ quid in alio prelatu qui nō ē epiſcopus vel abbas. Reſpondeo idem: qꝛ ⁊ ipſis officijs arguitur de ſimili ad ſimile. ff. de neg. geſt. l. ex facto. ¶ Sed nūquid eccleſia amittit ꝓprietatem propter delictuȝ prelati in
e vita prelati quando eſt feudataria: videtur ꝙ non [e] qꝛ non eſt par ratio amittere proprietatem ⁊ amittere feudum: nec hoc eſt iure cautum: ergo ſtamus regule dicti. c. delictum ꝑſone. Et hec eſt veritas: vt extra de excep. cum venerabilis. Nam cum hic caſus non ſit in libello feudorum comprehē ſus debemus vti. l. ſcripta: vt. ſ. de feu. cog. c. obertus. §. fi. Pe. de cer. Item quia regula iuris eſt ꝙ quando delictum eſt omnino ab adminiſtratiōis officio ſeparatum non nocet domino. C. de ſer. fugi. l. quicunqȝ: ſecus ſi ſit adeo cōnexuȝ ꝙ non poteſt committi niſi adminiſtrationis nomine. vt in
f . l. polla. C. de his quibus vt indig. [f] ¶ Sed Iac. de belui. tenet ꝙ viuente prelato eccleſia proprietate priuatur: ſȝ falſum dicit per id quod plene legitur ⁊ nota. C. vnde vi. ſi qs in tantam: ⁊. l. meminerint. ⁊. ff. ſi quis omiſ. cauſa teſt. ſi qs dolo. Non ob. l. iubemus nullam nauem. C. de ſacroſanc. eccle. quia ibi eſt ſpeciale propter publicam vtilitatem ⁊ ꝓncipis auctoritate. Item non ob. quod nota. in auctenti. hoc ius porrectum: eodem titulo: quia ibi probabiliter contrahendo hic improbabiliter delinquendo. ¶ Quero quid ſi quis tempore delicti non erat prelatus eccleſie: ſed poſt cepit eſſe: an eccleſia debeat priuari propter eius delictum. Dic ꝙ non per. l. in delictis. §. ſi extraneus. ff. de noxa. ⁊ ꝑ. l. apud antiquos. C. de fur. Et eſt ratio patēs: quia dolus commiſſus ante mandatum non nocet domino: vt legitur. ⁊ nota. ff. de excep. doli l. ſi procurator agit. ⁊. ff. quorum legata. l. i. §. quod ait pretor. Bald. ⁊c.

¶ De contentione inter maſculum ⁊ feminaȝ de beneficio. Rubrica.

Item ſciendum. Diuide in tres ꝑtes. Primo qualiter decidatur qꝺ ſeu cōtentio orta inter agnatum: ⁊ feminam de bn̄ficio. Secundo qualiter decidatur cōtentio orta inter dominum ⁊ feminam. Tertio qualiter inter dominum ⁊ emptorem: ſecunda incipit in. §. ſed ſi iter dominum: tertia in. §. item ſi ſit. Caſus. Si cōtentio orta eſt inter agnatum ⁊ filiam domini agnato dicente feudum ad ſe pertinere ⁊ filia negante: deficiente filia in ꝓbatione agnato: cum. xij. ſacramentalibus defertur iuſiurandum: ſi vero cōtentio eſt inter dominum ⁊ filiaȝ domino dicente feudū ad ſe pertinere filia vero negante deficientibus ꝓbationibus filie defertur iuſiurandum dn̄o. ſi vero cōtentio eſt inter dn̄m ⁊ agnatum emptorem feudi domino dicente feudum ad ſe pertinere emptore negante: domino deficiente in ꝓbatione emptori defertur ſacramentum. Quidam tamen diſtinguere voluerunt. Aut magna pars eoꝝ que vaſallus tȝ in loco vbi res eſt quam vendidit ē feudum: tūc preſumptio eſt ꝓ domino contra emptorem: alˢ ꝓ emptore ⁊ nō ꝓ dn̄o. h. d. ¶ Pone caſum q̄ttuor modis in ꝓn. huius. c. Primo dicit ꝙ cū agereť iter eos ad diuiſiōeȝ

a ¶ Qꝺ nō. Idē tȝ Ioan. an. i addi. ſpecu. i tit. ꝺ feu. in. ij. col. ⁊ refert dy. ita cōſuluiſſe.

b ¶ l. oēs. dixi. C. ꝺ ſa. ſan. ec. in auct. q̄s actiōes ⁊ ſequitur hanc gl. Io. an. in ti. ꝺ feu. i. ij. col. in ver. xxvi.

c ¶ l. Corruptiōem. Viꝺ bar. in. l. cum ſatis h̄ allegata ⁊ q remiſſi Ange. in. l. ſi qs. C. de ꝺcu. li. x. dixi i rubrica de conſtitutio.

d ¶ §. ſi qd ita. vide bal. i. l. i. ff. ſol. ma. And. barba.

e ¶ ꝙ nō. viꝺ q̄ plene notaui ad bart. i. l. ſi qs in tantā. C. vn̄ vi vbi plene in vtroqȝ iuř remiſſi ꝯcluſiue. an. Barba.

f ¶ Indig. Ibi. n. ex quo lex permittit agere: vel accuſare ꝑmittit h̄ cū ſua cātuiſqȝ vicijs. Et ꝙ p̄latus criminaliter nō puniť: niſi dolo. C. de admi. tu. l. liberti.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

de bonis: ⁊ hereditate paterna filius petebat ſecundo ſibi adiudicari quoddam predium paternum quod filia negabat: ⁊ ſm hoc hic erat contentio inter fratres. Uel dic ſecūdo ꝙ hꝭ erat contentio inter agnatum ⁊ filiam: vt dixi in caſu ⁊ agnatus agebat contra filiam ad predium dicens feudū ad ſe pertinere qđ filia negabat. Uel dic tertio ꝙ agnatus poſſidebat predium: ⁊ filia petebat dicens allodium. Uel dic quarto ꝙ neuter eorum poſſidebat. filia tamen debet: vt. ſ. ſi de feu. ſue. controuer. ca. inter filiā. Jac. ¶ Quero ſi poſſeſſio vacat: vt glo. ponit ſm vnum intellectum quo iure filia ponatur primo in poſſeſſione p. l. edicto. C. de edi. diui. adri. tol. iſtud eſt falſuꝫ quia ſumus abinteſtato: vt. ſ. de ſucceſ. fe. c. i. Rñ. officio iudicis ponitur filius in poſſeſſione vacāte quia ſi filius eſt: ergo heres ⁊c. vnde idem operatur exiſtentia ſui heredis ꝙ operantur tabule teſtamenti qđ eſt no. dignum. qꝛ filius magis venit ad poſſeſſioneꝫ cōtinuatiue q̄ȝ ad aīo noue poſſeſſionis adeptionem vel peti-
a tionem: vt notatur [a] inſti. de ſuc. ab inteſt. §. ſui. ⁊ ff. de acq. poſ. l. cum heredes. Non dico tamen ꝙ in ſubſtantia poſſeſſionis non ſit noua poſſeſſio: ſed quia eſt eiuſdem qualitatis preciſe cuꝫ poſſeſſione paterna non fingitur noua: vt. C. de vſucap. pro her. l. nihil. Hoc dicit tex. ff. quibus ex cau. ma. l. cum miles. Et adde quod no. Inno. extra de probat. c. in preſentia. ¶ Quero quare imponitur onus probandi femine ⁊ non agnato. Reſpondeo immo ⁊ agnatus qui affirmat aſtringitur ad certam pbationis ſpē pbandaꝫ. ſ. cū xij. ſacramentalibus. ¶ Quero qualiter iurabunt ⁊ deponent iſti. xij. ſacramentales. Reſpondeo negatiue. ſ. feuduꝫ non ſm eſſe glo. quod Jac. de bel. reprobat qꝛ non crederetur eis ſic negantibus. Sed modus deponendi debet eſſe affirmatiuus videlicet ꝙ opinio eorum ⁊ conſcientia eſt ꝙ non ſit feudum. Nam opinio eſt quidam ſenſus anime ⁊ affirmatiuus qui eſt ens ſed negatio entis non eſt ens ⁊ ideo gl. loquitur improprie: vt. ſ. ſi de inueſti. inter do. ⁊ vaſ. lis ori. c. i. in princ. ¶ Conſidera duplex eſt negatiua. ſ. ſciente ⁊ alterius rei. Negans ſcientiam non probat niſi negationi adiungat conſcientiam qꝛ vbi ſufficit conſcientia ibi ē iuramentum purgationis non ſenſus vt hic. ¶ In negatiua vero alterius rei an debeat probari ⁊ qualiter plene dixi. C. de proba. l. actor. glo. tamen noſtram ſuſtineas per no. in. l. i. §. i. ff. de itine. actuq; priua. ⁊ in. c. fi. de reſcrip. in clemen. ¶ Item not. regulam Auerroys ꝙ experimentum ſermonum verorum eſt vt concordet rebus ſenſatis. ¶ Quero q̄ eſt ratio ꝙ agnatus eſt fauorabilior q̄ȝ femina ⁊ q̄ȝ dñs. reſpondeo antique poſſeſſionis qualitas facit quod not. ff. de condi. inſti. l. penul. vel alia adminicula: vt. C. de rei vend. l. indicia. ¶ Quero an ſit neceſſaria ⁊ vera diſtinctio hꝭ poſita per quoſdam de maiori parte quidaꝫ dicunt ꝙ ſic: vt. ſ. de controuer. inueſti. §. cum autem. Et qꝛ cum res non debeat diuerſo iure cenſeri coniectura debet ſumi ab eo ꝙ plurimum poteſt argu. de contrahen. emp. l. domuꝫ. Dicit Ja. bel. ꝙ iſta diſtinctio eſt bona q̄tum ad preſcriptioneꝫ. Uel dic aut eſt vnum integrale ſicut vnus manſus: ⁊ tunc iſti verum dicunt: argumen. ff. de vſuca. l. eum qui edes: ⁊ quod no. ff. de lega. iij. l. vxori. ff. de fun. inſtruc. l. ſeye. §. tyrāne. ff. de lega. iij. predijs. §. penul. ⁊ fi. Aut ſunt diuerſa predia in pluribus locis: ⁊ tunc qui poſſidet vnum locum non propterea habet preſumptionem in alio loco quem non poſſidet argu. ſ. de lege cor. c. i. §. ex eadem lege. Bal.

a ¶ Ut notatur. Uide i. c. i. ſi de cogna. ſue. An. bar.

b ¶ Reperit alibi. itē ſcias ꝙ habēs iura vtilia pt rē intentare de dñi voluntate ppetua. ⁊ i cōmutabili vtiles actiōeſ tranſlate nō poſſunt reuocari: ſꝫ ſi ſint mandate hꝫ locū. l. iij. C. de nou. ⁊ ſic plꝰ importat tranſlatio q̄ȝ commiſſio.

¶ De ꝯtrouerſia inter dñm ⁊ emptorē feudi. Rubrica.

d **Domino.** Diuiditur in duas ptes. Primo dictū ponitur. Scđo eius declaratio. Secūda incipit in ver. quo reſtituto. ¶ Caſus. Uaſallus vendidit feudum alicui dominus vendicat ab emptore: emptor denunciat vaſallo: ſi qudem vaſallus iurare poteſt ꝙ ignorāter vendidit feuduꝫ credens propriam rem tunc eſt in electione emptoris an velit domino credere feudum an velit reſtituere vaſallo: ⁊ ſi reſtituerit vaſallo retinebit in feudum. Deinde reſpondet tacite obiectioni que poſſet fieri: nonne alienatione facta feudum domino aperitur qūo hic procedit reſpondet illud pcedi quando ſcienter feuduꝫ vendit. Ultimo dicit quod dictum eſt in venditione locum hꝫ in qualibet alienatiōe. h. d. ¶ No. ꝙ dñs agit ꝯtra emptorem qui emit a vaſallo vendēte bona fide. Sed quero quo iure aget. Reſpondeo rei vendi. directa. Nam ſemper ſibi eam retinet. vt. ſ. de inueſti. de re. alie. facta. c. i. §. ſi vero in quo conſidera hic gloſ. ſecundum Jac. de bel. ⁊ qđ dixi. ſ. in ti. de feu. ſine cul. non amit. c. ij. vbi omnino ⁊ per glo. j. de probi. feu. alie. per Fede. in c. imperialem. §. calidis in glo. ipſo iure. ¶ Sed quid ſi cōcedens in feudum non erat dominus. certe ſuccumberet in publiciana: vr ꝙ ſic: qꝛ emptor hꝫ titulum. Sed contradico qꝛ habetur pro non titulo. Item qꝛ pretendit cauſam ab eo qui non poterat referre queſtiōem quaſi dñij: vt. C. locati. l. ſi quis conductionis: ⁊. C. vnde vi. l. nō ab re. Uel dic ſecunduꝫ gl. ꝙ emptor conuenietur actione perſonali. ¶ Sꝫ contra hoc opp. qꝛ actio perſonalis non ſequitur fundum: vt. l. i. C. de condi. inde. ⁊. l. fin. in fi. ff. de cōtrahen. emptio. C. de actio. ⁊ obliga. l. eum. ff. ad trebel. l. i. §. ſi heres. Solu. illud eſt veruꝫ in actione mere perſonali ſed iſta eſt in rē ſcripta ex diſpoſitione conſuetudinis. Uel dic ꝙ. ll. ꝯtrarie loquuntur in actione perſonali que datur ratione obligationis: ſed hic loquimur in actione perſonali que datur ratione poſſeſſionis: quia ſcilicet hꝫ facultatem rei reſtituēde: vt. ff. cōmo. l. iij. §. heres ⁊. ff. ad. l. fal. l. qui fundum. §. ſi tu ex pte. Uel dic dicit glo. ꝙ dabitur conditio ex lege ex liberis ſabiniani. C. de acqui. poſ. l. fi. ſed certe illa loquitur qñ agens pretendit ſpoliationem: vt. C. de agric. ⁊ cenſi. l. ſi coloni. li. xi. vnde Pe. de cer. reprobat in hoc glo. qꝛ feudatarius tradendo ſuam naturalem poſſeſſioneꝫ non ſpoliat dominuꝫ qꝛ diuerſa genera poſſeſſionum ſunt inter ipſos: allegat gl. ordinariam in. l. i. in fi. ff. de vſufru. quēad. ca. Ego puto glo. veram. Non enim ex ſolo actu traditionis poſſeſſio domini interuertit vt ipſe dicit. Et in hoc bene cum per rebellionem poſſeſſoris eius poſſeſſio tenebat. ⁊ in hoc eſt violentia. Item in modo poſſidendi: qꝛ ille qui tenet non recognoſcit ſe ab eo: vt. ff. qui. mo. vſufru. amit. l. pōpo. ¶ Secundo no. litteram q̄ dicit ꝙ vaſallus iurare poterit ⁊c. Et opponitur vaſallus iurare poteſt qꝛ ad actuꝫ verbi vel non verbi nemo poteſt cogi per viam abſolutaꝫ. vt not. extra qđ me. cau. c. ſacris in nouella. So. littera iſta non intelligitur de ſimplici loquela: ſed vult hoc quod nō intelligat poſſe q non poteſt ſine calūnia vel temeritate: ⁊ ideo ſi iudex videt eū velle deierare vel aliquam temeritatem committere non deferat ei iuramentū: ⁊ iſte eſt ſenſus huius littere. ¶ Not. tertio de mirabili electione que datur reo ꝙ ſi dominus agit poteſt reſtituere poſſeſſionem auctori ſuo. Et ratio eſt: quia per hoc euitat omne damnum: facit quod not. ff. de pac. l. ſi cum fundus ⁊ de alie. iudi. l. cum miles. Et tene menti iſtuꝫ caſum ꝙ lꝫ habēs directum dominium preueniat in agēdo tamen pōt res reſtitui habenti vtile dominiuꝫ pretendēti cāꝫ ab agente: argu. ad hoc. ff. de excep. doli. ſi opera. ⁊. ff. de pcu. l. procuratore in rem ſuam dato: ſed magis eſt mirabile ꝙ habens directum cum ſciat ius alteri ceſſum preferatur habenti vtile: vt. ff. de tranſac. l. fi. ſed ibi loquitur in debito re obligato: ſed ille qui rei vendi. tenetur nō eſt obligatus vt inſti. de acti. §. omnium: ⁊. ff. de procura. l. pompo. §. ſꝫ ⁊ his ⁊. ff. de excep. rei iud. l. ſi inter me ⁊ te vbi tex. vel veriꝰ ibi ceſſio abſorbebat vtilitatem cedentis: hic non vel ibi directa nō erat efficax: hꝭ ſic ꝯtra poſſeſſorē: prima vera ⁊ non
b reperitur alibi [b]. ¶ Querit gl. vtrum ſi reſtituit domino poſſit agere de euictiōe contra venditorem: ⁊ quicquid glo. dicat dic ꝙ ſi vaſallus recuperat a domino agere poteſt alias nō. Non enim debet habere vaſallus rem ⁊ precium: vt. ff. de acti. emp. l. bōa fides. ¶ No. q̄rto hꝭ tex. valde ſingularē ꝙ in omnibus

ꝙ in oībus alienationibus i quibus alienans cadit a iure ſuo ꝙ debet intelligi in ſciente: ſecus iu ignorante rei qualitatem ſimilis diſtinctio ſit. ff. de leg. ij. l. ſi. §. ſi. ¶ Querit gl. quid in iuris ignorantia. ⁊ dicit eam nocere. Fallit in muliere ⁊ milite quod mihi non videtur veruꝫ quia non licet eis ignorare iura cōtractus. vt. C. de iur. ⁊ fac. igno. l. ſi. ⁊. l. ſi. C. de iure delibe. ¶ Quinto ⁊ vltimo no. ꝙ verbo venditionis continetur omnis alienatio. Circa quod dicit Barto. Aut alienatio prohibetur ratione rei ⁊ tunc omnis ꝯtractꝰ prohibetur vt hic. Aut ratione perſone ⁊ idem vt not. in. l. ij. C. de vſuc. pro emp. Aut ratione modi ⁊ forme ⁊ tunc ſecus: vt legitur ⁊ no. in. l. vlt. C. de predijs curia. li. x.

¶ De cōtrouerſia inter vaſallū ⁊ aliuꝫ de benefi. Rubrica.

Si causa. Caſuſ. Uaſallus agere ⁊ ꝯueniri poteſt pro feudo ⁊ p parte feudi etiā dño habente ⁊ q̄ ſi p re ppria ⁊ trāſigere pōt bona fide: ⁊ ſi ꝯ eſt iudicatuꝫ vel ab eo tranſactū dñs cogit poſtea ratū habere etiaꝫ feudo ſibi aperto. hoc dicit. ¶ Nota ꝙ vaſallus in agendo ⁊ defendendo obtinet principalem locum ⁊ ꝙ dominus tenetur ratificare iudicium ⁊ tranſactionem eius ceſſante fraude ⁊ ſimulatione. hoc eſt verum tam abſente q̄ȝ preſente domino. Intelligo ſi dominus ſciuit vel fuit citatus vt. ff. de de re iudica. l. ſepe. §. ſed ſcientibus. Nā ſi vaſallus non fecerit dominum ignorantē citari preſumitur in dolo. vt. C. de diſtra. pig. l. ſi creditor. Et vide ibi per Cyn. vel dic ꝙ ille qui facit aliquem procuratorem in rem ſuam videtur ei dare omnimodam licentiam experiundi. nec requiritur ammodo licētia conceſſoris vnde cum vaſallus ſit procurator in rem ſuā dummodo alias ceſſet calumnia non habet amplius requirere dominum niſi velit reſeruare ſibi ius agendi de euictione contra ipſum: ⁊ iſte intellectus probatur expreſſe. ſ. ſi de
a feud. ſue. controuerſia. c. ſi vaſallus de ſuo. Et dic vt ibi [a]. ¶ Sed nunqd dominus perdet proprietatem dic ꝙ nonꝰ ſꝫ vtile dominium quod prefertur proprietati poſſidente victore ⁊ ſi poſſeſſio veniret ad tertium dominus tunc ea poterit vendicare. vt. C. de preſcripti. xxx. anno. ſi quis emptionis ⁊ miror ꝙ alij doctores de hoc nihil dicant. Iteꝫ quod dicit de trāſac. intellige ſi tranſegit bona fide vt lr̄a dicit. ¶ Nun quid autem preſumatur bona fides in tranſigente: dico id eſſe iudicandum ſecundum ſtatutum cauſe. Nam ſi dubiuſ erat euētus litis preſumitur bona fides: alias ſecus: vt. ff. de tranſact. l. cum hi. §. cum lis. ⁊. C. e. l. ſi preſes. certum eſt enim quod etiam in tranſactione poteſt committi fraus. vt. ff. ſi quid in fraud. patro. l. j. §. vtrum in fi. ibi ſi tranſegit in fraudem patroni. Sed mirum eſt: ponamus enim ꝙ ex cauſa tranſactionis ceſſit poſſeſſionem feudi aliquo recepto: cū poſtea deceſſit ſine herede ergo reſoluto iure trāſigentis reſoluetur ius accipientis: cuius contrarium hic dicitur quare male. Reſpondeo hic eſt. ideo qꝛ res iudicata ⁊ tranſactio pariunt exceptionem rei finite ⁊ ſic ſunt alterius nature q̄ȝ ſimplicis contractus quod eſt no. ¶ Sed nūquid hoc eſſet verum in emphiteota ſuperficiario tranſigentibus. Uidetur ꝙ non: vt. ff. de pign. l. lex vectigalis. quapropter hoc non poteſt aliud dici q̄ȝ ꝙ ſit ſpeciale in feudo: vel dic idem in domino ſciente ⁊ patiēte arg. ff. ad mace. l. ſi filius. Iuxta illud non improbare ratihabitionem hoc conſenſui par eſt
b vt no. in. l. quo enim. §. j. ff. rem ra. ha. [b] ¶ Super hoc. c. habeo talem apoſtillā. Poteſt ergo vaſallus de feudo trāſigere dummodo fraus non interueniat: vt hic. ⁊. ſ. ſi de feu. ſue. cotrouer. c. ſi vaſallus. Sed videtur huic obſtare: quia cum poſſit alienare. vt. j. de probi. feu. alie. per Federi. c. imperialem: non videtur de feudo poſſe tranſigere. vt. C. de pdijs mino. l. non ſolum Jaco. aur. Tu dic ꝙ olim poterat: ſed hodie diſtingue. Aut tranſegit dimittēdo feudum apud poſſeſſorem. aut tradendo. Primo caſu non videtur alienare. Secūdo ſic. iſte eſt caſus vnicus in iure. C. de tranſac. l.

ſi prò fundo. qꝛ non facit conditionem domini deteriorē cū feudatarius iſte prius non poſſidebat. ¶ Et nota. quod in omnibus alijs contractibus ille qui dimittit transfert ⁊ alienat. vt. ff. de rei vendica. l. quedam mulier: ⁊. ff. de iur do. l. ſi ſponſalibus. §. j. ⁊ tamen ſecus eſt in contractu tranſactiōis quod eſt nota dignum.

¶ Quid iuris ſit: ſi poſt alienationē vaſallꝰ feudū recupet.

¶ Non prodeſt penitentia vbi culpa eſt executa: ſecus ſi res eſt integra vel incontinenti purgetur culpa. ff. de in integrum reſti. l. diuus Bal.

Preterea. Diuide in tres ptes. Primo recitatio iuriſ antiqui. Secundo iuris noui quādo vaſallus poſt alienationem feudi factam domino ignorante feudum recuperauit. Tertio quando domini voluntate vēdidit ⁊ poſtea recuperat: vel non. ſecunda pars incipit in ver. hodie. tertia in. §. profecto. Actus retro ſimilis non induci irreſtaurationem deperditi. hoc dicit. Fallit vbicunq; definit intereſſe qꝛ ibi deſinit actio cōpetere. ff. de alie. iud. l. ex hoc edicto. § . pe. vel ſic. Culpa que nō tranſiuit in perpetuā priuationem non poteſt purgari. Hoc dicit iſte titulus: ſi do-
c minus remittit penas vaſallo an dicatur vera dōatio. Dic [c] ꝙ magis dicitur indulgentia: ⁊ ideo nō requiritur inſinuatio. ff. de donati. l. modeſtinus: ⁊. l. in edibus. §. j. ¶ Caſus olim ante conſtitutionem Lotharij licitum erat vaſallo feudum in toto vel pro parte alienare: ⁊ ſi feudum alienabat ⁊ poſtea ipſuꝫ recuperabat reuertebat in cauſam feudi. ſꝫ hodie non licet alienare ſiue vendere pro aliqua parte: ⁊ ſi vēdiderit domino ignorante licet poſtea recuperet non retinebit in feudum. ſinautem domini voluntate vendiderit per libellum vel aliter alienauerit ⁊ id poſtea recuperauerit non retinebit pro feudo ſed iure proprio ſi eo modo recuperauerit: ſi vero ad libellum dedit domini voluntate adhuc retinebit feudum. ſi vero poſtea vaſallus recuperauit per libelluꝫ non retinebit pro beneficio: ſed ſi domino feudū refutauerit retinebit libellum hoc dicit. Jaco. bel. Tu magis diſtincte per notabilia caſum intellige quod abſurdum eſt non reuiuiſcit. ff. de actio. ⁊ obli. ⁊. l. ſeruus effectus. ⁊. l. ſi. ff. de ſuc. edic. ⁊. ff. de condi. ⁊ demon. l. intercidit: ſed arg. cōtra. ff. de ma. teſta. l. ariſto. ſed ibi loquitur in ſeruo cuius perſona nō inſpicitur niſi tempore acquiſitionis. vt. ff. de le. ij. l. debitor. §. ſeruo. ¶ Et nota primo ꝙ per actum retroſimilem olim feudum vt ita dixerim renaſcebatur. quia non erat per priꝰ apertum domino ⁊ res de facili reuertitur ad ſuam naturā. vt. ff. de pac. l. ſi vnus. §. pactus. ver. quod ⁊ in ſpem dotis. ⁊. ff. ſo. ma. l. pe. §. inter eos: ⁊. l. ſi ſeruus dotalis: ſed nouo iure qꝛ alienatio eſt prohibita ⁊ ſtatim feudum eſt apertum domino ipſo facto: ideo nō poteſt culpa purgari que traxit ſecum executionē per tranſlationem dominij. vt. ff. de verbo. obligatio. l. ſi ſeruum. §. ſequitur per Dy. Et ideo nota qđ qnando actus cecidit a ſua ſubſiſtentia perpetuo non reintegratur: vt. C. de remiſ. pigno. l. ſolita puidentia que. l. eſt ad hoc nota. ſecus ſi vitium rei ſit purgabile. ff. de vſuca. l. ſequitur. §. ideꝫ labeo. l. ex hoc edicto. §. penultimo. de alie. iudi. ¶ Secundo nota in. §. profecto: quod indifferens cōſenſus domini circa alienationem aſſumit differentiam ſecūdum qualitatem alienationis: ideſt ſecundum vſum illius licentie. Et ideo vaſallus alienat iure proprio intelligitur cōceſſum iure proprio. ſi iure libellario intelligitur libellario ⁊ ſic talis intelligitur fuiſſe licentia qualem poſſeſſionem poſterior declara euentus quod eſt nota. ¶ Tertio nota qđ quando vaſallus de voluntate domini alienat per libellum puta vt ſingulis annis debeat habere quinq; ſolid. Iſtud ius percipiendi quinq; ſol. annuatim tenebitur nomine feudi: ⁊ ſic vaſallus committeret felloniam iſtud ius aperitur domino quod eſt nota. vnde reliquie feudi iure feudi cenſeri debent. ¶ Quarto no. ꝙ ſi vaſallus redemit hunc libel

¶ Ut ibi. Et facit iſte tex. an poſſit fieri compromiſſū de feu. per vaſallum de quo ſpec. in titu. de arbi. §. pōt ver. ſed nunquid vaſallus.

b ¶ Ra. ha. Licet contrarium Inn. in c. auditis: de preſcrip. ſentire videat.

c ¶ Dic. Uide quod notat bal. in. l. illud. C. de ſac. ſanct. eccle. ⁊ ibi ad bal. plene notaui vide omnino. And. Barba.

lum a libellario poſſeſſore tūc intelligitur tenere tanq̄ʒ libellum a domino ⁊ nō tanq̄ʒ feudum. Iſtud autem ius .v. ſol. eſt conſumptum quoad inter vaſallum ⁊ eum cui alienauit per libelluʒ ſed ipſe vaſallus tenebitur domino ad iſtos. v. ſol. annuatim. Idem ſi feudum refutaſſet, ⁊ poſtea per libelluʒ redimiſſet. Nota ergo taliter reuerti qualiter redimitur vel eſt ſenſus littere ꝙ ſi vaſallus refutat feudum ꝙ pōt etiā inuito domino ⁊ dn̄s cōncedat illud ſibi ad libelluʒ ꝙ tenebit iure libelli ſm Pe. de cer. Ultimo nota ex vario genere contrahendi varios effectus prouenire. Bal.

¶ An agnatus vel filius defuncti repudiata hr̄ditare poſſit feudum retinere. Rubrica.

¶ Nota ꝙ omnis patruus eſt agnatus: vt not. in. l. j. C. de ſuc. edic. Nota ꝙ nouus heres quandoqʒ ponitur pro parte ſuppoſito ratione dubitationis. l. fi. C. de carbo. edi.

I contigerit. Diuide i duas partes. Primo an agnatus poſſit hereditatem agnati repudiare: ⁊ fundū retinere. Secundo an filius vaſalli poſſit hereditatē repudiare ⁊ feudū retinere. Scda pars incipitin ver. ſi vero. Caſus. Si agnatus ſuccedit agnato vaſallo in feu. ⁊ in hereditate eius pōt eius hereditatē refutare ⁊ feudum retinere nec cogitur debitū hereditarium ſoluere niſi de fructibus eius anni quo vaſallus deceſſit ſʒ premiſſam diſtinctionem. Si filius ſuccedit vaſallo patri in feudo ⁊ hereditate non poteſt hereditatem repudiare ⁊ feuduʒ retinere: ſʒ omnimode cogendus eſt debitum paternū ſoluere niſi vtrūqʒ repudiet. Uerumtamen ſi agnatis cōſentientibus filius ſit de feudo a domino quaſi de nouo beneficio inueſtitus tunc poterit hereditatem paternam repudiare ⁊ feudum retinere nec debitum hereditarium ſoluere compellitur. h. d. Jaco. bel. ⁊ eſt ratio differentie inter vnum caſum ⁊ reliquū qꝛ vltimo caſu filius debet oriri a patre ſed agnatus nō oritur ab agnato. C. de here. inſti. l. nec apud[a]. ¶ Extra nota ꝙ quando pater ſtipulatur aliter ſibi: ⁊ aliter filio nunquaʒ videtur ſtipulatus ei vt heredi. ff. de dona. cauſa mortis. l. ſeya. vbi eſt tex. ⁊ glo. nota. ¶ Et nota ꝙ ſi nil in contrariū apparet filius preſumitur heres: vt not. in auc. vt hi qui obli. §. vt autem coll. vj. in glo. ordi. vt dixi etiam. C. de ſuis ⁊ legi. apud hoſtes. Sed quid ſi pater conſenſu domini prelegauit filio feudum an illud habebit ſi ad coheredes extraneos peruenit hereditas. Uide de exceptione doli. l. apud celſuʒ. §. ſi quis ex vnica. ⁊ dic ꝙ ſic quia redactus eſt ad inſtar agnati. ¶ Nota hic caſum in quo ðꝛe ſuus abſtinet de iure ciuili. ſcilicet quando hereditati eſt connexum feuduʒ naʒ conſuetudo eſt de iure ciuili: vt inſti. de iure na. §. ex nō ſcripto: que dat ⁊ dare poteſt ſuo licentiam abſtinendi text. eſt hic ⁊ non alibi. De iure vero cōmuni exiſtentia ſui heredis ſi cōnexa eſt iuri ſanguinis ꝙ nec repudiari nec abſorberi tempore poteſt: vt nota. C. quādo non pe. partes. l. vna in prima glo. ⁊. ff. de regu. iuris. l. iura ſanguinis: ⁊ . l. iij. de vul. ⁊ pu. ⁊ ð inoffi. teſtamento. l. papi. §. ſed nec impuberis in auc. de here. l. falci. in. §. ſiquis autem non implens. col. j. de quibus omnibus per Bar. ff. ð liberis ⁊ poſthu. in. l. ſi filius heres. ¶ Item nota ꝙ dominus ⁊ agnati poſſunt facere gratiam filio ꝙ repudiet hereditatem ⁊ retineat feudum. Et eſt ratio. quia veniūt diuerſo iure: vt. ff. de bo. poſ. cum patrono: ⁊ regulariter in preiudicium alterius nemo poteſt alteri facere gratiam: vt nota. C. de contratab. l. poſthumo per Cy. Premitte ad euidentiam ꝙ feuduʒ defertur ſucceſſorio iure ex duplici capite ſcilicet liberorum: item ⁊ agnatorum: ex primo capite ſuccedit emancipatus: ⁊ etiam filius eius lʒ poſt emancipationem conceptus ſit: ⁊ ſi nō ſit agnatus auo. C. de legi. here. meminimus. §. cum auteʒ. C. vnde lib. l. qui ſe patris per acc. naʒ ð liberis eſt: vt. ff. vnde lib. ſiquis. §. pe. Sed patruus nō ſuccederet ei in feudo paterno qꝛ nō ſunt inter eos agnatiōis iura loquendo ſtricte de agna. propter capitis deminutionem emancipati. ſed forte in feudis ſufficit deſcenſio per virilem ſexum ex eo ꝙ fuit primus agnationis communis. Item gloſ. l. qui ſe patris habet glo. contrarias. ff. vnde cog. l. legitimus. ff. de adop. l. quem filius: ⁊ dicit ꝙ iura agnatorum habet quicquid ſit de rigore nominis agnatus. Item puto quod iſte titulus habeat locum etiam in liberis quos pretor ſolus agnoſcit de quibus loquitur. d. l. qui ſe patris. ¶ Item nota quod iſte text. non curat de illa ſubtilitate exiſtentie ſui heredis: ſed de realitate ſucceſſionis ſic. ff. ad tertul. l. ij. §. ſed ſi ſint. ⁊. C. de legi. here. l. defunctus. Item premitto ꝙ omnis ſuus eſt agnatus ſed non conuertitur. ff. vnde libe. l. ſcripto. Sed in materia feudorum agnati dicuntur tranſuerſales per maſculos nati. Pone exemplum. Titius acquiſiuit feudum deceſſit relictis duobus filijs ſcilicet. Petro ⁊. Joanne. deinde deceſſit. Joannes relicto filio ſuo. Caio qui Caius vult ſuccedere in feudo ⁊ repudiare paternam[1] hereditatem metu creditorum: queritur nunquid poſſit. Et videtur ꝙ ſic quia iſta ſunt duo patrimonia ſeparata: nā ⁊ agnatus hec poſſet: ſed hic determinatur contrarium quia agnatus poteſt ⁊ non filius: vnde in predicto exēplo. Caius non poteſt iſta patrimonia diuidere ſcilicet acceptare feudum ⁊ repudiare hereditatem: ſed aut vtrunqʒ repudiat certum eſt ꝙ Petro eſt delata hereditas fraterna: tamen ſi non vult eam acceptare ſed feudum habere poteſt hoc facere. Et ſic nota ꝙ intentio conſuetudinis eſt filijs nō fauere ⁊ in hoc agnati ſunt melioris conditionis q̄ʒ alij[b]. ¶ Sed quero quam rationem habet iſta conſuetudo. Reſpondeo non habet aliam rationem niſi quia filius eſt eadem perſona cum patre. ⁊ quia intereſt patris habere heredem: vt. l. ij. ff. de in terro. ac. Unde quandam iniuriam filius fecit patri abſtinendo ab hereditate paterna. Item ⁊ creditoribus. Et forte in hac conſideratione ⁊ ratione fuit fundata lex. xij. ta. ſʒ eſt alia ratio quia totum videtur vnum patrimoniuʒ: ſʒ hec ratio concluderet idem in agnato: quod eſt falſum. Feuduʒ ergo remanet in bonis hereditarijs ſi vaſallus moritur cuʒ herede: ſed ſi abſqʒ herede moritur nō eſt in bonis ſuis hereditarijs. Ex quo ſequitur ⁊ melior ratio eſt quia filij veniunt ex perſona patris ſed non agnati. Jaco. bel. Item filij veniunt eodem iure cum patre: ſed agnati diuerſo ⁊ ex trāſuerſo capite. ar. ff. de bo. poſ. l. ſed cum patrono. Item inter patrem ⁊ filium non eſt diſgreſſio ſed egreſſio: ſed inter trāſuerſalem eſt diſgreſſio. Item feudum ad liberos cū ſua cauſa ſuiſqʒ vicijs tranſmittitur ſed ad agnatos ſimpliciter deuoluitur. Credo tamen ꝙ nepos qui ſe patris negat heredem eo caſu quo ſuccedit auo: vt. d. l. qui ſe patris: ſuccedat ei in feudo antiquo. Item eſt quedam ſubtilitas in iure de filio in poteſtate abſtinente. An nepos ex eo ſuccedat auo ð iure ciuili. ⁊ tunc dicit ꝙ non in. l. i. §. ſciendum: de ſuis ⁊ le. ergo anno elapſo excluditur nepos ab hereditate aui ⁊ per conſequens a feudo. Sed accur. dicit contrariuʒ in. d. l. qui ſe patris: ⁊ eſt de apicibus iuris. Bar. dicit illam glo. veram. alij contra. ſed hoc vbi ſubtilitre examinaui. ⁊ profunde. Et adde quod ſtatim dicam[c]. ¶ Sed nunquid hec littera ita eſt intelligendum ſimpliciter. Quero enim nunquid filius vaſalli poterit hereditatem recipere ⁊ dimittere feudum cum littera dicat ꝙ vtrumqʒ accipiat vel dimittat. ſed Odo. dicit quod ſic quia vaſallus poteſt repudiare feudum inuito domino. vt. ſ. de vaſ. qui contra. conſtit. lotha. c. j. Nec ob. ꝙ vtrumqʒ debet repudiare vel habere. Nam illud eſt verum ſi incipiat a feudo ipſum acceptando: ſecus ſi ipſum repudiando ſecundum Odof. qui ita notat in ſua rubricella vtrum quis poſſit hereditatem vaſalli repudiare ⁊ eius feudum accipere vel econtrario. Rubricella eſt in fine ſumme ſue ſecundum Jaco. faſo. in ſumma ſua titu. quibus mo. ⁊ cauſis feu. amit. ſub rubricella qualiter alienatione perditur feuduʒ: qui dicit quod filius non eſt deterioris conditionis q̄ʒ agnati in feudo paterno quia poteſt feuduʒ acceptare ⁊ hereditatem repudiare ⁊ econtrario: ſed in feudo nouo in quo non ſuccedunt agnati ſed filius oportet

ꝙ filius

a ¶ Nec apō vel dic ꝙ qn̄ due qualitates requiruntur eidem ſubiecto ineſſe: vt filius ⁊ heres non ſufficit alteruʒ. h. d. iſte titulus Itē qualitas intentata ad cautelaʒ non inducit artationem libelli vt h. Et qn̄ filius hʒ vulgarem ſubſtitutū tunc hʒ tacitam licentiam abſtinēdi ſine fraude: tn̄ vt no. i. l. i. C. ſi quis omiſ. ca. teſti per Accur. ⁊ . ff. commo. l. §. ſi ꝑponat.

b ¶ q̄ʒ alij. Quotiēs. n. duo iura i vnius pſona concurrūt ſi quidem. l. ſtatuit ꝙ n̄ poſſit repudiari vnuʒ ſine altero loquit hec. C. ð iure deli. l. quidam eulogio ⁊ h quo ad ipſum ius ſʒ q̄ʒ tuʒ ad poſſeſſionem etiaʒ ex inualida renunciatiōe ꝑdit poſſeſſio ſi animus eſt renūciādi poſſeſſioni: vt. ff. de acqui. poſ. l. i. §. ſi vir vxoris. alias n̄ ꝑditur poſſeſſio: etiam ſi teneat renūciatio proprietatis reſpectu: vt. ff. q ſa. co. l. ſciendū. Si vero ius non diſponit hoc tunc pōt vni iuri renunciari ⁊ aliud in ſuo eſſe ſeruari: vt. ff. ð bo. li. l. filius.

c ¶ Dicā. Extra quero qd ſi extrane[9] eſt inſtitutus ea intentione vt ſit cuſtos bonorum nomine filij: an fili[9] dicatur in inſtitutus. Reſpondeo ſic: ⁊ iō ei tunc nō detrahit trebellianica. ff. de vſu. l. in fideicōmiſſ. §. cuʒ polidius per Cy. ⁊ nō eſt alibi.

ꝙ filius vtrūqʒ receptet vel vtrunqʒ repudiet. ſed iſta diſtinctio non eſt vera qꝛ. §. vbi vero. qui eſt hic etiam loquitur in feudo paterno vt expreſſe patet in littera. vnde non ſit hic diſtinctio feudorum ſed ſucceſſorum qꝛ pater plus poteſt in filios q̄ʒ in coheredes ⁊ coequales ſuos. Jaco. de domino ardizo. in ſumma ſua in titu. de ſuc. feu. dicit ſic. Item queritur nunquid repudiando hereditatem poſſit habere feudum. Reſpondeo ſi eſt filius non poteſt. niſi an acquiſitiōe feudi adiunctum ſit ſibi ⁊ liberis. argu. ff. de operis liber. l. cum patronus. §. cum liberis. Jaco. ardi. ¶ Ex quo colligetres caſus. Nam aut quis recipit feuduʒ ſimpliciter nulla facta mentione de filijs vel heredibus. Aut pro ſe ⁊ heredibus. Aut pro ſe ⁊ liberis ſeu filijs. Primo ⁊ ſecundo caſu loquitur tex. noſter in. §. vbi vero. Et eſt ratio. ſ. de duobus fratribus a capi. inueſtitis. c. j. ⁊. ff. de proba. l. pactuʒ. ⁊ per Joannem andre. in titu. de feu. §. qui ⁊ alios cano. in c. ſi de feudis. ⁊ quod in. l. ij. C. de libertis ⁊ eorum liberis. Tertium caſum poſſunt filij ⁊ quicunqʒ deſcendentes vna bona accipere. ⁊ alia repudiare. arg. in auc. de exhi. reis. §. optimum col. v. ⁊. ff. de operis liber. l. vt iuſiurandi. §. ſi libeberi. ff. de adop. l. ſi arrogator. §. ſed an īpuberi. ⁊. ff. de vulgari ⁊ pupillari ſubſti. l. ſi filius qui patri. ff. de acquiren. here. l. queſitum ⁊. l. iul. ff. de bo. poſſ. l. ſed cū patrono. ⁊. in . l. quicunqʒ. §. ſi quis ita. ff. de verborum obligat. ¶ Jaco. autem de bel. ſic diſtinguit. Aut filius poteſt hereditateʒ patris habere tanquam heres ⁊ tunc non poteſt alterum velle alterum nolle vt hic. Aut non poteſt hereditatem habere qꝛ eſt inſtitutus in re certa vel in ſola legitima tunc poteſt habere feudū abſqʒ hereditate paterna nec tenebitur ſoluere debita. vt not. ff. ad trebel. ſi quis prior. Jacob. bel. ⁊ ſic ius feudi non concernit hereditatem diſtributiue: ſed ſolam heredis qualitaem reſpicit denominatiue. ff. de le. preſtan. l. filium in principio ⁊ vide in Specu. de teſti. §. j. ad fi. ⁊ quod nota. ff. de tran. l. controuerſia. Sed quid ſi filius viuo patre renunciauit hereditati paterne cum iuramento. vtrum preiudicabit ſibi in feudo. Reſpondeo non: qꝛ iſte text. non obligat filium ad impoſſibile: ⁊ iſta eſt bona cautela ad euitāda onera creditoꝝ a nullo alio doc. imaginata. ¶ Quid ſi filius a patre preteritus ſit nunquid habebit neceſſe dicere teſtamentum nullum ſi vult ſuccedere in feudo. Reſpondeo non puto. vt. ff. de iniuſto teſtamen. l. filio. Nam ius dicendi nulla ratione preteritionis eſt quoddam quaſi priuilegium quo filius non tenetur vti inuitus argumē. ff. de minori. l. ſi iudex. ff. de contratabu. ſi poſt mortem. §. fi. ⁊ nota. eodem. titu. l. non tamen verſi. plane in gloſ. i. apperiat. ff. ſi tabu. teſta. nulle ex. l. j. in. fi. ff. de le. preſtan. l. ſi duo ⁊ no. C. de contratabu. l. poſthumo. ¶ Quid ſi preteritus eſt poſthumus ⁊ natus eſt inſtitutus quid erit interim de feudo cū preteritio ſuſpendat interim ius adeundi. ff. de acquirenda hereditate. l. ventre ⁊. l. illud. §. fina. de contratabu. ff. de libe. ⁊ poſthu. l. ſi filius heres. Reſpondeo non propterea differtur inueſtitura iam nati. argumen. ff. de here. inſti. l. non ideo minus. §. j. que in omnem caſum fienda eſt argumē. ff. de acquirenda hereditate. l. ꝙ ſi dubitet[a]. ¶ Pone ꝙ filius habet ſubſtitutum vulgarem ſibi datum in teſtamēto patris nunquid per hoc poteſtatem habeat repudiandi hereditatem ⁊ acceptandi feudum. Reſpondeo non. qꝛ hanc poteſtatem non poteſt ei conferre pater. ſed dominus vel agnatus. vt hic patet in tex. ⁊ gloſ.[b] ¶ Sed nunquid feudum veniat in petitione hereditatis. Reſpondeo non. quādo agnatus eſt heres qꝛ non capit vt heres: ſed ſi filius ſit heres ſic: non qꝛ feudum ſit libere corpus hereditarium tamen eſt qðdam ius annexum quod in hereditare reperitur. hoc no. ff. de peti. here. item videndum. §. fi. vbi videas. ¶ Quid de femina que ex pacto ſuccedit in feudum. que iure Lombardo admittitur in quota non in tota hereditate: vt plene not. ſ. qui feu. da. poſ. c. j. §. hoc autem notandum. Reſpondeo admittitur ad totum feudum qꝛ nemo facit ſibi parteʒ: ⁊ pactum eum inſolidum vocat deficiente maſculo argumē. coꝝ que nota. ff. de inoffi. teſtamē. l. ſi is qui: ⁊. l. pater filium per Accurſium. Item nota ꝙ ius accreſcendi excludit edictuʒ ſucceſſorium: vt. l. j. C. quando non peten. partes. Et ideo quamdiu de ordine ſeu de capite liberorum aliqs extat nunquam veniunt tranſuerſales. vt. ff. vnde legi. l. ij. idem in feudis quia feuda immitantur ius commune inquantum poſſunt ſalua feudali natura ¶ Quero an filius qui reperitur in poſſeſſione vel quaſi feudi paterni cum tamen alia bona poſſideantur per alios fratres ſuos preſumatur immiſcuiſſe ſe hereditati paterne. Et videtur ꝙ ſic quia connexa ſunt hereditas ⁊ feudum vt hic: ⁊ qui acceptat vnum videtur acceptare aliud ei annexum cum diuidi non poſſit. C. de iure delibe. l. quidam eulogio. In contrarium videtur. C. vnde legi. l. non hoc. Sol. poſſeſſio non conſtituit ipſum heredeʒ ſed animus qui ꝓbatur ex qualitate poſſeſſionis precipue quando poſſidet maiorem vel meliorem parteʒ hereditatis . ff. de acquirenda hereditate. l. pro herede. ⁊. l. is qui bonis . C. de repu. here. l. ij. Si tamen fieret poſitio ꝙ filius poſſedit: ⁊ non diceretur ꝙ tanquam heres licet filius confiteretur poſitionem non tamen confiteretur pro herede geſtionē quia poſitio eſt indiſcreta: ⁊ non concludens de neceſſitate cum oporteat poſitionis ⁊ articulos ſpecifice ⁊ formaliter concludere vt ibi per Barto. ⁊ me. ⁊ Joan. andr. in. c. litteras de preſumptio. ⁊ dixi. C. de probat. in. l. ſiue poſſidetis. Illud eſt certum ꝙ per poſſeſſorium facti poſſeſſoriuʒ iuris ideſt decretalis vel iudicialis bonorum poſſeſſio nō probatur nec preſumitur vt ibi per Jacobum de are. ⁊ Cy. niſi ſit longa poſſeſſio. quia ex longa poſſeſſiōe preſumitur omnia ſolemniter acta. vt nota. C. qui admit. ad bono. poſſeſſ. l. per Accurſium ⁊ Cy.[c]. ¶ Quero nunquid bonorum poſſeſſio carboniana habeat locum in feudis. vide. l. j. C. de carbon. edic. Et quid de bonorum poſſeſſione nomine ventris. Et videtur ꝙ ſic argu. ff. ad. l. falc. l. j. §. lex in ratione ſui. Sed pone ꝙ filius agnoſcit bonorum poſſeſſionem poſt annum quod non poteſt. nunquid tunc videbitur adire. Reſpōdeo ſic. qꝛ poteſt. C. de iu. deli. l. puberem[d]. ⁊ iſtud intendit in ſūma illa lex.[e] ¶ Ulterius nota hic ꝙ qui conſentit ſua iura perdit. ¶ Querit hic gloſ. multum notabiliter quid in filio emphiteote. Pone titius poſſidebat bona cuiuſdam eccleſie vel alterius perſone iure emphiteotico ⁊ deceſſit relicto filio: filius vult repudiare hereditatem patris ⁊ retinere ſolummodo emphiteotica bona. queritur nunquid poſſit. Et reſpondet gloſ. quod non. idem ergo iure eſt in emphiteoticis ⁊ feudalibus. Quam glo. tene menti. immo tanto plus poteſt dici quanto magis tranſit tale ius emphiteoticum ad ipſum filium tanquam ad heredem adeo quod emphiteotica in eo diſpōere ⁊ alteri relinquere poteſt quod non eſt in vaſallo[f] vt. ſ. de ſucceſſio. feu. c. j. ⁊. ff. de verboꝝ ſignificatio. l. in conuentionibus. ⁊ dixi in. c. j. §. ſed quia q feu. da. poſſ. ⁊ latius in. c. imperialem in principio de prohi. feu. alie. per Federicum. Petrus de cerue. Jacobus de belui. hic dicit ꝙ iſtud. c. non procedit de iure communi. Dicit gl. ꝙ etiam de conſuetudinario iure non procedit in feudo ab anteceſſoribus acquiſito ſed in paterno tantum. vt. ſ. de ſucceſſio. feu. c. j. §. hoc quoqʒ in glo. que incipit. quid ergo in emphiteoſi: vbi non ſumus de iure conſuetudinario ſed in iure communi ſecus eſſet q̄ʒ in feudo. Sed glo. in auc. de non alie. §. emphiteoſim coll. ix. dicit ꝙ emphiteoſim eſt ius hereditarium qud etiam ad extraneos heredes tranſit regulariter niſi ſit emphiteoſis eccleſie. quia tunc non tranſit ad quemlibet heredem ſed ad liberos. ita demum ſi ſint heredes ſiue deſcendant per maſculum ſiue per feminā. Que verba ſatis conſonant cum iſta gloſa. Nam ſi requiritur ꝙ ſint heredes non poſſunt pro parte eſſe bonorum heredes ⁊ pro parte non: vt. ff. de acquiren. heredita. l. j. ⁊. ij. C. de iure deliberan. l. quidam eulogio. quinimmo vnum trahit ad ſe reliquum etiam ex virtute cuiuſdam vnionis . argumentum. ff. de acquiren. heredita. l. qui patri. ¶ Sed caue tibi. qꝛ ſi iſta equiparatio de feudo ad emphiteoſim eſſet bona ſe

a ¶ dubitet. Quia certuʒ ꝑpter icertū nō defertur. vt in. c. ex eo de contro. inter epiſcopū. ⁊ vaſ.

b ¶ Et glo. Immo. ſi pr̄ exheredat filium tunc ſi iu re legati ei mr̄ta relinquat tantum iniuriam ei feciſſe cēſetur. C. de lega. l. cū quidam filium q̄ l. nō eſt alibi.

c ¶ Et Cy. Uide bal. i. l. ſi filius. C. de petitio. here. ⁊ in. l. ſiue. C. de prob. ang. ⁊ alios in. l. q in aliena ⁊ ꝓdie dixi late i conſilio.

d ¶ Puberem. Uide q̄ dixi in rubrica. C. q admi.

e ¶ Illa lex Quero nunquid edictuʒ diui adriani habeat locuʒ in feudis. Reſpōdeo ꝙ ſic qꝛ in illo iudicio veniūt ēt res de quib[9] non potuit teſtari vt res depoſite ⁊ commodate vt nota. in. d. l. edicto de edict. diui adria. in q. magna ſufficit. n. in his detentatio tēpore mortis defuncti: in illo tn̄ edicto ðbet ordinatio teſtamenti in ſcriptis apparere. ea aūt q̄ teſtō nō potuit i ſcripturaʒ redigē vt mores coditiōes ⁊ reꝝ poſſeſſio. iſta poſſūt probari ꝑ teſtes vt not. in glo. predicta ⁊ eo. tit. in. l. j. ⁊ ſi qs ageret ēt alieno noīe poſſet mādatū ēt ꝑ teſtes probare.

f ¶ In vaſallo. Et ſic aperte ſētit quod pater nō pōt legare vni filioꝝ feu. ⁊ alteri ſi idē ſēit in. l. imperialē. j. de ꝓhib. alie. feud. ꝑ ſe

de. in. iiij. col. in. ver. quare vtrum. idem ſentit in. c. j. ꝺ ſucceſ. feudi: idem voluit i. l. item videndum. §. nunc videamus. ff. de petit. here. ⁊ ibi refert ia. bu. ita determinaſſe ia. de arch. i ſua ſūma quem refero in conſilio illorum de ſenato. quod fece. ferrarie. dum eſſet cōtrouerſia nūc pendet in facto inter illuſtres viros ia co. de ſabellis ⁊ pandulfuꝫ de ſabellis cōſulo nunc.

a ¶ Sequeretur. vide q̄ notaui ad bar to. in. l. ſi tibi ⁊ titio. ff. de ꝟ bo. obli.

b ¶ Nouuꝫ vt dictuꝫ fuit in. c. j. §. inſuper ꝺ probi. feud. alie. per Federicum.

a quereretur [a] quod ſi titius recipit emphiteoſim pro ſe ⁊ liberis ſuis ⁊ deceſſit relictis duobus filijs quorū vnus parteꝫ ſuam emphiteoſis refutauit in manu alterius: ⁊ tandem ille cui facta eſt refutatio deceſſit inteſtatus quod ille qui refutauit emphiteoſim poſſit acceptare emphiteoſim ⁊ hereditatem fratris repudiare. vel probatur ex coniunctione duorum iurium. ꝺ. ſi de feu. fue. controuer. c. titius ⁊ hic in principio cum concor. infra de capi. qui cur. vendi. c. ſi filius. Sed hoc eſt falſum. quia cum mero iure hereditario deferatur ſecundum iuris ciuilis regulas impoſſibilis eſt ſeparatio bonorū vt. ff. de here. inſti. l. j. §. ſi ex fūdo. ⁊ l. ſi ita quis inſtitutus fuerit excepto fundo quod nota. de teſta. mili. l. j. ⁊. ff. eo. l. ſi certarum. ¶ Dico ergo ſimilitudinem feudi ex emphitheoſi procedere ſecundum quid ⁊ non ſimpliciter. ¶ Item queritur. pone nepos vult repudiare hereditatem ex perſona patris ⁊ ex perſona aui ſuccedere in feudo antiquo nunquid poſſit. Sup hoc puncto dicit odo. in ſumma ſua quod non: quia generaliter debet intelligi ꝙ ſi filius repudiat hereditatem patris nō poteſt retinere feudum ſed aperitur coheredibus ergo loquitur in feudo paterno. Odo. Aduerte quia aut filius deceſſit in tali ſtatu in quo poteſt habere heredem aut non. Primo caſu ſubdiſtingue: aut erat ei feudum queſitum ⁊ tunc nepos non poteſt admitti ex perſona aui ſed oportet quod veniet tanquam heredis. vt. C. de here. inſti. l. finali. Aut non erat ei queſitum ⁊ tunc cum nepos non acceptat ex perſona patris tale feudū reſpectu patris nepotis eſt caducum. Unde ſequitur ꝙ nepos poſſit admitti ex perſona aui. Secundo vero caſu quando pater nepotis deceſſit in tali ſtatu quod non poſſit habere heredem: dico eoipſo feudum ab hereditate ſeparatum eſſe ⁊ ideo ex perſona aui obtinere poſſe. Dicit Jo. de bronceſco ſicut alias retuli quod ſi nepos non eſt conceptus in vita aui non poteſt venire ex perſona auit iuxta no. C. vnde li. l. qui ſe patris: quod non placet. quia cum liberi admittantur in infinitum ⁊ agnati ſaltem vſqꝫ ad ſeptimum gradum impoſſibile eſt ꝙ iſti eſſent concepti tempore mortis qui fuit agnationis communis caput. ⁊ iſta impoſſibilitas apparet per rerum naturam. vnde indiget legem probatione: vt. ff. de verborum obligatio. vbi autem non apparet verſicu. illud dubitationem. Jbi dum dicit ipſa natura manifeſtum eſt. Nec obſtant. ll. diſtinguentes tempus conceptionis: vt nota. C. de inoffi. teſtamen. l. ſi quis filium in principio. quia proprie loquendo feudum non defertur iure ciuili vel pretorio communi: ſed ex beneficio corradi. vt. ꝺ. qui feu. da. poſ. c. j. §. cum vero corradus. Jbi ⁊ moribus tādem ſubſequentibus ⁊ beneficium corradi ampliantibus. Uel dic inſpici tenorem inueſtiture vtrum dicat pro ſe ⁊ ſucceſſoribus. an pro ſe ⁊ ſuis deſcendentibus. vt. ꝺ. dixi. Demum querit gloſ. de. ij. queſtionibus. dicitur hic ꝙ ſi agnatis conſentientibus vaſallus refutat feudū in manibus domini verba ſunt tex. ſupra de vaſal. decrep. eta. c. j. ꝙ dominus poteſt eum quaſi de nouo beneficio inueſtire. Pone ergo ꝙ iſte inueſtitus decedat ſine herede. queritur vtrum dicti agnati qui conſentiunt poſſint admitti tanquam ad feudum ita quod preferantur domino. Gloſ. ſentit iſtos conſentintes omnino excluſos. Sed tu conſidera dictionem q̄ſi que eſt in littera. Non enim dicit nouum ſed quaſi nouuꝫ quia remanent reliquie veteris feudi nec eſt in totum abolitum nomen principale feudi. Jtem conſenſus preſtitus ad vnum effectum. non debet operari alium effectuꝫ. vt. ꝺ. ſi de feu. fue. controuer. c. titius cuꝫ ſempronio. ⁊. C. ad vell. l. iubemus. Sed glo. allegat pro ſe. j. de eo qui fidem fecit agnato. c. j. Ad idem. ꝺ. qui. mo. feu. amit. c. j. §. preterea: ⁊. ꝺ. de aliena. feud. paterni. c. j. a contrario ſenſu ⁊. C. de filijſfami. quemadmodum pater pro his tene. l. j. ⁊. ij. lib. x. ſecundum Pe. de cer. Dominus ergo prefertur agnatis qui noue inueſtiture conſentiendo ius inueſtiture veteris perdiderunt argumen. ff. de acqui. poſſeſſ. l. ſi quis ante. ⁊. C. de pac. l. pacta nouiſſima. ff. loca. cum in plures. §. lege dicta. ff. de verborum obligatio. l. cum ſtipulatus ſim mihi a proculo. ff. de preto. ſtipula. l. valerianus. Fit enim plena nouatio a contractibus qui ſunt oppoſite rationis ⁊ qualitatis. ¶ Dubium mihi videtur ſtare in hoc quia iſte conſenſus non fuit interpoſitus fauore domini ſed ſolum fauore ipſius filij. Sꝫ ad hoc reſpondetur quod immo quia per talem conſenſuꝫ fuit apertum ius domino feudanti filijs quod prius non habebat quia tenebatur confirmare ipſius agnatis. Unde iſtud c. debet intelligit quando agnati conſentientes erant tales quibus erat apertū feudum. Secus ſi eſſent vlteriores apꝺ quos non eſſet conſentiendi ius. ¶ Quid dicemus finaliter. Reſpondeo aut dominus inueſtiuit filium tanquam de nouo beneficio ⁊ eſt vera opi. glo. Jdem ſi ſimpliciter quia noua cauſa facit feudum nouum [b]. Aut tanquam de veteri ⁊ tunc ius agnatorum reſeruatum puto ex vi ſermonis qui ſeruandus eſt: vt. C. de bo. li. l. fi. ¶ Querit glo. de alia queſtione vtrum inuitis agnatis poſſit dominus gratiam facere filio ꝙ tale feudum poſſideat abſqꝫ hereditate paterna: ⁊ glo. inclinat ꝙ ſic ſicut dicitur de filia. vt. ꝺ. quemad. feu. ad fi. perti. c. ſi quis ſine. Jſta opi. non eſt vera. qꝛ cum per refutationem feudum ſit apertuꝫ agnatis nil poteſt dominus facere in eorum preiudicium: qꝛ facere gratiaꝫ de alieno eſt quedam ſpecies furti. Jtem hoc ſuadet ciuilis ⁊ naturalis ratio quia non debet alteri per alterum iniqua cōditio afferri. ⁊ ideo dicendum eſt quod dominus talem gratiam facere non poteſt. argumen. ff. de contrahu. l. ſi poſt mortem. §. fi. ⁊. ff. de pac. l. fi. ⁊. C. loca. l. ſi cum hermes. ⁊ hoc tenet pe. de cer. ¶ Quero nūquid agnati poſſint ratificare. ⁊ videtᷣ ꝙ non niſi primo renuncient feudum eis apertum in manibus domini quia nuda voluntate nō deſinit quis eſſe dominus: vt. ff. de acquiren. poſſ. l. ſi ſiquis vi. §. differentia. Gl. determinat contrarium ⁊ bene. Nam in ipſo conſenſu quedam tacita reſignatio includitur que cum ſit tacite non requiritur preſentia alterius. C. de pac. l. poſt diuiſionem. ꝑ Cy. arg. ff. de acqui. here. l. illud. ff. ſi cer. pe. l. ſingularia. ⁊. ff. de pig. l. ſi fundus. §. j. dumtamen ratificatio non ſit erronea. vt plene nota. C. de rei vendi. l. mater. ¶ Extra quero: dicit ſtatutum ꝙ agnati filias defuncti excludant a ſucceſſione: nunqd filius ſororis excludat filiam: ⁊ dicendum eſt ꝙ nō qꝛ nō eſt agnatus. nam lꝫ habeat iura ciuilia ⁊ fauorabilia agnatorum non tamen habet iura extraordinaria maxime odioſa ſtatutorum. quia ſtatuta debēt intelligi proprie ſecūdum diffinitionem propriam vocabuli ⁊ non improprie. Sꝫ ſi filius ſororis ſecundum diffinitionem agnationis nō eſt agnatus. ſed per Juſtinianuꝫ redatus ad paritatem agnatorum ⁊ nullum ſimile eſt idē. l. ꝙ nerua. ff. depoſiti. ergo ⁊c̄. vt. C. de le. here. l. lege. xij. tabularum. Non enim voco hūc agnatum re ⁊ nomine nec re tantum: ſed ſimile de quo ſtatutum non loquitur. qꝛ arg. de ſimilibus ad ſimilia non procedit maxime quādo iduceret excluſionem contra ius naturale: ⁊ ita fuit determinatum Bononie diſputando per dominum Bar. Queritur nunquid feudum obligetur pro debitis vaſalli. Reſpondeo non quia non poteſt obligari. Jtem nō tenetᷣ quis ex ꝯtractu vel delicto alterius niſi ſit eius ſucceſſor vniuerſalis. ff. de pecu. le. l. ſi peculium in principio ꝑ Accur. C. de ſacroſan. ecc. auc̄. ingreſſi. ⁊ auc̄. ſi qua mulier per Accur. ¶ Sed an fructus pendentes poſſint obligari. Reſpōdeo aut loqueris de illis qui mortuo vaſallo ſine herede maſculo pertinerent ad extraneum heredem ⁊ illi poſſunt obligari. Aut de illis qui pertinerent ad dominum vel agnatos ⁊ illi non poſſunt obligari. iſta diſtinctio probatur per tex. noſtrū ſatis notabilem. Adde quod dicit Odof. in ſumma ſua in pe. rubricella quod verum eſt ꝙ dans feudū videtur dare cum omnibus fructibus extantibus. ff. de vſufruc. l. ſi pendentes. ff. de ac. em. l. iul. §. ſi fructibꝰ Odo. Facit. ff. q̄ in fra. credi. l. fi. §. penul. Contra de verbo. obligatio. l. ſi filius. §. fi. Sed ibi loquetur in perceptis. Odof. vel nōdū ſatis arg. ff. de vſur. ſi ſtipulatus fuero. Extra not. ꝙ licet teneatur ſtare colono non tamen agit ad pēſioneꝫ ſine ceſſione:

ceſſione. vt nota. in. l. diuortio. in princi. ſolu. ma. in glo. magna. ¶ Sed dici poteſt ꝙ quādo fructus adiudicātur per ſententiam legis vel qꝛ lex diuidit non eſt ceſſio hōis neceſſaria qꝛ ſententia legis habet vim ſecundi decreti qꝺ habet vim ceſſionis vt. l. j. C. de preto. pigno. Jtē vt circuitus euitetur. ff. de cōditi. indeb. l. dn̄s teſtamento. ſed non ſi qn̄ vaſallus moritᷣ ⁊ feudum debet ad dn̄ꝫ peruenire. Non enim ſemper redit cum fructibus ſed diſtinguūtur kalende a kalendis. Odof. Apparet ergo ꝙ feudum non obligatur pro debitis nec fruges ipſius niſi ſm̄ diſtinctionem predictam. Sed quid in penſione reſpondeo tota pertinet ad locatoreꝫ ⁊ eius heredes. d. §. ſi fructibus ⁊. ff. de vſufr. l. defuncta. Uerum eſt quo ad actionem ex contractu tamen ꝙ ſi exigetur partiri vel reſtitui debebit ſm̄ predictam diſtinctionem: vt no. d. §. ⁊ ſi nolit agere heres conuenitur vt agatur. ff. locа. l. cum in plures. §. meſſem. ff. ad. l. rodiaꝫ de iactu. l. ij. in fi. ff. commo. l. vnde queritᷣ. ff. de euic. l. ſi res q̄ꝫ. ¶ Querit Odo. ⁊ non ſoluit quid ſi feudum alio modo amittatur q̄ꝫ morte. Ego reſpondeo ꝙ fructus pendentes ad eum pertinebunt ad quem predia. qꝛ ita eſt de iure cōi. nec inuenitur aliud ſtatutum in feudis cum iſte ſit caſus omiſſus. ¶ Quero quid ſi vaſallus decedit poſt kalendas auguſti. Reſpondeo dic vt dixi. ꝺ. in ti. hic finitur lex. §. ſi vaſallus. ¶ Extra quero econtra. Si vaſallus dum vadit ad ſeruitia domini derogatur in itinere an dominus teneatᷣ ſibi in aliquo emēdando. Reſpondeo [a] non. qꝛ in hoc ꝯctu non venit caſus fortuitus: ſed diſcretus dominus bene faceret compatiendo ſibi iuuaret eum ſaltem in remittendo. ff. man. l. inter cauſas. §. non omnia. ff. de fur. l. ſi ſeruus. §. quod vero. Et vide in. l. j. C. de legi. per Odof. in ca. ſicut de iureiuran. per Jnno. ſic enim lucraretur vide in. c. ſtatutum. §. j. de reſcrip. in ſexto. in gloſ. Bald.

¶ An apud iudicem vel curiam domini queſtio feudi debeat terminari. Rubrica.

¶ Judices dicuntur qui ratione domicilij vel originis proprie vel paterne ve ratione contractus vel prorogate iuriſditionis vel ex alijs cauſis nominatis in iure habent iuriſditionem. ff. ad municip. l. aſſumptio. C. de iur. om. iud. l. ij. per Cy. de iudi. l. heres abſens.

Ex co. Diuide in tres partes. Primo thema. Secundo queſtio. Tertio reſponſio. ſecūda pars incipit in ver. queſitum. tertia pars incipit in ver. eſt reſponſum. Caſus. Uaſallus deceſſit ſine filio: miles quidam petijt a domino ꝺ ius feu. inueſtiri poſt inueſtituram ſibi factam agnati ab eo feudum vendicant quaſi paternum: ipſe dicit feudum nouū eſſe: queritur coram quo cauſa debeat diffiniri. Reſpondetᷣ ꝙ coram paribus curie non coram domino qꝛ cauſa quodā modo ad dominuꝫ ſpectare videtur. Et licet aliter per ſe nō poſſit alterum trahere ad curie iudicium curia tamē eos vocante nemini licet curie iudicium declinare. hoc dicit. Curie debetur honor reuerentia de conſilio iudicis: vide extra de iudi. c. j. per doc. ¶ Nota ꝙ quādo cauſa eſt preiudicialis domino ex eo ꝙ ex ſua ſententia imminet ei fauor vel preiudiciuꝫ non cognoſcit ipſe dominus nec eius curia ſcilicet complexiue vel compulſiue. Sed pares debent eligi in quibus ſcilicet omnis ſuſpitio ceſſet: ⁊ ipſi ſic electi iudicabunt ⁊ perperam citatus non tenetur comparere. Dicit Accur. ff. de verbo. ſigni. l. qui neqꝫ. Accur. ¶ Oppo. nam ſi cauſa eſt quaſi propria domini non debent cognoſcere pares: ſed iudex vel arbiter. vt. ꝺ. de lege cor. c. ſi inter. Sol. dicunt quidam ꝙ iſtud. c. corrigit illud. qꝛ lex poſterior corrigit priorē. Certe nos videmus hoc non ſolum in legibus ſed etiam in opinionibus gloſarum. qꝛ vltima opi. corrigit primam correctione probabili non dico neceſſaria vt notat Pet. C. de ſum. tri. l. cunctos populos licet Cy. ibi derideat gl. Accurſij. Dicit enim ꝙ ſemper vltima opi. intelligitur eſſe opinio iuriſconſulti vel doctoris. vt not. ff. ad trebel. l. qui filium. §. ſabinus. Alij dicunt ꝙ in. l. contraria vterqꝫ pretēdebat feudum proprium ideſt nouum. Hic vero vnus pretēdebat nouum alter antiquū. Sed que eſt ratio diuerſitatis non aſſignant eā. Sed forte hec poteſt eſſe rō. qꝛ dn̄s factū ſuū vult teneri. ar. in. c. vlt. de teſti. lib. vj. Et ideo preſumitᷣ eſſe fauorabilior pro eo qui pretēdit feudū ab ipſo iuxta notata in ſi mili. ff. de iure fiſ. l. deferre. §. idē dre creuerūt. Jſta ratio cōcludit ꝙ non cognoſceret dn̄s. Jtē ꝙ nō cognoſceret curia ſua tota ſimul: qꝛ preſumitᷣ eſſe nimis fauorabilis dn̄o. ſꝫ tn̄ non ſoluit contrarium qꝛ hic pares. in ꝯrio iudices loci cognoſcebant. Dicit. n. h̄ ꝙ vbi dn̄o imminet periculū euictionis cognoſcunt pares. Jbi dicitur ꝙ cognoſcit ordinarius loci vel arbiter. Dic ergo ꝙ aut declinatᷣ iuriſditio parium propter aliquam rōnabilem ſuſpitionem quam ſufficit allegare dummodo ſit veriſſimilis. vt nota. C. de iudici. lege apertiſſimi ⁊ tunc cognoſcit ordinarius. Aut non allegatur aliqua ſuſpitio vel cauſa ⁊ tunc cognoſcunt pares: vnde in feudis ordinarius eſt ſubſidiarius iudex in defectum parium. Alij aliter dicūt. ¶ Oppo. ꝙ iſte dominus cognoſcat vt. j. de probi. feu. alie per Federi. c. j. §. preterea ſi de feudo. Sol. aut eſt queſtio tangens preiudicium domini ⁊ non cognoſcit de ipſa. Aut nō tangit preiudiciū dn̄i ⁊ tunc cognoſcit de ipſa. ⁊ ita intelligitᷣ. l. ꝯria: ad hoc facit. ff. ad municipa. l. de iure ⁊ qꝺ ibi nota [b]. Nam iudex repellitᷣ non ſolum propter intereſſe ipſius totale: ſed etiā ꝓpter intereſſe particulariter burſale ipſius iudicis. vt nota. ibi. Caue tibi tn̄ qꝛ ibi loquitur qn̄ dubium eſt de iuriſditione. Sed qn̄ eſt certū non repellitᷣ ordinarius propter cōmoda iuriſditionis ſed bene repelleretur propter commoda vel incommoda cōtractus vel delicti. vt. ff. de iuriſ. om. iudi. l. qui iuriſditioni. ſed quando eſt dubium de iuriſditione non poteſt in caſu dubij pronunciare ſe iudicem. Et ita intelligitur illa notabilis glo. ¶ Quero quid eſt dictum quoddāmodo cauſa ⁊c̄. Reſpondeo [c] quando immediate pertinet ad aliquod periculū tunc eſt proprie ſua. ſed quando mediante tunc non eſt proprie cauſa ſua: ſed quodammodo ſua. vt. ff. fini. regū. l. eos ⁊ inſti. de teſta. §. legatarijs. Joan. and. dicit ꝙ aut queſtio de iuriſditione aut reſpectu alterius cauſe. Primo caſu nemo iudicat ſuam eſſe iuriſditionem ſimpliciter. Secūdo caſu ſic quia ſufficit eſſe dubium de ipſa: ſed in primo caſu opꝫ ipſam probari vt in. c. ſtatutum. §. ſancimus in glo. que incipit. ꝑ aduocatis de reſcript. in ſexto. ⁊ no. illam gl. Et nota ꝙ quattuor ſunt curie in feudis ſcilicet. curia ipſius domini ideſt coram perſona ipſius: curia omnium parium cōplexiue: curia parium electorum. curia iudicis ordinarij. arbiter vero non habet curiā. Extra nota ꝙ ſi tu negas me iudicem cum ſim ꝙ poſſum tibi tanq̄ꝫ rebelli ⁊ cōtumaci denegare audientiam ⁊ iuriſditionem. vt nota. in. c. cumana: de elec. per Jnno. [d] ⁊ in. l. ſed ⁊ ſi per pretorem. §. ſed ſi dū decreto. ff. ex qui. cau. ma. ⁊ de dolo ⁊ cōtu. cū qui. lib. vj.

¶ Qualiter dn̄s a proprietate feudi priuetur. Rubrica.

Ex facto. Caſus queritur: an dominus propter felloniaꝫ commiſſam in vaſſallū feudi proprietate priuetur ſicut econtrario vaſſallus feudo. Reſpondeo ſic: Sed alij aliter dicūt h. d. APERTAM FELLONJAM. Nota hic optimum tex. ꝙ licet euidens ⁊ notoria ſit culpa tamen requiritur ſententia priuata. Et ſic nota ꝙ vbi requiritur miniſterium iudicis in priuando notorium pro ſententia non habetur [e]. ¶ Quidam dicunt ꝙ vbi culpa eſt notoria etiam iudex ordinarius poteſt congoſcere ⁊ denunciare priuatum: quia ſecundum eos nō requiretur ꝓuatio. Nam decretalis dicit ꝙ ſi habentes feudum ab eccleſia faciunt ſtatutum cōtra libertatem eccleſie ꝙ iudex delegatus ab ordiario eos ꝓuatos fore denūciat qꝛ ꝑ eoꝝ ſtatuta erat delictū eoꝝ notoriū vt in. c. graue in fi. de ſentē. excō. ſed ibi

a ¶ Rn̄deo. Uide q̄ nota vi iter. l. qui opa. ff. ex qui. cau. ma.

b ¶ Jbi notatᷣ. Nota itellectū ad gloſ. l. ꝺ iure. ff. ad municipales vide eundeꝫ Ba. in. l. imperialem. §. ꝓterea i feudo de prohibit. l. alie. feu. ꝑ fede. And. bar.

c ¶ Reſpondeo. vide bal. in. l. i ſuis. ff. de lib. ⁊ poſt.

d ¶ Jnnoc. Si qs negat iudicē cū ſim poſſim eū punire tanq̄ꝫ cōtumacē qꝺ limita niſi diceret nō cōſentio niſi q̄tenꝰ de iure debeo qꝛ tunc nō ꝑt miſtari ita ſingulariter dic̄ Jnno. in ꝑal. c. cumana lꝫ ibi aliter dicat do. Ant. vide ange. i. l. nō videtᷣ. ff. ꝺ iudi. ita dicit ſe practicaſſe cōtra magnū aduocatū: vide bal. in. c. ꝺ mili. vaſal. q cōtu. ē And. Barba.

e ¶ Non habetᷣ. in. c. i. ibi Et ſic no. qꝺ vbi requiratᷣ miniſterium iudicis in priuando notoriū quod no. pro limitatione glo. l. emptorem. ff. de act. emp. vide bal. i. l. j. C. de ſecun. nup. ⁊ l. iubemus. §. ſane: ꝺ ſac. ſa. eccle. vide qꝺ no. in. c. cū ſecūdū: de her. i. vi. vbi ſp requiritᷣ ſn̄ia declaratoria: fallit tn̄ in caſu notabili ex̄ ꝺ offi. ordinarij c. ordinarius §. quod ſi forte in. vj. ⁊ ibi dn̄icū. andre. Barba.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a Vera. Et sic limita. l. fi. C. de interdi. vidui. vidē gl. in. c. breui de iureiurdan. q̄ videtur dicere ꝯrium vide q̄ ibi dixi.
b Menti. Nota ꝓ intellectu eoruz q̄ notāt in. l. cū seruus ō cōd. ꝛ demon. ꝛ. l. cū allegas de vsuris. C. ꝛ. l. Rogasti. §. si vndecim. ff. si cer. pet.
c Repellitur. Nota elegātē doctrinā ꝛ fuit allegata per dñꝫ meū hoc anno in questione ꝓmiserat quis sub pena defensare aliquē sub pena in lite nec ab ea discedere nec rē alienari mō rem alienauit ꝛ a lite discessit aduersariᵒ ꝓmiserat expēsas mō agit ad penaꝫ fuit dictuꝫ qō liquido debebat ꝓbare expēsas se obtulisse vł soluisse ad ħ vt posset petē penam oꝛ. cogita quia notabile si est verum qꝛ si ista pena petitur vt interesse ꝛ in locuꝫ eius succedit vide ludo. ro. cōsi. suo. lxxiij. incipit in cā nobilis vbi dicit quod i executionē sententie nō pōt oppōi exceptio non obseruati cōtractus vide ludo. ro. cōsi. ccxij. vbi consuluit quod si transigēs nō seruat cōuentionē licitū ē alteri fallerē et si iurasset vide Jo. de imo. cōsili. xlj. vbi idē dicit vide bal. in. l. stipulationē. ff. de iuredo. vbi dicit quod agēs ex ꝯtractu dꝫ ꝓbare se impleuisse contractū allegat. l. si non fuerit. ff. de iureiur.

erat priuatio iuris de iure idest ipso facto. ꝛ iudex qui mā dabat erat papa qui etiam in ratione feudi est iudex super feudis omnium ecclesiarum. Item: qꝛ crimē erat canonicū seu mixtum. vt. C. de sacro san. eccle. l. placet in fi. ꝛ auč. cassa ꝛ irrita eodem titu. In quo crimine cumulatur forum foro. Et etiam dici potest ꝙ executio sententie late a iure videat commissa esse ordinarijs locorum. immo ordinarijs causaꝝ ꝛ in subsidiū ordinarijs locorum. EX DAMNI. scilicet que cadat in dolū ꝛ contra legem feudi. ꝛ sume hic argumētum. Pone emphiteota ꝓmisit domino nomine census duos denarios in anno sub pena centum librarum: demus dominus venit contra pacta: vtrum teneatur ad similem penā ꝛ est hic argu. ꝙ sic. ꝛ. C. de indi. vidui. l. fi. In contrarium qꝛ istud pactum ex vna parte tantum est penale non ex altera vt. de arbi. l. sed ꝛ si iterpellat. §. si ex altera ꝛ hec ꝟbaᵃ nō obstante ista littera quia hic loquitur in pena legali. argu. in. l. j. C. de cupressis ex lucro. dā. lib. x. Secus in conuentionali: qꝛ non est nostrum conuentioni extendere: vt. ff. de fideiuss. l. fideiussores magistratuū. §. pro aurelio. Sicut enī non extenditur de tempore ad tempus vt. ff. de pactis. l. epistola. §. fi. C. loca. l. si cum hermes. Ita nec de re ad rez: nec de persona ad psonam ar. ff. de testa. mil. l. miles ita heredē §. ꝛ qꝛ diximus. Sed posset dubitari vtrum adiectio istius pene valeret: ꝛ videtur ꝙ non: qꝛ videtur adiecta in fraudē vsurarum. Item pena circa vinculum stipulationis non debetur: vt. ff. de expoz. l. seruus. In contrarium videt. ff. de transacti. l. qui fidez. ꝛ. l. pacto conuento. ff. de contrahēda emptione. Dic valere. Nam ista adiectio pene respicit alium effectum videlicet ꝙ non possit expelli. vnde videt adiecta loco expulsionis ꝛ sic loco facti. ar. C. de pac. coue. l. fi. ꝛ no. in. l. ij. C. de iure emphi. Sed pone ꝙ dixi si nō soluero simplum soluam duplum vel triplum. Respondeo quādo per nomina multiplicatiua pena apponitur. ista nō petitur vt pena sed vt augmentatio pēsionis arg. ff. de vsur. l. pecunie senebris. §. fina. si res erat tanta mercede. Ex hoc infero ꝙ si rem valentem centum vendo tibi pro quinquaginta pacto apposito ꝙ si non soluerit ad talem diem soluet centum vel istum precium: ꝙ ista non est vsura sed argumentatio precij quod tene mentiᵇ. Pone ꝙ res que valebat centum vendita fuit pro decem eo pacto vt si in pascha te non soluerentur adimpleatur iustum precium an habeat locum. l. ij. C. de resci. vendi. Respondeo non: qꝛ sufficit prouisio contrahentium. Quid renunciat emptor illi legi. vtrum videtur renunciare venditor. Respondeo non. C. ad velle. l. iubemus. ꝛ de pac. si vnus. §. in summa. Pone ꝙ prelatus ecclesie cum toto capitulo facit felloniam cōtra vasallum ecclesie. Vel pone ꝙ papa qui est omnia ꝛ super oia vtruz ecclesia priuabitur iurisditione sua ꝛ videtur ꝙ sic ne maleficium remaneat impunitum. C. de sacro san. eccle. l. iubemus nullam. Respondeo in papa ꝙ quicquid vult legis habeat vigorē ꝛ ideo ecclesia non perdit iura sua. Sed in alijs prelatis dic. vt notat in. d. l. iubemus. ꝛ adde qō not. in. l. si dolo. ff. si qs omis. cā testa. p Accur. PRIVARETUR. i. cuicūꝗ applicaret ṫn pena domini applicatur vasallo. aliter a seruitute seruitiorum non posset liberari. Porro dominus qui abutitur dominio indignū se facit dominari: vt. l. ij. ff. de his q sunt sui vel alieni iuris. VEL NON Nota ꝙ si vasallus non tenetur fidelitates iurare ꝛ ideo nō iurat eam domino: tamen non ideo minus dominus est obligatus vasallo ad fidelitatem. formatitem idest ad committēdam felloniā. Sed si vasallus debuisset iurare fidelitatem ꝛ requisitus a domino iurasset. tunc dominus non incideret in penam. qꝛ qui non facit quod debet. non recipit qō ops. Ista enim natura est penarum sine legalium: siue conuentionalium ꝙ nisi potens penam probet ex sua parte debitū iplementū contractus a pene petitiōe repellitᶜ qꝛ liquida eꝫ esse causa vt pena petatur: vt. ff. loca. l. quero. §. inter locatorem. ꝛ no. ff. de iureiuran. l. ꝛ si non fuerit. ꝛ in. l. j. C. de his que pene nomine. Porro in predictis liquidissima debet esse pbatio. vt. ff. de condi. ꝛ demonstra. l. in testamēto. la. j.

Et si non constat de principali: nec etiam de penali ꝛ altero principali non committitur pena. Textus est ibi singularis dicit Jaco. bel. PER SACRAMENTUM VEL NON SACRAMENTUM. Si per pactum ibi remissum est sacramentum. alias secus putarem si dominus fecit vel paratus est facere inuestituram ꝛ ipse recusat facere fidelitatem vt. s. per quos fiat inue. c. nulla. ꝛ q̄ fuit prima causa benefi. amit. §. est ꝛ alia. Et caue tibi qꝛ gl. male intellexit istam litteram. Jacob. bel. immo bene dixit: qꝛ sine iuramento vasallus iudicare non debet. C. de iud. l. rem non nouam. tamen fidem debet sibiqꝫ debet. Sic deus non facit differentiam inter simplicem loquelam ꝛ iuramentum ꝛ tamen quandoqꝫ requirit iuramētum ad solemnitatem actus in tex. Nam deus vult esse testis ad terrorem ne quis falsum iuret vel iudicet contra iustitiā: cū tā testis q̄ȝ iudex loquantur vt deus. si loquunt prout loqui debent q̄m veritas ꝛ ipse deus. vt in. c. cum eterni de re iudi. li. vj. ꝛ not. in c. cum esses de testa. in nouella. Unde deus in istis non solū cogitatiōibus sed actibus vult inuisibiliter interesse. vt C. de iudi. l. properandum. §. sin autem reus. Bal.

De feudo non habente propriā feudi naturam. Rub.

J quis miles. Si miles accepit castrum in feudū a duce vt ipse ꝛ sui hr̄des qbus dederit illud hēant: q̄rit an hoc feudū hēat ꝓpriā nām feudi. Rn̄deo nō qꝛ alienare pōt feudū vasallus indistincte: ꝛ ille in quē alienauerit nō tn̄ retinebit p feudo. Sciēdū tn̄ ē ꝙ vasallus ex eisdē cāis amittit feudū ex qbus feudum amittit. h. d. UT IPSE. i. in psona ipsius est feuduꝫ ꝛ idē psona hr̄dū. DEDERIT. No. ꝙ istud ꝟbū simplr positū pōt: significat quomōcūqꝫ dederit. Un̄ pōt vendere donare: pmutare in dotē dare: ꝛ de eo testari. Et sic nota ꝟbum ampliatiuo restōneꝫ nō recipe. DATUM A VASALLO. Ubi sic vult dicere ꝙ ille cui dat in feudū habebit in feudū: ꝛ ille cui dat ad libellū hēbit ad libellū. ꝛ ille cui dat ad ꝓpriū habebit ad ꝓpriū. Et sic no. ꝙ taliter operatur potētia q̄liter actus est subsequutus. AMITTAS Nota ꝙ lꝫ possit alienari proprietas non tn̄ est proprietas frāca a culpis delicti sed puto ꝙ sit franca a culpis contractus vt licet non fiant seruitia que debentur ex contractu nō perdat feudū. sed si cōmittant maleficia feudū admittitur. Alij dicunt indistincte ꝙ siue sit fellonia dellicti siue contractus quam vasallus committat feudum emptor amittat. Et sic est reperire proprietatem anormalam habenteꝫ feudi naturā. Alij dicunt postq̄ȝ proprietas est alienata nunq̄ȝ culpa vasalli nocet emptori qꝛ emptor nō tā hꝫ causā a vasallo q̄ȝ a dn̄o qui dedit ei hanc potestatem qō patet. qꝛ transfert proprietas ꝛ possessio naturalis ꝛ ciuilis ꝭm Jacobuꝫ bel. UBI ERGO. Nota ꝙ pactū ampliatiuum debet extēsionē opari. Itē no. ꝙ p pactū receditur a propria natura: ꝛ sic pactū vincit naturam. Dicit Dy. ꝙ propria natura feudi est vt alienari nō possit a qua natura siue substantia pt p pactū recedi: vt a ꝯtu. ff. de pac. l. pacisci. Quero nunquid ille qui emit iure ꝓprio teneatur facere aliquam recognitionē dn̄o. Rn̄deo nō obligatoriā sed assertoriam qꝛ pōt dn̄i interesse. arg. eorū que notant. ff. so. ma. l. ij. in gl. q̄ incipit dixi quando. ꝛ. C. de li. cā. l. sicut datam. Querit glo. quid proderit hic emere iure proprio. Respōdeo qꝛ poterit alienare similiter iure proprio sine requisitiōe alicuius. Itē qꝛ habet directū dominium. Itē qꝛ habet naturalē ꝛ ciuilem possessionē q̄ȝq̄ȝ gl. dubitet ꝭm Ja. bel. Quero vtꝝ sit differentia dicere vēdo tibi rem ꝛ dicere vendo tibi ius qō habeo. Rn̄deo sic qꝛ in primo casu videt vendita ipsa proprietas. in secundo casu videt venditum ipsum feudum cuꝫ potestate alienandi proprietatē. Sic ergo ista potestas poterit alteri cōcedi. vt notat. Bar. in. l. ij. ff. de no. ope. nū. Sed nunqd emptor poterit appropriare sibijpsi dicēdo ego volo esse ille

esse ille proprietarius. est arg. ꝙ non. ff. man. l. si tibi mandauero. §. si tibi centum. Querit gl. vtrum ille qui ignorās emit a feudatario possit prescribere ꝛ glo. non soluit Jaco. de bel. dicit ꝙ si tertius est dominus procedit prescriptio: sꝫ contra infeudantem. Sed si vasallus a principio acquisiuit vtile dominium non potest prescribere. qꝛ per prescriptionē acquiritur vtile. sed illud iam habet ergo illud non prescribit. vt. ff. de vsuca. l. sequitur. §. lana. Tu dic ꝙ ista dominia non sunt eiusdem qualitatis. nam vtile quod habet ex licita alienatione iure feudi subalternatur directo. ꝛ perditur ex multis causis. Sed ius quod habet ex prescriptione vincit directum vt nō perdatur ex illis causis. ꝛ ideo prescribere potest cum per prescriptionem augeatur: vt. ff. de capti. l. in bella. §. si quis seruum. non dico ꝙ hic prescribatur firmitas dominij precedentis qꝛ non est eiusdem speciei sed pscribitur plenius dominium quod euacuat minus plenum. ar. ff. ad. l. fal. l. in fundo ꝛ. ff. de here. insti. l. iij. §. qui fideicōmissa. ꝛ. l. si ita scriptum fuerit titius. Item non concurrunt in idem tempus ista duo vtilia dominia. qꝛ superueniente secundo primum annihilatur. Quero nūquid precium quod recipit vasallus debeat teneri nomine feudi. Respondeo nō qꝛ feudum non cōsistit in pecunia sed debebit forte conuerti in emptionem similis rei que teneatur loco feudi ad hoc vt si vasallus delinqnat dominus sit securior. arg. s̈. de inuestitu. de re. alie. fac. circa principiuꝫ. ꝛ sic de feu. vasal. c. j. ꝟ. ꝛ sup negocio: quod mihi non placet: qꝛ recessuꝫ est a simplicitate feudi per formam de nouo datam. arg. ff. de fideius. l. stipulatus es opus. Iteꝫ pro hoc. ff. de leg. iij. l. pater. §. qndecim. ꝛ. C. de remis. pig. l. fi. Item nec succedit precium loco rei qꝛ causa non est lucratiua. vt. C. de rei vendic. l. mater ꝛ. ff. si cer. peta. l. si cum seruum. Jaco. de bel. dicit quod ꝓcedens opinio equior est. Sed tu dic ꝙ secunda verior qꝛ ꝓmum feudum non est omnino extra naturam feudi ꝛ dominus pro vno feudo non debet habere duo feuda.

De eo qui finem fecit agnato de feudo paterno. Rubri.

Res erant. Tres erat agnati vnus eorum habebat feudū paternum. alter eoꝝ fecit fineꝫ ꝛ refutationem sibi ꝛ suis heredibus: ꝛ cui id dederit moritur postea qui feudū hꝫ agnatus qui non refutauit petit totū alter vero qui refutauit petit totū vel partē: eo pacto qō fecit nō obstāte querit an obest exceptio pacti. Rn̄det ꝙ non obstat dictū pactū. qꝛ personale fuit sed si pactū eēt reale vel si refutauerit vt dn̄s eū q̄si de nouo beneficio inuestiret tunc pactū obstaret nec succederet in feudū. h. d. UNUS EORUM. Hoc potuit esse ex diuisione vel alio mō. ar. j. ti. j. c. j. ibi dūmō ꝛč. Pe. de cer. ISTE. s. tenens feudū cui facta erat finis ꝛ refutatio Dyn. PACTO NON OBSTANTE. idest ad hunc casum se non extendente. tn̄ lꝫ ħ allegare poterat dubitari vtrū in dubio finis ꝛ refutatio cēseret in rē vel in personā. vt. ff. de pac. l. iur gentiū. §. pacto ruꝫ: ꝛ qꝛ nō refutauit in manibus dn̄i sed in manibus agnati tenentis vr̄ feudū presumi pactū in personā. i. quo ad recipienteꝫ ꝛ suos heredes nō: quo ad aliū agnatū cui de mero iure pacisci nō poterat. Et ꝙ videat in dubio personalis est de mente glo. in. c. j. imperator Lotharius per An. de iser. in. c. i. de decre. eta. Uerba. n. dubia ad meruꝫ ius referri debent ar. ff. de vsur. l. si. stipulatus. ꝛ. ff. de leg. j. l. hmōi. in p̄n. ff. ad trebel. l. debito. §. fi. Sed in ꝯrium faciunt illa verba ꝛ cui dederit nā illa verba sunt extensiua ꝛ realia. Sed ad ħ rn̄det ꝙ lꝫ fuerit data hec potestas tn̄ vasallus non fuit hac ptāte vsus. ar. ff. de arb. l. nō distinguemus. §. si cū dies ꝛč. OMNINO DO. Supple ꝛ in manibus dn̄i. Potest enim in suum p̄iudicium in manibus dn̄i ex toto renunciare que renunciatio hꝫ viꝫ pacti. ꝛ ideo valet super iure de fu

turo vt. C. de pac. l. cōditionis incertū p quā renūciationeꝫ accrescit alteri agnato. arg. ff. de inoffi. test. l. qui repudiātis qꝛ qui nō admittit ad partē nō facit partē. ff. de ꝯhen. empt. l. fundus ille. Alij hn̄t in lr̄a dn̄o refutauit. DE NOUO. qō potuit fieri nouū in preiudiciū refutantis ꝛ ideo refutās non succedit fratri. Et not. illa ꝟba testus finem ꝛ refutationē. que quottidie apponunt in instr̄isᵃ. Itā facit iste tex. ad notata per doc. ff. de ꝟbo. ob. l. qui rome. §. duo fratres. Itē nota ꝙ pactū qō recipit dn̄s ꝓdest agnato absenti. Ad hoc facit qō notat. ff. de li. le. l. nō solū. §. si liberationis ꝟba. sed in ꝯrium facit qō notat. ff. de pact. l. idē in duobus. Sed tu dicas ꝙ hic ꝛ in. §. si liberationisᵇ ꝟba. erat refutatio vel q̄si: sed in. l. idē in duobus. erat pactū de nō petendo. Jā ego dixi ꝙ iuri de futuro nō pōt renunciari simpliciter. sed oportet ꝙ transeat in pactum saltē tacitū. Dic ꝙ hic prodest alij agnato per quādam consequentiaꝫ. qꝛ refutās eximit de medio. Certe quomodo ille glo. ꝯrie debeant cōcordari diuerse sunt opiniones. Nam Bar. tenet glo. que est in. d. l. ideꝫ in duobus: quidā alij tenent glo. ꝯriam per. l. postq̄ȝ liti. C. de pac. ꝛ plene notat per Cy. C. de nō nu. pe. l. generaliter: ꝛ tā gitur p Guil. ff. de neg. gest. l. pōponius scribit. Certe capitulum nostrum nō tāgit mām illaꝝ glosaꝝ qꝛ ibi erat absens debitor: hic creditor cui nō preiudicat per renunciationem sed potius augetur effectus iure absentis per concurrentis persone exclusionem ꝛč. Bal.

a Instr̄is. De ista refutatione vide Bal. i. l. quid ergo. §. per ꝯrium. ff. de ꝯhen. tutel. an dra. Bar.

b §. si liberationis. Tene menti ꝓ intellectu glos. §. liberatiōis ꝛ vide vnum nouum ꝛ est bal. in. l. j. C. de libe. per libe. vide text. singulareꝫ ꝛ ibi bal. in. l. si tutor. supra de libe. leg.

De natura successionis feudi. Rubrica.

Uccessionis. Diuide in duas ptes. Primo determinatur clare q̄ psone succedere debeant in feudū. Secundo ponit q̄dam qō dubitabilis circa ius succeden. in feudū. scd̄a incipit in. §. dūmodo scias. Casus. Ascendentes masculi succedūt in infinituꝫ filia aūt nō succedit nisi ex pacto. vel nisi feudū sit femineuꝫ. Et dr̄ paternū feudū qō a superioribus est acquisitum. Casus. Miles quidā hn̄s beneficiū decessit supstitibus quatuor filijs. ꝛ ex diuisione eoꝝ ad vnū puenit feuduꝫ: decessit ēt iste superstitibus duobus vel tribᵒ filijs ex quoꝝ diuisiōe peruenit ad vnum feudum. Item morit ꝛ iste superstitibus duobus: ꝛ ad vnum peruenit ex diuisione feudum prefatuꝫ nunc moritur iste vltimus sine liberis. queritur quis succedere debeat. Respondet ꝙ oēs qui ex linea sunt ex qua iste fuit q vltimo morit sucedunt in feudū. Et si nulli supersunt tunc omnes alie linee equaliter vocant. h. d. Nota ꝙ ascendens nō succedit in feudo descendentis: ꝛ ratio ē virtus ꝟborum expressorū vel subintellectorum: nā aut exprimit hr̄s aut tacite subintelligit: heres autem ponit pro filio idest p descendente secundū ordinem gradus. Et no. ꝙ ille qui vult inuenire gradū debet inuenire stipiteꝫ. vt no. C. de suc. edic. l. si auie frater. Item no. ꝙ vna persona absolute posita non facit gradū: sed relatiue posita facit gradū. ꝭm Ja. butri. ibidē. Et hoc facit ad qōnemᶜ. Dixi testator. Si filiᵒ meus sine herede decesserit qō intelligit. i. sine liberis. substituo titium ꝛ eius heredes. Nam istud verbū heredes nō comprehendit patrem ticij ꝛ multominus extraneum. naꝫ talia sunt subiecta qualia predicta demonstrant. vt. ff. de interroga. actio. l. si defensor. Item quia non presumitur testator fatuus ꝛ sine ratione intellectus. Esset autem stultus si excluderet extraneos heredes filij ꝛ maxime coniunctos propter extraneos heredes substituti. arg. de conditio. ꝛ demōstratio. l. publius. §. j. Et ideo specu. dicit ꝙ nomē heredis in vltima voluntate appositum in substitutione non significat alios q̄ȝ descendentes: vt in specula. de testa. §. in primis. versicu. fina. ꝛ in titu. de locato. §. nunc aliqua. versicu. ideo. licet in contractibus ꝛ in legibus regulariter significet omnem directo succedentem in vniuersum ius quodde.

c Q̄onem vide barto. ꝛ bal. in. l. gallᵒ §. j. ff. de libe. ꝛ posthu.

a ¶Doctorum.vide bal.in.c.j.ſ.de gradi.vbi ſimile verbū refert ⁊ ibi eſt caſus notabilis pro iſta.q.an.bar. b ¶Meliorez.Nota ꝙ in dubijs opinionibus eſt inherendum glo.⁊ in.l.cum hereditas.C.depo.dicit quod auctoritas gloſ.omnes alias antecellit:facit qđ ipſe bal.notat in.l.j.ad finem.ff.de vulgari ⁊ pupilari.⁊ in.l.precibus C.de impub.⁊ in autē.ceſſante.C.de leg.here.ſaly.in.l.traditionibus.C.de pac.Ja.bu. in.l.j.C.q pro ſua iuriſ.bal. i.ſuo pec.vid aug.i.l.ſi idē xxi eodē ad finē.ff.ſ iuriſ.om.iu.vbi dicit qđ nō habem⁹.l.ſufficē allegare auctoritatē maioꝝ vid ang.in.l.ij.ff.de acc.vbi dicit qđ in cōſulendo nō recedaſ ab opi.gl.vid q dixi in ca.Ne initaris de cōſti.vide bal.i.l.fi.§.ne ceſſitate dbo.que libe.vbi dicit adherēdū Odof.ſi/tatis.i.glo.⁊ i ppetuū nō errabis vid bar to.i.pſ.vig.ꝙ īcipit andrioſus.vbi dicit do tibi gl.oꝛ.a qua nō ē recedēdū in cōſulēdo cū ipe meli⁹ ceteris dixerit ⁊ id dixit Ja.bu.i.d l.j.C.q ꝓ ſua iuriſ.nō eē recedēdum ab opinione gl.niſi cōſuetudo eēt i ꝯriuz ⁊ ſic vide qđ glo.rūpit gl.ſi eſt obſeruata facit glo in.l.dos a patre C.ſolu.matr.l.cū aſſiduis.C.qui potio.i pig.habeā.⁊ in.l.fi.C.de do.vide bal.i.l.ij.C.de ſen.que ſine certa quanti.⁊ ibi dixit Saly.ꝙ qui neſcit egtare ſirmat ſe ſuper arcione ita dꝫ ſe firmare ſup opinioē gl.vide bal.i.c.j.ſ gr.ſuc.i feu.vid Jo.de imo.in c.cuz ꝯtingat de iureiurau.vbi dicit tenēdam eſſe opinionē gl.per id qđ voluit but.in.d.l.i.vide Bald.in l.fi.C.de pena iudi.qui male iudi.vbi dicit qđ iudex

functus habuit vt.C.de heredi.inſtitué.l.finali.⁊.ff.de condi.⁊ demon.l.ſub diuerſis.§.j.⁊.ff.de eden.l.quendam.§.bis auté.Secundo nota ꝙ quando plures linee veniunt in ſuccedendum in locū alicuius vaſalli omnes linee dūtamē ſint in pari gradu pariter ſuccedunt:ex quo apparet ꝙ eum nomen linee ſit nomen cōprehenſiuum ꝙ ſuccedunt in ſtirpes ⁊ nō in capita.Quod intelligo verum ſine dubio quando nepotes ſuccedunt cum patruis qꝛ oportet tunc ꝙ veniant ingrediendo locum paternum.Sed qñ obeuntibus patruis veniūt ꝑ ſe ⁊ iure ſuo.dicit Ja.de bel.ꝙ iſti fratres patrueles eorum patruo ſine herede defuncto ſuccedūt in capita:ſiue pro numero perſonaꝝ ⁊ tñ ſi ſunt tres perſone ponamus duo ex vno fratre ⁊ vnus ex altero ⁊ deficeret vnus ex illis tribus accreſceret ꝓprijs fratribus ⁊ non fratri patruelli per hūc tex.Sed alij dicūt ꝙ patrueles ſuccedunt in ſtirpes ſꝫ abinde.ſ.ſuccedūt in capita tenentes opinionem Accurſij qui hoc ponit in allodialibus dicentis ꝙ idē ſit in feudalibus cū in cōſuetudine feudoꝝ nō reperiaſ expreſſuz iſta queſtio vt alias dixi eſt dubia ꝓꝑ diuerſas opini.doctorū a.Antiqui doctores qui fuerunt ante Accurſiū oēs tenebant ꝙ in capita:ſequentes opinionē Azonis ſed ſequentes opinionē Accur.habuerūt de iſta qōne dicere ꝙ in ſtirpes.⁊ ego in dubijs opionibus in cōſulēdo multuz ſequoꝛ gloſam oꝛ.qꝛ non poſſum adherere meliorē b.Cetera per te vide in glo.hic poſita que clara eſt Bald.

¶De capitaneo qui curiam vendidit an intelligatur vendidiſſe beneficium. Rubrica.

¶Dictū eſt.ſ.in titu.de lege coꝛradi.c.j.§.ex eadem lege.ꝙ dominus poteſt alienare feudū cum curia.Utrum qꝛ dubitatur.an ſimpliciter vendendo curiam videatur vendere feudum:vt ſic tacite contineatur ſub ipſa venditione.ideo ſubijcit hanc rubꝛicam.He.de cer.bal.

Quidam capitaneus.

Caſus.Capitaneus quidaꝫ in curte ſua beneficiū militi dedit poſtea vēdidit curtem ſimpliciter nō habita mētione de beneficio:queriſ an beneficiū cedat in venditiōe.Rñdeſ ꝙ nō niſi de eo noiatim actū ſit hoc dicit.Uēdita vniuerſitate non vr̄ vendita ea q̄ prius alij ſunt ꝯceſſa ⁊ ab ipſo vniuerſitatis coꝛpe ſeparata.h.d.Et hoc niſi tota curia vel maioꝛ ps alteri eſſet infeudata:qꝛ non dꝫ venditio exinaniri ar.ff.de fun.inſtru.l.fundus qui locatus.ff.de cōtrahen.emp.l.domū.Et natura nominū collectiuoꝝ ⁊ vniuerſalium eſt oia includere que non inueniunſ excluſa.ff.de peti.here.l.⁊ nō tantū.⁊.ff.de rei.vendi.l.marcellus.Nos aliter dicimus ꝙ bonoꝛum poſſeſſio includit iura directa q̄ competierunt defuncto.lꝫ ipſa ſucceſſio que eſt ius heredis ⁊ nō fuit in bonis defuncti ſit vtilis.vt not.ff.de bo.poſ.hereditatis petitione.l.ij.per Dy.inſti.de actio.§.ſed iſte.⁊ in.l.j.C.vnde legi.per Cy.⁊ adde qđ no.ff.ad trebel.l.qꝛ proinde.CAPITANEUS.Quis dicaſ capitaneus dic vt.ſ.qui feu.da.poſ.circa prin.⁊.ſ.qs ducaſ dux marchio comes.c.j.CURTE.quā tꝫ in feudū ab impꝛoꝛe vel rege vel marchione duce vel comite.vt dictis titulis apparet.

VENDIDIT.conſenſu dñi alias nō valet:vt.j.de ꝓhi.feu.alie.per Federi.c.j.⁊ reuertitur ad dñm vt ibi pater.

¶Nō.hic ꝙ in generali alienatione nō contineſ feudū:facit.ſ.ſi de feu.fue.controuer.c.j. ¶Nota ꝙ vendita curia non intelliguntur vēdita feuda que intra curiaꝫ alijs erant conceſſa nec ipſum ius vaſalloꝛum.¶Sed cōtra hoc opponitur quia vendita curia videtur vendita cum ſuis iuribus ⁊ pertinentijs qbuſcunqꝫ vt.C.de bo.vacan.l.ſi quando libro.x.⁊.ff.de actio.empti.l.creditoꝛ.in pꝛin.⁊.§.fi.qꝛ curia eſt nomen vniuerſale.Et quicquid dñs intra curiaꝫ tenet ⁊ curie annexū eſt nomine curie ſignificaſ:qꝛ in vniuerſali ſermone omnia veniunt niſi ſpecialiter excipianſ vt.ff.de ver.obli.l.quicquid aſtringende.primo reſponſo.⁊.C.de do.ꝓmiſ.l.fi.Preterea talia feuda pars curie ſunt ⁊ ſolo cedunt vt.ff.de contrahen.emp.l.in modicis.Preterea beneficiuz vr̄ ineſſe curie tanq̄ꝫ pars in toto ergo curia vēdita ⁊ tradita ⁊ bñficiū vr̄ eſſe venditū ⁊ traditū.alias non videreſ curia tradita parte retenta.vt.ff.de dolo.l.eleganter.§.non ſolum.⁊.ff.de verboꝛum obli.l.qui vſufruc.in pꝛin.⁊.l.in executionibus.§.antepenultimo eo.tit.⁊.ff.de exceptio.rei iudi.l.ſi quis cum totum.Item non eſt aliquid perfectum niſi ex ombus ſuis partibus conſtet.vt.ff.de origi.iur.l.j.Item qꝛ de toto fuit cogitatum vnde nihil detrahi poteſt alioquin ad nihiluz redigeretur venditio.argumen.ff.de contrahē.emptio.l.in lege.In contrariū tamen videtur caſus expreſſus in hoc capitulo.Sꝫ aduerte quia quedam ſunt q̄ cōſueuerunt vendi:⁊ iſta includuntur in venditione generali nec enim debet eadem res diuerſo iure cenſeri.vt.ff.de vſucap.l.cum qui edes.¶Quedā ſunt que cōſueuerunt vendi tamen cuꝫ vniuerſitate transferuntur ex poteſtate quam habꝫ venditoꝛ iure pꝛopꝛio vt.ff.de contrahen.emptio.l.in modicis.¶Quedam ſunt in quibus oportet ꝙ vēditoꝛ habeat licentiam a ſuperioꝛi domino ſpecialem ⁊ iſta non includuntur quantum ad alienationis effectum vt hic.tamen ſi venditor fuit ſciens tenetur emptoꝛi quanto minoꝛis eſſet empturus.ff.de act.emp.l.iulianus.Mō hic queriſ de tali qōne impatoꝛ cōceſſit mihi aliqđ caſtrū hoc mō concedo Baldo tale caſtrum cum ſuis pertinentijs modo queritur vtrum videatur mihi conceſſiſſe molendina dicti caſtri.Reſpondeo aut mihi conceſſit ſolam iuriſditionem ⁊ non veniunt molendina.Nam licet caſtrū ſit ſub imperatore.tñ molēdina nō ſunt impatoꝛis.vt.ff.de ꝯhen.em.l.ſed ⁊ celſus.⁊ no.de molendinis cōis Boñ.ff.de v̄bo.ſig.inter publica ꝑ Accur.Aut conceſſit mihi caſtrum pertinentijs ſuis ⁊ iuribus ad ipſum caſtrum ꝑtinentibus:⁊ tunc moleudina veniunt acceſſorie niſi eſſent molendina ꝑuatarum ꝑſonaꝝ ar.ff.ſ pca.l.ſi adoptauero.Et hoc ſatis euidenter notatur in glo.oꝛdinaria notabiliter hic poſita q̄ꝫ tene menti.Poꝛro in cōceſſione generali vel indefinita in ti.lucratiuo nūq̄ꝫ venit niſi ius qđ hꝫ cōceſſoꝛ.ff.de cōdi.⁊ demō.l.publius.§.j.

¶Et eſt ſciēdū ꝙ.d.Ja.bu.diſputauit iſtā qōnem nō reuocando in dubio potētiā cōcedentis.Cōe Mutiñ.ꝑ ſindicū legitime oꝛdinatum cōceſſit ⁊ tranſtulit ciuitatem mutinenſem cuidaꝫ marchioni:queriſ an per hoc trāſeant molendina ciuitatis ꝑfate in dñium marchionis.Et arguit ad pteꝫ affimatiuam ꝙ ſic:qꝛ q ꝓfert ſingulas eius partes.ſiue ſit totū vniuerſale ſiue integrale:ſed molendina ſunt pars ciuitatis:qꝛ inter cetera edificia ſunt.ergo ſub appellatione ciuitatis cedūt.vt.ff.de le.j.l.ſi tibi hō.§.cū fundus.⁊.l.cū fūdus.de leg.ij.ff.de leg.iij.l.pꝛedijs.§.penul.⁊.de fun.inſtr.l.ſeye.§.tyranne.¶Scđo qꝛ ſi molendina non eſſent ciuitatis pars tñ ſūt ſub poteſtate ⁊ dominio ciuitatis.ergo trāſeunt.¶Item molendina ſunt pars pertinentiarum:vt extra de exceptio.c.cū venerabilis.§.poꝛro.ergo tranſire debent per quandam conſequentiam:vt inſti.de acquiren.per arro.⁊.ff.de adop.l.ſi arrogatoꝛ.⁊.l.his verbis.¶Tertio qꝛ molendina reſpiciunt ciuitateꝫ ſicut acceſſorium reſpicit pꝛincipale vt.ff.de contrahē.emp.l.ſi aqueductus.ff.de ac.emptio.l.in venditione.¶Quarto qꝛ nomine ciuitatis cōtineſ territoriū:vt in.l.j.§.cū vrbem de inoffi.prefec.vr.Sꝫ molēdina ſunt de territorio ergo ⁊c. ¶Quinto qꝛ ciuitas eſt nomē collectiuū ⁊ vniuerſale.vnde molendina ciuitatis appellatione debent includi. ¶Sexto quia ſunt duo quorum vnum commode non poteſt eſſe ſine altero.maioꝛi conceſſo videtur

ceſſo videſ conceſſum id qđ minus eſt:vt.ff.loca.l.ſed addes.§.ſi qs mulierem.¶Septimo qꝛ ciuitas ſignificat qđdam ſtructum:⁊ inſtructum ex pluribus ad cōem viuendi neceſſitatem ſed molendina ſunt quoddaꝫ inſtrumentū ad neceſſitatem viuendi ergo cedunt in legato.¶Octauo qꝛ q ꝯcedit locū cū ſuis finibus vr̄ concedere quicqd intra fines ꝯtineſ.ff.de ꝯhen.emp.l.qui funduꝫ.§.ſi fundus.ff.de actio.em.l.fundi nihil.¶Nono vr̄ caſus in iſto.c.de capitaneo q curiam vendi.cum gl.ſua.In cōtrarium arguiſ ſic molēdina nō ſunt ciuitas:nec ꝑs ciuitatis nec aliqd habēt cōe cum ciuitate maxime in pꝛedicamēto ſubſtātie:ergo nō ꝯtineſ ſub ciuitate:vt.ff.de penſi.leg.l.nam liqde ⁊.l.ij.ff.de v̄b.ſig.Secūdo qꝛ ſuppoſito ꝙ ciuitas poſſit habere ꝓpꝛium tamen tale eſt ac ſi qs adoptaret aliquē hodie cuius bona nō tranſeunt in dñium adoptantis:vt.C.de adop.l.cū iam in adoptiuis.Nec ob.arg.de arrogato:qꝛ ille mutat tranſeundo in plenam ptātem arrogatoꝛis.ſed iſta ciuitas non ſic mutat ſtatuꝫ quin poſſit habere pꝛopꝛiū:vt.ſi.quod cuiuſqꝫ vniuerſitatis nomine.l.ciuitates.Tertio qꝛ aliud ē ciuitas aliud fiſcus:ſiue dñs:nec enim ſunt vnum ⁊ idē:vt.l.i.C.de bo.vacan.li.x.⁊ per Bar.in.l.i.C.de iure fiſ.⁊ guil.de cu.in.l.iam pꝛidem.C.cōia de vſuca.Quarto quia cōceſſo ſeruo nō intelligiſ conceſſum peculiū:vt.ff.de peculio.l.ſumma cū ratione.§.emptoꝛ.Quinto qꝛ appellatio ciuitatis ambigua eſt quando ponitur localiter ⁊ reſpicit territoꝛium:ergo in ambiguo fit interpꝛetatio contra euꝫ qui nititur ad acquirendū:vt.ff.de pac.l.veteribus.Sexto qꝛ ciuitas poteſt habere pꝛopꝛiū:vnde lꝫ tranſeat in tutelā alterius nō ideo perdit ſuaꝝ rerum dñim:ſicut nec eccleſia que tranſit in tutelam pꝛelati:vt.ff.pꝛo empto.l.qui fundum.§.ſi tutoꝛ.Septimo qꝛ ſeparata ſunt ſignificata ⁊ voces ſignificantes:ergo vnum nō cedit alteri:vt.ff.de ſerui.vrba.pꝛe.l.ſi domus.Item quia ſeparata coꝛpoꝛa ſunt:ergo de vno ad aliud non inferſ:vt.ff.de excep.l.ſed ſi ante:⁊.ff.de pac.l.ſi vnus.§.in ſumma ⁊.C.de dona.inter virum ⁊ vxoꝛem.l.ſi maritus.Soluendo dixit Jaco.bu.ꝙ tranſlata ciuitate in iuriſditione ⁊ domino marchionis molendina que ſunt peculiū ciuitatis apud ipſam ciuitatem remanent:⁊ non videnſ eſſe tranſlata:ſed iuriſditiones que pertinebant ad ipſum ꝯcedentē videntur eſſe tranſlate.Ego idem in molēdinis dico ꝙ in iuriſditione ſi molendina erant in dñio cōcedentis ſicut ipſa ciuitas:ſecus ſi ad ipſaꝫ ciuitatem pertinebant iure pꝛiuato:vt per gl.l.inter publica.ff.de verbo.ſig.Et hoc ſi verba conceſſionis patiantur:nam ſi de ſola ciuitate facta eſſet mentio:molendina que eſſent extra ciuitateꝫ nō venirent in conceſſione:vt.d.l.nam quod liquide.§.cuiqꝫ rome:⁊ in.c.ſi ciuitas de ſen.excō.li.vi.¶Item ſcias ꝙ dñs Old.foꝛmat queſtionem vtruꝫ in generali donatiōe alicuius caſtri vel loci quā facit pꝛinceps alicui merum impium transferaſ.Et poſt diuerſas allegationes pꝛo ⁊ ꝯtra determinat ꝙ ſic:qꝛ beneficium pꝛincipis dꝫ largiſſime interꝑtari:vt.C.de pꝛin.agē.in rebus.l.hac ſaluberrima lib.xij.Item qꝛ merum ⁊ mixtum imperiuꝫ videntur adherere adminiſtrationi quā quis ratione territoꝛij habet:vt.C.vbi ⁊ apud quos in integ.reſti.poſ.l.fi.C.de fun.limit.l.quicūqꝫ lib.xi.Utpote ei adiacens ſiue coherēs:vt.ff.de actiōibus emp.l.creditoꝛ.§.vlti.de lega.iij.l.pꝛedijs.§.balneas:⁊.§.q domum:⁊.§.fi.de fun.inſtruc.l.ſeye.§.tyranne:⁊ hoc ad ſimilitudinem eoꝛum que debentur ad rē:vel que debentur rei que ipſaꝫ rem comitantur quocūqꝫ alienenſ vt.ff.ſ ſer.ruſti.pꝛedi.l.via conſtitui.§.quicūqꝫ ⁊.ff.de vſuca.l.ſi aliena.§.i.qꝛ pꝛinceps in concedendo caſtrū ⁊ territoꝛium vr̄ concedere quandam vniuerſitatem pꝛedioꝛum intra fines poſitoꝝ.vt.ff.de v̄b.ſig.l.pupillus.§.territoꝛiū.Cum autē vniuerſitas concediſ oia etiam incoꝛpoꝛalia veniunt:vt.ff.de verbo.ſigni.l.pꝛinceps.Et ideo dicit Jnn.ꝙ villa ⁊ caſtrum ſunt quedam nomina vniuerſitatem quandam deſignantia:que in ſe continent iuriſditioneꝫ honoꝛem ⁊ diſtrictum ⁊ iuſpatronatus extra de iure patro.c.ex litteris.⁊ ibi notatur per eum:vnde etiam in ſpecie non tranſmiſſibilia cum iſta vniuerſitate transferuntur:vt.ff.ſ contrahē.emp.in modicis:⁊ de acqren.re.domi.l.quedaꝫ:⁊ extra de re iudi.c.cum bertoldus.Ultimo hoc pꝛobatur per.l.i.§.cum vrbem.ff.ſ offi.pꝛefec.vr.⁊.lxiij.diſt.ego Ludouicus.⁊.c.tibi domino:⁊.xcvij.diſt.conſtantinus extra qui filij ſint legi.per venerabilem.Et in hac opinione fuit Hoſti.in ſumma de iure patro.⁊ in ſumma de offi.⁊ pote.iudi.deleg.§.q delegari circa finem.Oldr.de lau.item queſijt an recognoſcens ſe caſtrum retinere in feudum ab aliquo videaſ recognoſcere territoꝛium ⁊ iuriſditionem territoꝛij.Et arguit ꝑmo ꝙ ſic:qꝛ caſtrum ⁊ territoꝛium quoddam totū cōſtituūt inter certos fines poſitum.vt.ff.de verbo.ſigni.l.pupillus.

a .§.territoꝛium a.Non ergo debet h̄ totum diuerſo iure cēſeri.ff.de vſucap.l.eum qui edes ne huius totius pars libera alteri ſubancillari videaſ.vt.ff.de lib.cā.l.duobus:⁊.ff.de excep.rei iudi.l.iudicare.¶Secundo qꝛ territoꝛiuꝫ caſtri ſubiacet caſtro vt.ff.de adop.l.ſi pater.⁊ arg.C.de peculio eius qui libertatem meruit.l.i.¶Tertio qꝛ acceſſoꝛium ſequiſ pꝛincipale.vt.ff.cōmo.l.ſi vt certo.§.vſqꝫ adeo.ff.de inſtituto.l.cuiuſcunqꝫ.§.penul.ff.man.l.idemqꝫ.§.papinianus.ſed territoꝛiū hꝫ ſe ad caſtruꝫ quēadmoduꝫ acceſſoꝛiū ad ꝑncipale quod apparet qꝛ qui pꝛeficitur vni ⁊ alteri.vi.qōne quarta ſi quis epiſcopus in aliquibus.¶Quarto.qꝛ conſtat territoꝛium caſtri immediate ſibi caſtro coniunctum.nam vbi in medio non eſt aliquid quod eoꝛum vnitatem impediat totum eidem dño ſeruit arg.ff.de ſerui.ruſti.l.qui ſella.§.vlti.ſic ergo recognito pꝛincipali vt caſtro ⁊ cōnexum ſiue coniunctuꝫ vt territoꝛiuꝫ recognitū eſſe videtur vt.ff.de actio.emp.l.creditoꝛ.§.vlti.⁊.l.ſi mercedem.§.i.ſ lega.iij.in pꝛedijs.§.balneas cum.§.ſe.facit gl.xij.q.ij.§.fina.⁊ glo.in.l.olympico.ff.de ſerui.vrba.pꝛedio.⁊ per Inno.in.c.ex litteris ſ iure patro.¶Quinto hoc idem apparet Imperatoꝛ cōmiſit ſic vrbem pꝛefecto vrbis de territorio quod appareat nihil dicens ⁊ tamē lex arguit ꝙ territorium pꝛefecto vrbis videtur eſſe commiſſum.vt.ff.de offic.pꝛefec.vrba.l.i.§.in initio.Item ⁊ eps dicitur eſſe ciuitatis epiſcopus ⁊ tñ eſt eps dioceſis vt extra de relig.domi.c.de ſenodochijs.¶Sexto videtur caſus.ff.ſi ſeruitus vendicetur.l.ſi teſtatrix.§.i.¶Septimo qꝛ omne id quod reſpicit vel includit pꝛincipale reſpicit ⁊ includit omne id quod dependet ab illo.vt.C.de codicil.l.i.ſed iuriſditio in territorio dependet ex iuriſditione in caſtro q̄ſi a capite ſicut aqua que ex caſtello duciſ ex caſtello dependet.vt.ff.ſ aqua quotidiana ⁊ eſtiua.l.i.§.ait ꝑtoꝛ.⁊.§.quod ex caſtello.¶Octauo quia iuriſditio caſtri ⁊ territoꝛij in ſe vna eſt ⁊ incoꝛpoꝛalis ⁊ per conſequens indiuiſibilis.ut.ff.de uerbo.obliga.l.ſtipulationes non diuiduntur in pꝛin.de ſerui.ruſti.ꝑdi.gl.l.una eſt uia.Ergo recognitio caſtri ⁊ cōceſſio iuriſditionis non eſt circa partem.ſed potius circa ipſam totaꝫ tam in caſtro q̄ꝫ in territoꝛio.vt.ff.quēadmoduꝫ ſer.amittatur.l.ſi ſtillicidij.§.vlti.ſi ſerui.vendiceſ.l.ſi eo loco.§.fin.¶Nono qꝛ appellatio caſtri apta eſt ꝯpꝛehendere iuriſditionem ut no.Inno.extra de iure pa.c.ex litteris.ergo q eſt fuſo ſermone caſtrum recognoſcit totam iuriſditioneꝫ recognoſcere vr̄.vt.C.de dotis pꝛemiſ.l.fi.de interro.ac.l.ſi ſine.§.q interrogatus.ff.de uino leg.l.quidam.¶Decimo qꝛ recognitio eſt actus pꝛeſcriptionis interruptionem inducens.ut.C.de pꝛeſcri.xxx.anno.l.cū notiſſimi.§.ſed ⁊ ſi qs.Sed actus interruptionem inducens non ſolū afficit id circa quod interruptionem inducit.ſed omne quod dependet ab illo.vt.C.de an.ex.l.vltima.Eſt caſus in.d.§.ſed ⁊ ſi qs vbi tex.de recognitione loquitur ſed iuriſditio territoꝛij pēdet ⁊ caſtro ergo ⁊c. ¶Ultimo videtur caſus in dicto.§.inito ⁊ de captiui.⁊ poſtlimi.reuer.l.poſtliminij ibi antequā in pꝛeſidio deducatur.¶Sed in contrarium arguitur ſcilicet ꝙ recognoſcendo caſtruꝫ non pꝛopter hoc recognoſcat territoꝛium.Diuerſa enim ſunt nomina ex quo ſequitur diuerſitas in ſubſtantia.vt.C.de codicil.l.ſi idem.ergo facta mētiōe de uno in recognitione nō ꝓꝑ hoc ītelligiſ fcā mētio de altero qđ noiatū nō ē vt.ff.de le.iij.l.lucius.§.collegio ⁊

tenet iſolitas opi.nō pꝛeſumiſ pro ſua ſciētia iō non rcedaſ ab opinio.ſapiētiuꝫ marie gloſarū vide Bal.i.c ꝯtingit de do.⁊ ꝯtu.vbi dicit qđ bart.ſonniauit qđ accidit volentibus infrigere opi.gloſaruꝫ vide bal.i.c.i.§.iudices de pa.iu.fir.vbi dicit qđ ꝓpter opinioneſ docto.nō debemus recedere ab opionibus appꝛobatis allegat Jo.mo.i.c.cupientes ſ ele.⁊ dicit ēt ibi bal.qđ nō debemus recedere a text.⁊ gl.vide Cy.i l.i.C.de acti.⁊ ob.que dic qđ gl.ē idolū iuris facit qđ voluit bar.in.l.vt vim.ff.ſ iuſti.⁊ iur.io.de imol.i.c.ij.qđ met.cā io.de imo.c.paſtoꝛalis in fi.ꝑn.dixit qđ ꝑualet opi.gl.opionibus in nocen.

a¶.§.Territoꝛiū.vide.d.pe.i.c.rodulphus ſ reſcr.vbi iſtā.q.ponit ⁊ trāſit cū deciſi.Old.ſꝫ Bal.in.d.l.i.§.cū vrbē.ff.de off.ꝑfe.vr.euꝫ nō tꝫ ⁊ allegat Ray.ꝯrium:⁊ alios ꝯſulentes ꝯrium.vide que ibi dixi.Uide bal.in.c.ſtuduiſti.de off.leg.and.bar.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

arg.ff.de verb.ob.l.qcquid aſtringende. ¶Scdo:q; in ex
poſitióe vocabuloꝝ attendendus eſt vſus ⁊ conſuetudo lo/
quendi:vt.ff.de leg.iij.l.legatis.§.vl.⁊.l.nummis.§.fi.⁊ ꝺ
ver.ſig.l.anniculus de manu.teſta.l.ſi ita de ſpon.c.ex lr̃is.
Sed ſic eſt ꝙ in cõi vſu loquedi caſtrum appellatur qꝺ mu
rotenus cingit̃ territorium vero qꝺ extra eſt: ergo ſub reco
gnitione vnius nó venit alterum:vt.ff.de ver.ſig.l.ij.⁊.l.vt
alfenus.¶Tertio ſicut ſe hʒ territorium caſtri ad caſtꝝ ſic
dioceſis ad ciuitatem.Sed ſic eſt ꝙ ſub appellatióe ciuita/
tis nó ꝯtinetur dioceſis in actibus paſſiue odioſis ⁊ reſtrin
gendis vt in reſcriptis ad lites ⁊ bñficia:vt extra de reſcri.
.c.rodulphus:⁊ extra ꝺ p̃bé.c.q̃uis.§.q̃ꝗ li.vi.ergo ⁊c.
¶Quarto q; in actibus denotantibus tranſlatióem iuris
de vno in alterum acceſſorium nó oio principali coherens:
ſʒ ab eo diuiſibile tranſlato principali in tranſlatióem nó ve
nit:vt.ff.de contrahé.emp.l.quotiens de pecu.leg.l.antep.
de fun.inſtr.l.ij.§.i.de ſuppe.leg.l.vlt.Sed territoriũ caſtri
ad caſtrum nó ſolũ eſt diuiſibile:ſʒ diuiſuʒ pariete medio:vt
.ff.cõia p̃d.l.ſi qs duas.§.i.de lega.i.l.qꝺ in rerum.§.ſi qs
poſt ⁊ vnũ ab altero loco ⁊ qualitate ſecernit̃:vt.C.de p̃dijs
mi.l.ſi p̃dium:ergo ⁊c.¶Quinto qũo dicet̃ vnum ſub alte
ro ꝯtineri cũ de eoꝝ quolibet ꝑ ſe a iure cõi:vt diuerſis di/
uerſa iura tradant̃ vt.C.ſi curialis relicta ciui.ruri.ha.ma.
l.i.lib.x.⁊.xxi.q.i.c.clericus:⁊ ibi no.¶Sexto vr̃ exp̃ſſuʒ
lxiij.di.ego ludouicus:⁊ ibi tangit̃ iſta qꝺ per gl. Pro h̃ fa
cit tex.C.de bonis vacan.li.x.ſi qñ vbi adiacentia rei dona
te nó cedunt in dóationem vel ꝯmiſſióem niſi dcm̃ ſit itegro
ſtatu vel cũ omni iure ⁊c.vt ibi dr̃ lʒ ibi gl.innuat ꝯ̃riuʒ.pro
hoc ét facit qui vendidit prediũ:⁊ excipit fontem nó vr̃ exci
pere ſolum qꝺ eſt circa fontem niſi exp̃ſſe dicat̃:vt.ff.de ſer.
ruſti.p̃di.l.q duas la.ij.Et ſub appellatióe fluminis nó cõ/
tinet̃ ripa fluminis:vt.ff.de fluminibus.l.in.§.in flumine.
¶Et hãc ꝑteʒ credo validioribus rõnibus initi niſi obſer
uãtia vel cõis loquẽdi modus vel actus aliqs exterior iter/
pretatióem aliq̃ꝫ induxiſſet.Old.de põte de laude in ꝯſilijs
dicit.Sʒ Jo.an.in.c.ſi ciuitatis:de ſen.excõ.li.vi.in nouel
la dicit ꝙ ſi ꝯceditur p̃uilegium vel imunitas ciuitati nó in
cludit̃ caſtrum:⁊ ſi caſtro nó includit villas exiſtẽtes ſub ip
ſo.Jdé dico ſi ꝯceſſum eſt perſonis i loco:vt.C.ꝺ teſt.l.ſi tñ
in qóne dñi Old.dico ſi eo.ti.poſſideat̃ caſtrum:⁊ territori
um vtrũqʒ intelligit̃ eſſe recognitum ꝑ rõnes ꝓ hac ꝑte idu
ctas.Si aũt diuerſo ti.vel non ꝯſtat de ti.poſſeſſoris vel ei⁹
a quo recognitio fit tunc p̃ualerent allegatióes facte ꝑ ꝑte
ꝯtraria:ar.ff.de bo.poſ.l.ſed cũ patrono:⁊ facit qꝺ no.Jn/
no.extra de reſti.ſpo.cũ ad ſedem.Cõſidera ꝙ quedã ſe ha
bent ſicut pars in toto vt duo in.x.⁊ tũc diſpõ totius inclu/
dit oẽs ſuas ꝑtes.vt.ff.de pac.l.ſi vnus.§.ſi cũ decé ⁊.C.de
fur.l.poſt deciſióem.Quedam ſe habent ſicut ꝑs circa totũ
vt alluuio circa fundũ.⁊ idé niſi ſint agri limitati:vt.ff.ꝺ ac
q.re.do.l.in agris:ſaluo qꝺ de feudis dcm̃ é alibi.Quedã
ſe habent vt ꝯtinens ad ꝯtentum.⁊ tunc aut ſignificatio ꝯti
nens ſumit̃ ex ꝯtento:aut de ꝑ ſe.Primo caſu ꝯtinet̃ cõten
tuʒ noie ꝯtinẽtis:vñ ille q preficit̃ ciuitati intelligit̃ p̃fectus
ét hoibus ciuitatis:q; ſignificatio ciuitatis ſumit̃ ex ipſis
ciuibus.Scdo caſu ſecus:vñ noie ſacchi nó cõtinet̃ farina
que eſt ibi:nec ecõtrario:q; ſeparata eſt ſignificatio:vt.ff.ꝺ
fur.l.qui ſacchũ.Quedã ſe habẽt vt ꝯnectẽs ⁊ ꝯnexum:⁊ ſi
quidem ꝯnexum eſt mobile nó ꝯtinet̃:niſi actus ſit fauora/
bilis ⁊ res mobilis ſit ei ꝑpetuo deſtinata vel niſi v̄borũ ſi/
gnificatio ꝯprehendat ipſam ré mobileʒ vel niſi reputet̃ ꝑs
rei imobilis:vt.ff.de pign.l.debitor:⁊.l.queãd.de agric.⁊
cenſi.li.xi.Porro imobile ꝯnexum ſemꝑ ꝯtinetur:vt.ff.de
ac.emp.l.granaria.Quedã ſe habẽt vt p̃ncipale ⁊ acceſſori
um:⁊ tũc aut accedit de neceſſitate ⁊ ꝯtinet̃:vt.ff.loca.l.ſed
addes.§.ſi qs mulierem.Et ió ſi ex ſtatuto vel ꝯſuetudine
territoriũ eſt aſſignatũ vel deputatũ caſtro tũc q; tale ſtatu/
tum vel ꝯſuetudo legem iponit que neceſſitaté inducit q re/
cognoſcit caſtꝝ:⁊ territoriũ recognoſcere vr̃ in auct.q.mo.
nat.effi.ſui.§.ſi qs igit̃ ex qualibet coll̃.vij.vt ꝑ Bart.in.l.
fi.C.de ven.re.ciui.li.x.⁊ in.l.lucius i fi.ad muni.⁊ qꝺ no.
in.l.anthiocenſiuʒ.ff.de p̃ui.creditoꝝ.Aut nó accedit de ne
ceſſitate:ſʒ ita demũ ſi exprimat̃ ⁊ tũc nó ꝯtinet̃ niſi apponã
tur aliqua v̄ba q̃ ampliatiuũ habeant ſignificatum.vt.l.ſi
qñ.C.de bo.va.li.x.⁊.ff.de vſufru.l.ſʒ ⁊ ſi qd.§.ꝓprietatis
⁊ ibi no.¶Jtem Old.querit ꝺ alia qõne.Quidã recogno
uit ſe tenere ab ep̃o mutinenſi qcquid hʒ in mutinenſi ciuita
te excepta tali domo:q̃rit̃ an valeat recognitio:⁊ an videat̃
per hoc recognouiſſe iuriſditionem quã habebat i hoies di
cte ciuitatis.Et vr̃ ꝙ ſic.Primo q; verbum quicquid ⁊ ver
bum omne ex vniuerſo ſumitur ⁊ nihil excipit̃ vt.ff.ad tre.
l.heredes mei:in prin.⁊.l.baliſta.Nã qui dicit omne nihil
excludit:vt.C.man.l.a procuratore:⁊.l.oẽs.C.ſi ſine cenſu
vel reliquijs:⁊.l.ſi.ff.de penu.le.l.q ſic ſeruos omnes.ff.ꝺ
leg.iij.Jn contrarium videtur ꝙ his verbis iuriſditio non
contineatur ⁊ hoc ex vi acceptionis.Nam cũ excipiat vnuʒ
corporale.ſ.domum videtur tacite declarare ſe de ſolis cor/
poralibus ſenſiſſe:vt.ff.de penu.leg.l.nam qꝺ liquide.§.ſi
cui penas.Uirtus.n.exceptionis eſt duplex.ſ.eximere ſeu
extrahere ⁊ virtutem indifiniti ſeu obſcuri ſermonis ⁊ prece
dentis diſpoſiti declarare.arg.ff.de vino leg.l.ſi.§.cui dul/
cia.q; precedentia ꝺclarant̃ per ſequentia ⁊ econtrario.C.
fami.her.l.quotiens.ff.de leg.ij.l.legatorum.§.qui plures
.ff.de peti.here.l.vtrũ.ff.de here.inſtit.l.qui non militabat.
§.lucio.Cum igitur iuriſditio ſit res incorporalis ⁊ id qꝺ
excipitur ſit corporale ſatis aperte videtur colligi de iuriſ/
ditione cenſum nó eſſe.Jtem ꝙ dicta recognitio ſit nulla pʒ
q; fuit indiſcreta per quam ius acquiri non potuit ep̃o vel
epiſcopatui.vt.C.de iuris ⁊ fac.igno.l.cum falſa ⁊ de ꝓba
tio.cum de indebito.§.ſi.Dicit Old.ꝙ hec rõ videtur ſibi
fortis ad ſoluendum cõtrarium.Addit ⁊ aliã rõnem.quia
aut iſta recognitio inducitur ad feudum ꝑ eum inducẽduʒ
ſeu cõſtituendum.Aut ad ꝓbandum dudum conſtitutum.
Primo caſu nihil valet.Certus eſt enim modus cõſtituen
di feudum puta per inueſtituram vt in tit.qualiter feudum
acquiratur non autem hoc ſit per ſimplicem recognitioneʒ
vt.C.de lib.cau.l.liberos.⁊.l.parentes.⁊.l.interrogatam.
¶Et hec fuit opi.domini Odo.in lectura ſua.C.de pac.l.
traditionibus.Secundo caſu ſimiliter nihil valet q; ſuper
totaliter incerta re ⁊ genere ⁊ ſic nó affert preiudicium ali/
quod vt.ff.de confeſſio.l.certuʒ in p̃n.Preterea non habu
it cauſam quod eſt neceſſe vt aliquod robur habeat vt pro
batum eſt per.ll.allegatas ⁊ eſt caſus.C.de apocis pub.l.i.
lib.x.Quibus rationibus predictis poteſt dici recognitio
nem predictam non tribuere ius dicto epiſcopo in recogni
tione dicti recognoſcentis.Huic accedat q; ſolo verbo vel
animi deſtinatione res deo non dedicatur.vt.C.de furt.l.ſi
nondum.⁊.ff.de pollici.l.ij.§.voto.Et ſi dicatur ꝙ h̃ nó re
quiritur traditio.q; ſaltem iure dóationis dʒ valere cum p̃/
ſumat facta ex certa ſcientia argu.ff.de operis liber.l.cam/
panus.⁊.ff.ſi quis cau.l.ſed ⁊ ſi quis.§.fin.Nam hoc con
ceſſo tñ quia iſta eſſet donatio ficta ex ea non transfert̃ do/
miniuʒ ſine traditione.vt no.Bar.ff.de acquiré.poſſeſſio.
l.ſi rem aliq̃ꝫ.¶Nec ob.ꝙ retentio vſufructus habetur ꝓ
traditione.vt.C.de dona.l.qſqs.nam ibi conſtabat de vera
⁊ expreſſa donatione hic non.¶Sed contra hoc facit.naʒ
ad quid fierent rnouationes ⁊ recognitiones ſi nihil operã
tur.vt nota.C.de ſacroſanc.eccle.aucten.ſi quas ruinas q;
actus debent fieri ſic vt de iure valeant.vt nota.in.l.huiuſ/
modi in principio.ff.de legatis primo.¶Jtem ſatis eſt
cauſa ipſum dominium.quia recognoſcit eum dominuʒ.vt
no.ff.de interroga.actio.l.i.Jtem recognoſcit poſſeſſioneʒ.
ergo non poteſt referre dominij queſtionem.vt.C.de agri.
⁊ cenſi.l.ſi coloni.⁊.l.litibus libro.xi.⁊.ſ̈.de conſuetu.recti
feu.in prin.Nec eſt verum ꝙ iſta verba vniuerſalia ſint ita
incerta ꝙ debeant viciare.vt.d.l.nam quod liquide.§.fin.
de penu.lega.ad hoc.ff.de verbo.ſignifi.l.rei appellatione
⁊ quod nota.C.de pac.l.fi.⁊.ff.man.l.ſi tibi mandauero.§.
is cuius bona.⁊.C.de ſacro ſanctis eccleſijs.l.priuilegia.
Quare ſic diſtinguo.Aut dixi recognoſco quicquid poſ/
ſideo.⁊ tunc non includitur iuriſditio.quia eſſet trahere
verba

verba ad improprium ſignificatum:vt.ff.de acq̃ré.re.do.l.
ſeruus.§.incorporales.Aut dixi quicquid habeo:⁊ tũc in
cluditur iuriſditio de ſignificatu verborum.Sed reſtat du/
bium an tranſeat in feudũ cũ nulla interueniat inueſtitura
vera vel interpretatiua:q; cum epiſcopus poſſeſſionem nó
habeat non poteſt eam tradere vel quaſi tamen bene conce
dere ꝙ ſi conſtaret de iure epiſcopatus ꝙ intelligeret̃ inter
pretatiua traditio interueniſſe:vt.ff.de rei vendi.l.quedam
mulier:⁊ no.C.de fur.l.ſi ſeruum.Super hoc dicendum vi
detur ꝙ ſi epiſcopus habeat pares ⁊ recognitio fuit facta
coram paribus vel per breue teſtatum a paribus confirma
tum ꝙ dicta recognitio valeat tanq̃ꝫ ſolénis.Jdem ſi non
habeat pares vel ſi in recognitióe fiat mentio ꝺ alijs veteri
bus inueſtituris vt in.c.i.de conſue.rec.feud.Sed certe in
inueſtitura prelatorum non requiruntur pareſ.vt.ſ̈.ſi de i/
nueſtitura inter do.⁊ vaſal.lis oria.c.in clericoꝝ.Unde ſuf/
ficit ſcriptura corroborata a teſtibus bone opinióis.Sine
ſcriptura aũt in preiudicium eccleſie nó valeret:vt.C.de ſa
cro ſan.eccle.l.iubemus nulli.§.ſanc.ne omnis in fi.Sed
bene valeret in preiudicium recognoſcentis:ar.C.de fide
inſtru.l.plures apocis.Formatur etiam alia qꝺ a domino
Oldra.Comes conceſſit militi in feudum caſtellaniam cuʒ
quarta omnium obuentionũ:querit̃ cum quidam debeant
amittere bona:q; offenderunt comitem:an caſtellanus in il
lis bonis debeat habere quartam.Et videt̃ ꝙ ſic:nam ſo/
cius ſocio cõicat ea que ob delictum conſequitur.ff.de pro
ſoci.l.ſi quis ſocietatem:ſed iſti ſunt ſocij:ergo ⁊c.Jtem v̄/
ba generalia hoc ſuadent q; nomen obuentionum eſt no/
men generaliſſimnm:vt no.ff.de cõdi.inde.l.ſi vrbana.Jn
cõtrarium videtur:q; illud quod alicui in vindictaʒ ꝓprie
iniurie debet̃ alteri nó cõfertur:vt.ff.de colla.bo.l.ij.ſ̈.emã
cipa.Ad hoc.ff.de peti.here.l.at vbi.ff.de edil.edic.l.boué
.§.ſi quis ſeruo.¶Secundo arguo.ff.de litigi.l.fi.de iu/
re patro.l.diuus veſpaſianus.ff.de iniur.l.ſed ſi diuus.§.
ſʒ ſi ante.Ut habeat dñs ſaltem ſue iniurie vltionem:vt.ſ̈.
que fuit olim prima cã bene.amitté.c.i.§.pe.Non ob.d.l.ſi
quis ſocietatem pro ſocio:q; ſpeciale eſt in ſocietatem omni
um bonorum ꝙ omnia veniant cõicanda ſm Oldra.hʒ.n.
ſocietas vniuerſalis quaſdam prerogatiuas vʒ ꝙ dominũ
tranſeat ſine traditione:vt no.in.l.i.§.i.ff.de vſuca.pro do/
te.Sed ſi pene deſcenderent ex delictis nó in ipſum comi/
tem commiſſis:ſed in alios tales pene venirent cõicande
iuxta portiones aſſignatas:vt.ff.de acti.emp.l.creditor.in
prin.⁊ no.ff.de iuriſ.om.iudi.extra territorium:per Pet.⁊
Cy.⁊ facit.ff.de mino.l.iij.§.ſi quid filio:⁊.ff.ſo.ma.l.ſi ve/
ro.§.item qcquid ⁊.ff.ad trebel.l.debitor.§.fi.⁊.ff.de dote
prele.l.cum quis ver.nam ſi quis cũ ſimili.Non ob.arg.ꝺ
verbis generalibus:q; verba generalia ciuiliter ſunt itelli/
genda:⁊ ꝓut ratio dictat ⁊ non abuſiue:vt.ff.de ſerui.l.ſi/
cut:⁊.ff.de pign.l.obligatióe generali.⁊.ff.man.l.creditor.
§.lucius.Alia qꝺ formatur a domino Dy.ſi vẽdo omnes
poſſeſſiones quas habeo in caſtro:an videatur vendere iu
riſditionem.Et dic ꝙ non ſi habeo iuriſditionem ratione
perſone:ſed ſi ratione poſſeſſionum tunc in tali venditione
venit.Et allegat.c.iſtud vt ipſe notat.ff.de acqui.re.do.l.er
go:⁊ ſic habet iuriſditionem vi territorij vendito territorio
venit iuriſditio.Sed ſi habeat vi alteriuſ priuilegij non ve
a nit ſm Dy.ᵃ Alia qꝺ formatur ab Oldra.ccxxiiij.de qua
dixi in.l.ſi plures.C.de conditi.inſer.⁊.ſ̈.i preludijs.Mi
les qui feudum liberum ⁊ franchum tenebat a barone req̃/
ſitus fuit ab eo vt iret cum eo ad exercitum queritur an te/
neatur.Et an eius ſumptibus.Et an baro poſſit ab eo exi/
gere ſubſidium pecuniarium.Dicit Oldr.ꝙ virtus iſtius
dictionis franchum ſm vulgarem interpretationem ad q̃ꝫ
recurri debet.vt.ff.de verb.ſignifica.l.anniculus intelligi/
tur.i.liberum ⁊ indiffinite prolatum intelligitur enim cum
omni libertate ⁊ ab omni ſeruitute abſolutum:argu.ff.cõ
munia predio.l.ſi quis duas in prin.⁊ ibi nota.Patet igi/
tur ꝙ nullum onus poteſt imponi niſi id de quo in ipſa feu
di datione expreſſum fuit:vt.ff.de verb.obliga.l.quicquid
aſtringende:ſicut nec a liberto opere exiguntur niſi que im
plicite vel explicite in manumiſſione vel ſtatim poſt impoſi
te ſunt:vt.ff.de ope.lib.l.iuſiurandi:⁊.l.vlti.C.de libe.cau.
Conſidera ergo ꝙ ne datio ipſius feudi repugnantiam cõ
tineat ac per hoc vicium nullitatis contrahat:de re iudi.l.
vbi repugnantia:⁊.ff.de verb.obliga.ſi titius dicenduʒ eſt
hunc vaſallum teneri ad ea in ſacramento fidelitatis conti
nentur:vt.ſ̈.de noua for.fideli.c.i.Jnter hec autem non eſt
aliquem exercitum ſequi:⁊ ſi tenetur hoc facere:dʒ hoc face
re expenſis baronis qui longius eſſet excurſurus ne dupli
ci onere grauaretur.ff.de an.leg.l.meuia.§.fi.xxiij.q.i.pu/
denda.ff.ſo.ma.l.ſi cum dotem.§.ſi pater de le.ij.l.ticia.§.
qui in vita.Pro hoc.ff.ad.l.ro.ꝺ iac.l.nauis.§.i.Jté non
poteſt baro ſibi ius dicere in imponenda talia vel taxatióe
q; ⁊ ſi ad hoc teneretur vaſallus tamẽ hoc non pertinet ad
cognitionem domini:vt no.extra de iudi.c.ceteruʒ:⁊.C.ne
quis in ſua cauſa.l.i.Et tex.dicit ꝙ intereſſe eſt ꝑ ſubtilita/
tem iudicis inquirendum.C.de ſenten.que pro eo quod in
tereſt.l.i.circa medium ſm Oldra.Ex his apparet ꝙ fran
cum idem eſt dicere ꝙ ſui iuris.Preterea que in iuramen/
to fidelitatis continentur.De hoc per Cy.ff.de re.diui.l.ſa
cra.⁊ facit.l.vlti.C.de bo.li.¶Et ſciaſ quod eſt quoddam
caſtrum quod vocatur caſtrum francum:vt no.in.l.ſi quis
a barbaris.C.de re mili.lib.xij.tamen eſt nomen proprium
b ⁊ non ſignificat franchiſiaʒᵇ ſi conceditur ſimpliciter in feu
dum q; non eſt eadem ratio vel intentio proferentium:ſed
ſolum demonſtrare loci corpus cum iuribus ſibi connexis
⁊c.Baldus.

Queſitum. Si filius vaſalli dominum offendi/
dit ex cauſa per quã dominus debe/
at amittere feudum patre mortuo poſtea feuduʒ amittit nec
ſuccedit in eo.h.d.facit.j.de probi.feu.ali.per Fede.§.iſu
per:⁊.§.ſeq.⁊ intellige h̃ ſicut ibi dicitur ſi dño non ſatiſfa/
cit.Not.hic ꝙ quando delictum preuenit gratiam:gratia
non infunditur.Uel ſic nota.ꝙ beneficium non confertur
idigno.Et adde qꝺ no.C.de tranſ.l.actióe ꝑ Cy.Bal.⁊c.

Si voluerit. Si vaſallus cogitauerit offende/
re dominum:nec ad actum produ
xerit feudum non amittit:quinimo etiam ſi laborauerit feu
dum non amittit niſi domino inſidiatus fuerit.h.d.¶Diſ
poſitio ſolius animi ad delictum nó iniciat delictum.Sed
inſidie ꝯtra dñm habentur ꝓ delicto cõſummato.hoc dicit.
Et hoc eſt in delictis in quibus non requiritur conſumma
tio operis ⁊ ſic inſpicitur propoſitum delinquendi cum fa/
cti initio.⁊ non requiritur delictum conſũmatum.ff.de edi/
edic.l.qd ſit fugitiuus.§.Jdem celſus.NON HABJT
TJT.q; cogitationis penam nemo meretur.ff.de penis.
l.cogitationis.LABORAUERJT.Sed penituit p̃/
uſquam ad effectum perduxerit.alias ſecus.vt.ff.ad.l.cor.
de fal.l.qui falſum.⁊ nota.ſ̈.quibus mo.feu.amit.in prin.
PROBATUM FUERJT.ſ.per quinqʒ teſtes.
vt.j.quot teſtes ſint ne.ad ꝓban.no.in gra.c.i.Jac.belui.
Nota ꝙ motus animi non peruenientes ad actum iniurie
non puniuntur pena priuationis feudi.ſecus ſi perueniãt
ad actum iniurie.vt ad inſidias.Et ratio differentie eſt:
quia actus non procedens ad iniuriam ſunt quodammo/
do pars primorum motuum qui non ſunt in poteſtate no/
ſtra.vt nota.C.de epiſco.⁊ cleri.l.ſi quis non dicaʒ rapere.
Et dic vt ibi plenarie dixi.⁊ nota.in.c.perpetue de elect.li/
bro.vi.in nouella.

Similiter. Caſs.Feudũ tranſit ad feminã.lʒ pa
ctum ſit actum ſi maſculus ſupereſt.
Alij contradixerunt.h.d.Nota ꝙ conſuetudo interpretat̃
pactuʒ.Unde in dubio femina in feudis videtur oppoſita
in defectum maſculi.q; quod potiſſimum eſt in generatio/
ne ⁊ preſtantiſſimum in ſeruitiorum prelatione illud in ſuc/
cedendo antefertur naturali ratione.Adde.ſ̈.qui ſibi vel
heredi ſuo.c.i.Bal.

Filius. Filius non poteſt hereditatem patris repu/
diare ⁊ paternum feudum retinere.agnatus

a ¶ſm Dy.
Et veꝝ dicit
q; ſi per noia
vlia.i.ſb noie
territorij:ſec⁹
ſi non per no
men vl'e:ſed
ſimplr̃ dixit
fundos vel p̃
dia q; tunc ñ
claudit̃ iuriſ/
ditio q; ſigni
ficatio v̄borũ
ñ ſumit ex iu
re ſed ex ſim/
plici reꝝ cor/
pore:vt.ſ̈.de
ꝯtro.inueſti.
§.vlti.⁊.ff.de
vſufru.leg.l.
intereſt.

b ¶Franchi
ſiam.vid bal.
in.l.ſi plures
.C.de ꝯdi.in/
ſer.bal.i.l.i.§.
vl.de latina li
ber.to.⁊.ſ̈.in
ꝓhe.⁊ io.an.
in addi.ſpec.
ſrub.de feu.
⁊ vide bar.cõ
ſil.ſuo.xxiii.
qꝺ incip.cõe.
Spoleti.vbi
ꝯſuluit qñ cõ
mune ꝯcedit
caſtro frãchi
ſiam.vid ibi
q; pulchre lo
quitur.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ℭDiſtinguit. An feudo qs poſſit renũciare: vt nõ ſubeat ſui tiũ gl. ſing.ē h ſʒ.d.Jo.i.l. is cuʒ q.ff.de aq̃ plu.arc.vide q̃ dixi i .c. quē eccleſiarũ de ꝯſti.
b ℭNõ valeat.vide bart.i .l.qd g̃.§.cuʒ at.ff.de his q not.iſa. tñ alibi dixit bald. qd ex ꝯtractu nullo ñ debē pēa.l.ñ dubium.C.de leg.⁊ bar.i.l.nõ putauit.§.q̃uis. ff.de ꝯta. dicit ꝙ ex ꝯctu nl'lo non ſoluit gabella ⁊ ange.i.l.i.ff. qd qſq; iuris ꝙ ex ſnia ꝓo iure nl'la iudex nõ fac litē ſuam ⁊ bal.C.de epiſ. audiē.dixit ſi mioꝛ nõ pt aliēaꝛ ſine ꝯſenſu ꝓpinquoꝝ ⁊ aliēauit ēphiteoſiʒ:ſine ꝯſēſu ꝓpiq̃ꝝ ñ hʒ locũ pēa .l. ſi d iuꝛ ēphi.ex q̃ ꝯctus fuit null⁹.itē i.l.i. ff.qd qſq; iu. ſi ipetrat qs ius iniquũ. ⁊ ñ tʒ ipetratio nõ ptiꝛ.itē iudex pt iteruʒ ferre ſniam ſi ſnia fuit ipſo iuꝛ nulla .l. ſi vt ꝓponis .⁊ ibi Bart.C. q̃ mõ ⁊ qñ iud. itē ꝓcuratoꝛ i ꝯctu illum nulliter fac ñ expirat mādatuʒ qn poſſit tex. ꝯbē:vide Bald. i addi. ſpe.i ti. d ſen. vbi not.loqꝛ. Iteʒ eligēs ſi nulliꝛ elegit. vid bar.i.l.i.d op.le.l.i.⁊ vide bonũ tex. quē no.frā.ti gri. d piſ.l.x vi.ff. de vacati.mune
c ℭImpialē. Ex̄ no.an ille q ptē ſuā alienauit ſi poſtea fr̄ ē moꝛtuus: ſine hr̄de poſſit peteꝛ ꝑ tē fris.⁊ vĩ ꝙ ñ:qꝛ ex ꝑſſe ꝑ .l. ꝓhi.ē aliēare. Sec⁹ ſi taci te vt no,ff,d l,

autem poteſt.hoc dicit. Et dic vt .s̃.an agna.vel filius.c.i. Nota ꝙ filius non debet habere honoꝛem paternum ⁊ honera hereditatis repudiare quia cenſetur vna perſona: vt .l.ij.C.qui eta.lib.x. Bal.

Si contentio. Si contentio eſt inter vaſalluʒ ⁊ emptoꝛem de feudo vaſallo deficiente in pꝛobatione electio iuſiurandi datur emptoꝛi.h.d.facit.s̃.de contro.inter maſ.⁊ fe.§.ſi.

Et ſimiliter. Feudum non poteſt conſtitui ſub pacto legis commiſſoꝛie.hoc dicit. vt ſupꝛa de feu.da.inuicem.l.commiſſo.c.i.quia lex commiſſoꝛia eſt odioſa ⁊ diſplicens.ff.de minoꝛi.l. emilius largianus. Baldus.

Similiter. Feudum dari poteſt ad certum: ⁊ determinatum ſeruitium.hoc dicit. Diſputat hic gloſ. vtrum feudum datum renunciari poſſit inuito domino:⁊ bꝛeuiter diſtinguit[a] ꙙ ſi feudum datum eſt ad certum ſeruitium non poteſt renunciari: quia ad id eſt aſtrictus vaſallus per actionem ex ſtipulatu vel pꝛeſcriptis verbis:nam iſtud pactum eſt veſtitum. Secus autem ſi non interueniat pactum:vel interueniat: ſed ſuper incerto ſeruitio re ⁊ genere:quia quod nullum eſt vel omnino incertum nõ poteſt dici veſtitum:vnde nulla tunc ſuppetit ciuilis obligatio ſed ſola naturalis ſm ſimplicem naturam feud. que eſt vt ſi domino non ſeruiret ſm ꙙ ex natura feudoꝛum debuerat ipſum feud.amittat. Unde ab illa naturali liberatus eſt poſtq̃ꝫ refutauit. Iſta ſunt verba glo. Et loquiꝛ multum intellectualiter quod dic:vt.s̃. de vaſal. qui contra conſtit. Lotb.c.i. in fin. ⁊ tetigi in pꝛohemio huius operis. ℭQuidam canoniſte dicunt ꙙ de equitate canonica pꝛopter bonam fidem ſeruandam non poteſt renunciari inuito domino. Hoc tenet Ber.extra de conſti.que in eccleſiaruʒ. Nam apud eos non curatur ſolemnitas pacti veſtiti dummodo ſubſit ſubſtātialitas.i.cauſa vt extra de pac.c.i.⁊ no. extra de elec.c.cum inter. R.per Ber.durat ergo vel committitur obligatio ad intereſſe.ff. loca.l. ſi in lege.§. colonus. Baldus.

ℭDe pꝛobibita feudi alienatione per Lotb. Rub.

Imperialis. Diuide in quatuoꝛ partes. pꝛimo imperatoꝛ exoꝛditur. Secundo pꝛohibet alienationem. Tertio penam imponit contrahētibus. Quarto notario ſcribenti. Secunda pars incipit in verſicu. per multas enim. Tertia in verſic. ſi quis autem . Quarta in verſicu. notarium. ℭCaſus. Imperatoꝛ roboꝛat ⁊ inuigilat commodis ſubiectoꝛum: ⁊ ideo habita diligenti deliberatione : cum ſapientibus pꝛohibet generaliter feudum alienari a vaſallis ſine voluntate dominoꝛum ſuoꝛum. Et ſi vaſallus contrafecerit pꝛecio ⁊ beneficio carebit notarius qui ſcribit inſtrumentum officio ſuo pꝛiuabitur ⁊ ſit iſamis hoc dicit. ℭNota vaſallo eſſe interdictum omne commertium ſuper re feudali abſq; permiſſu domini ſui vel dominoꝛum ſuoꝛum ſi plures ſunt: hoc dicit . Quia nemo plus ſua parte conſenſum interponere poteſt:argumen.ff.de acquiren.heredita.l.duo fratres:⁊.C.fin.regun.l.ſi conſtiterit. Eſt autem hoc nomen commertiuʒ generale vocabulũ: vt.ff.de iuſticia ⁊ iur.l.ex hoc iure.⁊ per Cy.in.l. qui filios. C.ſi res alie.pi.data ſit cum ſimilibus. Nota ꙙ punitur vaſallus qui fraudem cogitat contra domini ſui voluntatem. Circa quod dic ꙙ aut excogitat per viam contractus : aut per viam delicti. Si per viam contractus punitur vaſallus licet actus non valeat[b] qꝛ h non habetur reſpectus ad damnum ſed ad delictum. C.de ſacro ſanct. eccle.l. iubemus.§. ſane:el.i.⁊ in aucten.de non alienan.§.quia vero veriſimile coll'.ij. Si vero cogitauit per modum delicti dic: vt no.s̃. titu.i.§.ſi voluerit vaſallus. Et quod dixi in contractu dic vt in contractu conſummato non in pꝛolocuto ⁊ non perfecto:quia ille non dicitur contractus:ſed ſunt quedam verba:vt.ff.de edil.edic.l.ſciendum.§.dictum ⁊ not.in.l. elegā ter circa pꝛinci.ff.de conditio.indebi.⁊ argumen.l. is qui. ff.de teſtamen.⁊ in.l.fideicommiſſa.§.i.⁊ de legatis.iij. vbi tex.⁊ glo.⁊ facit.l.contractus.C.de fide inſtrumen. ⁊ inſtit. de contrahen.emptio.in pꝛinci. Nota hic pꝛo vna fellonia plures penas imponi. Et eſt ratio quia imponuntur connexe per eandem.l.ſic.C.de ſacro ſanc.eccle.l.placet. Iteʒ nota hic viam fraudibus pꝛecludendam ſic.ff.de tranſac.l. cũ hi.§.ſi cum his vel diuoꝛ.l.diuoꝛtium non eſt.ff.ſolu.matrimo.l.mee.C.de legi.l.non dubium.ff.de iure patrona.l.ſi libertus minoꝛem.ff.de legi.fraus cum materia ſua . Quero nunquid patientia domini ſine contradictione habeaꝛ pꝛo licentia. Gloſ. hic ſentit ꙙ ſic.C.de omni agro deſer.l. qui agros lib.xi.quia in poteſtate domini eſt factam impedire niſi interueniat erroꝛ:quia qui errat non conſentit nec ratificat:vt no.C.de rei vendica.l.mater.ff.de iuriſditio.omni. iudicũ.l.ſi per erroꝛem. Ad hoc de tacito conſenſu facit .C. ad velle.l.ſi ſine. Alij contradicunt quia ſcit ius ſuum eſſe ſibi ſeruatum a lege:⁊ ideo ſine vlla pꝛoteſtatione pꝛouidentia legis ei ſufficit. ℭQuid ſi patioꝛ te de re mea teſtari:an videar conſentire. Dic ꙙ non. C.d inoffi.teſtamen.l. ſi quādo.§.fin.quia potentia non pꝛeſtat auctoꝛitateʒ extra iuris diſpoſitionem. Si quis patitur auctoꝛitate ſua pꝛetenſa fieri videtur conſentire:ſed ſi auctoꝛitatis facientis ſecus. Et ratio vbi accommodat nomen ſuum:accommodo conſenſum. Secus ſi non nominatur in efficiendo actu : quia non eſt ibi titulus ſui nominis.ff.de pigno.act.l. caius. ℭQuero nunquid notarius hodie maioꝛi pena puniatur. Reſpõdeo ſic:quia amittit manum ac ſi feciſſet falſam chartam:vt not.C.de ſerui.fugi.auc.nouo iure. Et hoc eſt verum ſi notarius erat legitime etatis que intelligitur.xxv.anno.completa vel vltra.C.de his qui eta.ve.imp.⁊.l.ij.C.ſi aduer.d lic.alias non amputatur ei manus:quia iſtud inſtrumentũ re vera non eſt falſum:ſed temerarium:argumē.C.ſi aduer. delic.d.l.ij.⁊ nota.in.d.§.quia vero ſimile quod nota. pꝛo limit].l.auxilium.§.in delictis de minoꝛ. ⁊.l. ſi arrogati.j. de tutel. ℭSed nunquid per iſtam nouam penam tollanꝛ alie pene. Reſpondeo non:qꝛ ipſa ſententia amputatio manus inducit pꝛiuationem officij ⁊ infamiaʒ qꝛ eſt tam famoſa infamia inducta per legem imperialem[c].

Corradus. Quidam habent hoc.c. coꝛradus: Alij habent. In nomine ſancte ⁊ indiuidue trinitatis coꝛradus:⁊ allegatur ſepe per Ja. de ardi. Alij non habent iſtud.c.nec eſt gloſ.⁊ iſto.c. habes de feudo ſine culpa non amittendo. Item habes de ablatico quod eſt dictum nepos ex filio quo vocabulo vtuntur papieñ. Item de feudo non alienando per viam cambij pꝛecarij ⁊ libelli.⁊ vltra hoc imponitur pena centum libꝛaruʒ auri. Alij dicunt ꙙ iſtud.c.non habetur pꝛo text. qꝛ non debet eſſe in iſta.x.colla.feudoꝛum.

Satis bene. Diuide i tres partes. Pꝛimo thema. Secundo qd. Tertio reſponſio.ſecunda incipit ibi defuncti.tertia in verſicu. quas amputantes. ℭCaſus. A duobus dominis miles diuerſis tēpoꝛibus bina queſiuit beneficia: deceſſit relictis duobus filijs:filij poſtea diuiſerunt beneficia inter ſe ⁊ ad vnum ex diuiſione peruenit beneficium pꝛius a patre acquiſitum:⁊ ad alterum peruenit queſituʒ poſterius ⁊ quilibet ſuo domino iurauit fidelitatem ſimpliciter nullo antepoſito excepto imperatoꝛe alamanico:deinde moꝛitur frater ad quem peruenit beneficium poſterius .⁊ frater ſuperſtes ſibi ſuccedit in beneficio:dominus eius beneficij petit ab eo ſibi fidelitatē pꝛeſtari ſimpliciter nullo antepoſito ſicut frater defunctus fecerat:queritur an ſit audiendus . Et Rñdetur ꙙ non:qꝛ ſemper in iuramento dʒ quis pꝛeferre dominum ſuum antiquioꝛem:⁊ hoc hʒ locum etiam ſi beneficium in ſcdam tertiam vel quartam generationem non peruenerit vel in iſinitum.h.d. ℭCaſus. Quidam miles puta dominus petit bina beneficia:puta viruti ⁊ caſtri ſancti Martini a duobus dominis:

dominis : ſed ſucceſſiue. puta a domino Joanne caſtrum viruti ⁊ hoc pꝛius a domino Philippo caſtruʒ ſancti martini.⁊ hoc poſterius . ⁊ ideo domino Philippo tenebatur iurare fidelitatem excepto pꝛioꝛi domino.ſ. domino Joanne qui dominus Petrus duos filios.puta titium ⁊ ſeyum habebat qui ſcilicet titius : ⁊ ſeyus diuidentes hoc modo ꙙ titio obuenit caſtrum viruti ⁊ ſeyo caſtrum ſancti martini.que diuiſio valuit de iure. Aliter coꝛum ſex titius nullo antepoſito domino ſuo iurauit.⁊ eſt iſtud pꝛopꝛio iuramentum fidelitatis vaſallagij.vel dic.i. nullo nominatim excepto. Alter vero ſcilicet ſeyus ad quem peruenit caſtruʒ ſancti Martini ſicut patet ꙙ iurauerat fidelitatem ſimpliciter deceſſit ſeyus cui ſucceſſit titius frater. Queritur vtruʒ iſte titius ſuccedens in feudo ſey debeat iurare fidelitatem pꝛo caſtro ſancti Martini domino dicti daſtri nullo antepoſito.an vero antepoſito pꝛioꝛi domino patris ſui vt pꝛius littera truncata patet que dicit deuenerat in vnam perſonam finaliter ⁊c. Reſpondetur ꙙ ſicut fuit vna perſona pꝛimoꝛdialiter que habebat vnum ex dictis dominis antepoſituʒ: ita huic ſuperſtiti in hoc ſucceſſio obeſſe non debet : vnde iurauit fidelitatem domino caſtri ſancti Martini pꝛioꝛe domino antepoſito ⁊ excepto.hoc.d. HABERE VIDEBANTUR. Et ita erat re vera. POSTERIORI FRATER. Subaudi qui poſterioꝛ dicitur ideo qꝛ poſt alium fratrem fidelitatem fecit domino ſuo. Pe.d cer. vel dic : quia ad eum peruenerat poſterius feudum . IN QUERIMONIAM.i.in dubium venit:vtrum titius debeat iurare fidelitatem pꝛo caſtro ſancti Martini nullo antepoſito:an vero antepoſito pꝛioꝛi domino patris ſui vt pꝛius perſona littera trũcata que dicit deuenit in vnā perſonam finaliter ſicut fuerat vna perſona pꝛimoꝛdialiter ſuperſtiti obeſſe: vnde iurabit fidelitateʒ domino caſtri ſancti Martini pꝛioꝛi domino antepoſito : ⁊ excepto. Et nota ꙙ feudum reuertitur cum ſuo oꝛdine foꝛmali ⁊ non alteratur ex facto moꝛientis ſine herede . Si hoc actum ergo a cõtrario ſenſu ſi non eſſet actum ꙙ in infinituʒ deueniret non infinitaretur : ſed vſque ad ſeptimum gradum ſubſiſteret: vt ſupꝛa qui feu.dare poſſunt.c.i.§.hoc autem ſciendum. ℭUnde iura que loquuntur de infinitate quo ad tranſuerſales debent intelligi ſi hoc actum eſt : alias ſecus: nam in linea recta habet locum infinitas: quia naturalis eſt deſcēſio:ſed non eſt reflexa ſeu tranſuerſa : quia eſſet eo reuerti: vnde ſeparatum fuit ⁊ retro aſpicere:argumen. C.de dona. l.ſi auia veſtra. Sed Pet. de cer. dicit ſubaudi h maxime: quia idem ⁊ ſi non fuerit actum:vt ſupꝛa de na. ſuc. feu.c.i. dummodo. Pe.de cer. Sed Jaco.belui.dicit:quia ſemper actum videtur in deſcendentibus:ſed in collateralibus ſolum vſque ad ſeptimum gradum. Sed alibi dicit ꙙ feuduʒ paternum ex omni linea deſcendente vadit in infinituʒ ſiue retrogrado: ⁊ ideo dic. vt ſupꝛa de feu. marchie.c.i.§. ſi capitanei.

Quoniam. Si vaſallus intra annum ⁊ diem doloſe non petierit inueſtituram amittit feudum. Si vero iuſta cauſa impeditus non fecit perdit feudum. hoc dicit. ℭNota ꙙ iuſta cauſa interueniente dolus videtur abeſſe. Pe.de cer. Nota ꙙ vbicunq; lex notat culpam annus non currit niſi a die ſcientie: vt not. extra de ſer.non oꝛdi.c.de ſeruoꝛum in nouella[a]. ℭNota ꙙ pꝛeſcriptio annalis non currit pꝛobabiliter ignoꝛanti neq; ſemeſtris:de edil.edic.cum ſex menſes . ℭExtra nota ꙙ eſt re perire quartum poſſeſſoꝛiuʒ:ſed confirmande poſſeſſionis .C.de carbo.edic.l.i.per Odoffre.[b] ℭExtra nota ſimile ꙙ iudici cui non eſt pꝛeſentatum reſcriptum in quo fundatur eius iuriſditio non currit tempus quando eſt appoſita pena:extra de appella.c.ſuper eo. ℭItem nota ꙙ terminus iuris nunquaʒ eſt peremptoꝛius ſi legitimum pꝛobetur impedimentum. Conſonat cum pꝛedictis.C. qui petant tuto. l.cum a matribus. C.de appella.pꝛeſes.ff.de re mili.l.iij.§. ſi ad diem.ff.abige.l.i.in fin.C.ad.l.fla.de plagij.ff.de re iudicata.l.queſitum[c].

ij.l.cũ pf.§.liberis in ꝓn.per Ac. Ibidē dicit gl.ꙙ aliēatio fcā pēdēte ꝯditiõe fideicommiſſi tʒ iterim niſi teſtoꝛ exꝑſſe ꝓhibuerit q̃ caſu ēt nõ tʒ ⁊ nõ ē alibi. a ℭIn nouel. vide q̃ latiſſime notaui ad bal.i.l.captatoꝛias.C.de teſt.mil. b ℭOdo. Sʒ ſatis pt dici ꝯphēdi ſub poſſeſſoꝛio retinēde ⁊ vt ſic legiſlatoꝛ videaꝛ ꝑfecte tradidiſſe vt inſti.de interdic.§.ſeq. c ℭ.l.q̃ſitũ. Et i.l.gñō.ff.d his q.no.iſa.⁊ i.l.i.de tēpo.in ite.reſti. petēde. C.⁊ facit qd no. Cy.in.l.i. C.de anna.ex cep.

ℭDe pa.iuramento firmanda ⁊ ſeruanda. Rubꝛica.

Hac edictali. Diuide in qnq; partes. Pꝛimo pꝛecipit imperatoꝛ pacem iuramento firmatam ab omnibus ſeruari. Secundo ſtatuit penam non ſeruantibus. Tertio pꝛohibet conuenticulas receptiones ⁊ illicitas exactiones. Quarto confirmat ſacramenta puberuʒ licita ⁊ caſſat illicita. Quinto redit ad materiam feudoꝛuʒ. Secunda pars icipit ibi ſi quis vero temerario.tertia i.§. conuenticulas.quarta in.§.item ſacramenta puberũ.quinta in.§.ad hec. Pꝛima ⁊ ſecunda pars vſq; ad.§.conuenticulas:ſubdiuitur in ſex partes . Pꝛimo pꝛecipit pacē ab omnibus ſeruari:⁊ determinat qui iurare debeant pacem. Scdo conſuluit per quem moduʒ ſeruare debeant pacem. Tertio punit pꝛiuatos ſi non ſeruent pacem. Quarto punit crimina commiſſa per eos q non ſeruant pacē . Quinto punit iudices negligentes ſuare ⁊ ſeruari facere pacem. Sexto punit inopes nõ valētes ſoluere penā ſtatutā.ſcda incipit in.§.ſi qs ꝟo aliquem.tertia in.§. ſi qs ꝟo temerario. quarta in.§.iniuria.qnta in.§.iudices.ſexta in.§.ſi ꝟo. Ca ſus vſq; ad.§.conuenticulas. ℭPꝛima imperatoꝛ pꝛecipit pacē ab oibus obſeruari ⁊ ſtatuit ꙙ oēs iurare debeāt a xviij.an.vſq; ad.lxx.pacē ſuare ⁊ in ſi. vniuſcuiuſq; quinquēnij oia ſacr̄a renouari . Deinde ꝯſuluit oi. us ꙙ ſi ius aliqd eis cõpetit ꝯ aliquē adire debeāt iudicē ⁊ legitimum poſtulare ꝑſidiũ. Statuit inſuꝑ penā nõ obſeruantibus pacē maioꝛibus mediocribus ⁊ minoꝛibus qnimo ꝑ iniuria furto ⁊ homicidio legitia pena ēt puniri. Imponit ēt penā iudicibus negligētibus ſeruare ꝑdicta:⁊ ſi ad dictā penam ſoluendā aliqs dignoſcaꝛ inopia laboꝛare:ſoluat in coꝛpe. h.d. SUBIECTIS. Quero de q̃ ſubiectiõe h loqtur nam ſi oēs ſunt ſubiecti iperio fruſtra poniꝛ hoc verbũ. Si ꝟo nõ oēs:ergo iperatoꝛ nõ eſt dñs mũdi. Rñ. oēs ſunt ſubiecti de iure ⁊ merito ſʒ nõ oēs ſunt ſubiecti de ꝯſuetudine ⁊ peccāt ſicut frēcigene ⁊ multi alij reges. Unde h verbũ ſubiectis ſignificat plenitudinē ſubiectiõis ne.l.ſanctio ſit ludibꝛio poſita:vt.C.de ſũ.tri.l.i.[d] ℭUel dic ꙙ dictio Subiectis poniꝛ demõſtratiue nõ artatiue:qꝛ quotiēs indefinita refertꝛ ad caſus q oēs pñt de iure ꝯpꝛehēdi eqpollet vlı̃.vt no. Dy.in Rubꝛi.de re.iur.li.vi.⁊ no.gl.h poſita q̃ dicit ꙙ res francoꝝ eſt ſup impio romanoꝝ ⁊ arguit ꙙ ſemel fuit ergo ē:qꝛ ſemel veꝝ ſemp veꝝ. Sʒ iſta rõ nõ concludit: qꝛ diſtingue tpa ⁊ ꝯcoꝛdabis ſcripturas: vt.C.de furt.l.apud antiquos alias ſequereꝛ ꙙ romanũ imperiũ nõ hr̄et hoſtes ſed eos tñ q ſubtraherāt ſe iperio qd eſt falſum . vt.ff. de capi. l.hoſtes ⁊ lʒ regnũ francoꝝ nõ ſit de romano iperio:tñ non ſeqtur:ergo iperium nõ eſt vlē. Naʒ aliud eſt dicere vniuerſale:alid integrũ: vt no.ff.d ꝟ.ſig.in.l.recte dicimus.xviij. ANNO. No.hoc de etate.xviij.an. iſta etas appellaꝛ plena pubertas:⁊ dic vt no.in.l.i.§.initiuʒ.ff. de poſt.ff.ad.l. fal.l.hr̄ditariũ.vt.C.de his q ve.eta.ipe.l.ij.⁊ plerũq; ſtatuta ciuitatũ ponderant hanc etatem: vt not. in.l.ij.ff. de eo ꙙ cer.lo.nec tñ vlla rõ reddi poteſt niſi qꝛ ita viſum eſt legiſlatoꝛi[e]. ℭQuerit ergo gl.nũqd ſi minoꝛ.xviij.an. pacem facit ⁊ iurat non conuenire obligeꝛ ꝑ iuramentũ. Et vr̄ ꙙ nõ vt h. Tñ ꝯriũ vr̄ gl. Dicit Jac.de are ꙙ facere pacē vtilem ⁊ veram ēt ad minoꝛes pertinet:vt no. C.de in integ.reſti.mi.l.i.per Jac.de are.⁊ Cy.[f] ℭFacit extra de ſpon.ipubeꝝ.c.ij.vbi ꝓ bono pacis minoꝛes puberes poſſunt obligari quod alias non eſſet. Demum gl.colligit h vnum notabile ꙙ minoꝛ.xviij.annis non cogitur ad pugnam:qꝛ nõ poteſt iurare.⁊ iuramentuʒ reqritur in pugna:⁊ vr̄ ꙙ bene dicat.qꝛ conſonat naturali rationi. Sed Jaco.de belui.di

d ℭl.i. Et ita tʒ gl. not .vi. di. adria. Dic tñ gl.i tert. ꙙ rex hiſpanorũ ñ recognoſcit ſupioꝛē i tellige de ſcō ſʒ Inn.⁊ hoſtiē.vt ex̄ q ſi. ſint legi.c. ꝑ venerabilem qd idē d rege frācie: ſʒ gl.⁊ i ſpe. de ap.§. videndũ ꝓ q̃ .C. d offō ꝑſecti afri. vbi i patoꝛ diſpõit de ptibus frācie ipatoꝛ.n.ē dñs toti⁹ mũdi: ⁊ ad.l.ro. d iac.l. depca tio: ⁊ oēs ꝓuincie ſb eo ſunt.d.c.adrianus : ⁊ oēs nationes ſub ſũt ei.xi. qd.i. §.ſi qs h.dſi. volum⁹⁊ oēs ꝓncipis .vij. q.i.i apibus ⁊ oia ſũt ſub ei⁹ ptāte.viij. di. q̊ iure.xij.q.i. futura: ⁊.C.d q̃dr.ꝑſcri.bñ a zenõe ⁊c. et .j.de ꝓh.feu. alie.ꝑ fede.in .c.ipialē.§. ſi. de rege frācoꝝ.

e ℭEſt legiſlatoꝛi. vid ange.i.l.i.§.initiũ q põit notabilia ꝟba. ff.de poſt.vbi dicit ꙙ ſufficē dicē qd ſic voluit ſtatuētes.

f ℭEt Cy. Pꝛo quo fac ꝯcluſio quaʒ ponũt doct. i .l.pactũ curatoꝛ].C.d pac. ꝯcludētes tutoꝛē poſſe remittē iniuriā datā pupillo ꝓ bono ſuo. vbi.s̃.ē picu loſa ⁊ in ſpeculo d homi. §.i.fac ꙙ no. C. de trāſac. i l.pꝛeſes.

a ¶ Ut vim. vide bal.in.l.vt vim.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ ibi Ang. b ¶ Dixit Jo. vide caſū ſing.ſm bar.i.l.i.§.vſufructuari⁹.ff.de ope.no.nū.⁊ ibi ang.allegat tex.ſi.vide ang.in .l.ꝙ ſi in diē.§.iulia.ff.de peti.here.⁊ bar.in.l.iij.C.de pig. c ¶ Singulis. Et vide tex.in.l.i.§.ſi.ibi ſʒ ꝓcuratoꝛio noīe vbi bar.ff.de op.no.nū.⁊ ꝓbatur iſtud.ff.de minoꝛ. in.l.ꝙ ſi minoꝛ in ſi.⁊c.quod ſic. d ¶ Statuti.vide bal.in.l.vt vi.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ q̄ notaui ad.d.ant.in.c.q̄ in eccleſiarū de conſti.

e ¶ Debita. An liceat capere debitoꝛē fugitiuū ꝑ ꝓcuratoꝛē gl.ē ſing.c.ſi qs d̄ cre.vel co.ac. in.l.i.

f ¶ Quero. Uide ange.⁊ modernoſ in .l.ij.aſs.iij.ff. ſo.ma.

g ¶ Rn̄deo. De iſta qōne. vide bal.in.l. grach⁹ de ad ult.vbi tʒ qd̄ ſic i.l.accuſatiōis.C.quod me.cā tʒ ꝯriū hic reducit ſe ad ꝯcoꝛdiam facit qd̄ ipſe no.ī.e.l.§.furiū ī ſinalib⁹ v̄bis vide bal.ī .c.ſin.de iur. calū.vbi tʒ ꝙ nō pōt ſʒ ꝑ ſe dʒ accipe vin dictā pōt tn̄ vocare cōplices vide ibi. vide bal.in.c. ad nr̄aʒ de ꝓbat.vbi tʒ qd̄ nō pōt cedere: idē tʒ in.c.de cetero de re. iur.⁊ in.l.i.c. vnde vi.

h ¶ §.multis. Et tradit i.l. iij.C.de pig.⁊ .C.de iur. emphi.l.ij.lʒ ꝯvidet qd̄ notat Jnn.de elec.ī .c.qꝛ ꝑpi gl.ī ꝯſi.illud. Et qd̄ reqraī ꝑtis citatio faē .C.vn̄ vi.l.meminerit:⁊ ꝑ Jo.an.d̄ libel ſi ꝯce.§.vidē dum.v̄.⁊ no. ſpe.an reqraī libellus.

i ¶ No.h̄ Uide qd̄ no.ī.c. cū q̄ de iure iu.⁊ ego nota ui in tex.plene in.c.q̄liter ⁊ qn̄ d̄ ꝓb.

k ¶ Rn̄.ſic. Uide bal.ī.c. i.de offi.dele. vbi q̄rit qd̄ d̄ eo q̄ īterfecit ꝓtātēʒ an debeat pūiri: vt rebelſ.

l ¶ Lūte.Lʒ ꝯ.ff.d̄ publi. iudi.l.īfamē: dic vt ibi.

cit ꝙ ſi ponit ſe in neceſſitate īputet ſibi,qꝛ in delictis nō datur adultis venia.vt.ff.de mino.l.auxiliuʒ.§.in delictis ⁊c. ¶ No.hic in tex.ꝙ pax dʒ eſſe vera ⁊ perpetua. Nam pax in qua latent inſidie nō eſt pax ſed dolus. dicit beatus Auguſti.in lib.de ciuitate dei.⁊ quandiu cum vitijs pugnatur vera pax non eſt.

Si quis vero.

No.hic ꝙ non dʒ quis ſua auctoꝛitate ſibi iuſ dicere ſed adire iudicem cōpetentem.iccirco eſt vigoꝛ iudicioꝝ ⁊c.C.de iudeis.l.nullus.⁊ hoc eſt regulare vt ibi.⁊ qd̄ met. cā.l.extat fallit regula in caſibus.vt.C.qn̄ liceat vnicuiqʒ ſine iud. vin.l.i.⁊.ij.C.de pig.l.iij.ff.quoꝝ legato.l.i.§.i.d̄ iuſt.⁊ iu.

a l.vt vim[a] ad.l.aqui.l.ſcientiam.§.qui cum aliter.⁊.l.quēadmodum.§.i.C.vnde vi.l.i.C.de iure emphiteo.l.i.C.de meta.⁊ epidema.l.deuotum lib.xij.ff.que in frau.cre.l.ait pretoꝛ.§.ſi debitoꝛem de decurio.l.generali.lib.x.vbi qs decurio vel cohar.li.l.i.⁊.ff.de adul.in.l.ſi adulteriū cū inceſtu. §.idem pollioni.⁊ in.c.olim de reſti.ſpo.⁊ per Cy.in.l.i.C. vnde vi.vbi dixi. Jtem ſi delictum intēdit ad iniuriam reipublice cuilibet licitū eſt illam ꝓpulſare ſicut iniuriam patris.⁊ matris de iuſti.⁊ iur.l.veluti. Dicit Uegetius in pꝛohemio quarti de re milit. ꝙ nomen reipublice peperit cōis vtilitas cui vnuſqſqʒ naſcitur.ff.de vētre in poſ. mit.l.i.§.⁊ generaliter.ff.de cap.⁊ poſtli.re.l.poſtliminium.§.filius. ¶ Quero nunquid ſi poſſum mea auctoꝛitate per vim etiā armatam ingredi poſſeſſioneʒ nunquid.⁊ poſſum vendere hanc rem ⁊ cedere ius emptoꝛi qd̄ ſua auctoꝛitate occupet.

b Dixit Jo.[b] non.nam lʒ marito occidere adulterum tamen non eſt licitum occidere ei cui vir commiſit.vt.ff.ad ſill.l.ſi quis in graui.ſed Accur.notat contrarium.ff.de vi ⁊ vi arma.l.cum fundum:dūtamen ciuili modo ingrediatur: ſine

c atrocitate facti de re.iur.l.non eſt ſingulis[c]. ¶ Et hoc facit ad qōnem de facto dicit ſtatutum ꝙ offenſo liceat facere ſuam vindictam:nunquid hoc poteſt alij demandare:⁊ dr̄

d ꝙ ſm opi.Jo.quam credo veram in caſu dicti ſtatuti[d]:qꝛ perſone demonſtratio perſonalis:vt.ff.d̄ ſtatu.lib.l.ſeruus ſi heredi.poſt pꝛin.ibi duʒ dicit perſone dumtaxat eius q d̄monſtratus eſt adheret. ¶ Querit glo.vtrum debitoꝛ fugitiuus poſſit capi ⁊ res ſibi auferri. Reſpondeo ꝙ aut res ē capientis ⁊ poteſt ei auferri:vt.l.ait pꝛetoꝛ.§.ſi debitoꝛem.

e ff.que in frau.credi. Aut non eſt capientis:ſed ei debita[e] obligatione perſonali:⁊ tunc poteſt capi ipſe ⁊ res debita tamen debet conſignari magiſtratui.ſ.ipſa perſona ⁊ res argu.C.de maleſi.⁊ mathe.l.fin.ſi autem aufugit ſine re capi poteſt:⁊ debet iudici pꝛeſentari:vt.ff.de fur.l.interdum.§. qui furem:⁊ ibi nota ꝙ furtum eſt pꝛiuatum delictum etiaʒ

f ſi ſit pena moꝛtis ſm Accur. ¶ Quero[f] an debitoꝛ qui eſt receſſurus teneatur ſatiſdare. Reſpondeo ſic vt not.Cy.de operis libe.l.pe. ¶ Quero nunqd maleſactoꝛ poſſit a quolibet capi.⁊ videtur ꝙ non:qꝛ ſpeciale eſt in maleficijs ⁊ ſi. vt.C.de maleſi.⁊ mathe.l.ſi. Jn contrarium eſt ius cōmune So.dic ꝙ ipſo actu delinquendi vel immediate poſt poteſt quilibet eum capere ⁊ iudici pꝛeſentare:vt.ff.de adul.l.capite quinto ¶ Sʒ quid ſi iſte delinquēs eſt clericuſ. Reſpō

g deo[g] etiam clerici capi poſſunt vt pꝛeſententur epiſcopo. vt not.per Jnno.⁊ per Jo.an.in nouella:extra de ſentē.excō. c.vt fame. Sed ex interuallo nemo poteſt euʒ capere niſi ex commiſſione epiſcopi vt not.extra de iudicijs.c.cum nō ab homine. ¶ Queritur ſi quis poteſt ſibi ius dicere pꝛopꝛia auctoꝛitate:⁊ vadit ad iudicem pꝛo licentia: vtrum pꝛo tali licentia obtinenda requiratur libellus:⁊ gloſ. ſentit ꝙ non

h inſtitu.de liber.§.multis[h]. ¶ Quero ſi moꝛtuus eſt ille cui eſt data licentia per pactum vtrum tranſeat ad heredem. Reſpondeo ſic:quia iſtud pactum non eſt pꝛiuilegium: ſed ius cōmune:facit.ff.de pign.ac.l.qui rationario. ¶ Extra no.ꝙ exceſſus defenſionis in rixa non punitur pꝛo toto: ſʒ pꝛo tanto vt no.in.c.ſignificauit:de peniten.⁊ remiſſio. Jnno.ibidem ait ꝙ etiam contra pꝛincipem poteſt qs ſuam libertatem defendere de naturali iuſticia. Jo.an. ſm Hoſti. itē deliberandi cōſilium tollit rixas ⁊ metus inſiſtentis periculi ⁊ nimius doloꝛ.C.de adſ.l.graccus:homo enim intenſo doloꝛe permotus nō eſt in plenitudine intellectus. Bal.

Si quis vero temerario.

i QUJNQUAGJNTA LJBRJS. Nota h̄[i] ꝙ maioꝛi pena punitur nobilis q̄ʒ ignobilis: ⁊ poteſt eſſe rō: qꝛ quanto quis maioꝛ eſt vel in maioꝛi dignitate tanto magis dicitur peccare ⁊ cōtemnere videtur:vt.C.de epiſ.⁊ cleri.l.pꝛeſ.ad fin. Dic ergo ꝙ ſi ex nobilitate augeī delictum magis punitur nobilis ſic ⁊ familiares pꝛīcipis magis puniunī ex tranſgreſſione mandati q̄ʒ alij: vt.C.de condutto.⁊ ꝓcu.domus aug.l.i.libꝛo.xi. Aut ex dignitate non augetur qualitas delicti:⁊ tūc pena pecuniaria magis punitur nobilis:ſed in coꝛpoꝛe magis punitur ignobilis: de hoc ꝑ Cy.C.de ſumma trini.l.nemo clericus dic vt ibi: vel dic ꝙ quando ꝯtemnitur mādatum pꝛincipis ſemꝑ magis dʒ puniri nobilis q̄ʒ ignobilis. Secus in alijs delictis vel cōiunge has duas diſtinctiones ſimul. Bal.

Jniuria punitur.

Quero nunquid iniuria que non cadit in ſpeciale nomen delicti tn̄ cadit in atrocitatem facti vt ſi qs dat vnaʒ alapam poteſtati alicuius terre pꝛopter ſingularem inimicitiam quam hʒ cum eo poſſit capitaliter puniri. Reſpon

k deo ſic lʒ. Nam pene arbitrarie extenduī vſqʒ ad moꝛtem incluſiue pꝛopter exceſſum facinoꝛis iſta eſt gloſ.oꝛdinaria inſti.de iniur.§.in ſumma:⁊ dicit Jnno.ꝙ pꝛopter emergētes caſus licitum eſt legem tranſgredi:vt ipſe notat extra d̄ conſti.c.i. ¶ Quero an pꝛopter leuem iniuriam damnatuſ efficitur infamis. Reſpondeo non:vt no.Jnno.extra de iu

l di.cum te.[l] ¶ Quero an populus poſſit reſtituere infamē. deo non per viam indulgentie:ſed eo ꝙ ſit dānatus iniuſte bene poteſt in integ.reſti.vt.ff.de poſtu.l.i.§.de qua.⁊ hoc verum quando magiſtratus illius populi habet auctoꝛitatem a populo ex cōſuetudine vel pꝛiuilegio. Secus ſi a ꝑncipe illum magiſtratum confirmante:qꝛ tunc populus non poteſt reſtituere in integruʒ cum ab ipſo populo non videatur emanere condemnatio: ſed ab ipſo pꝛincipe per interpoſitam perſonam magiſtratus municipalis: vnde factum maioꝛi auctoꝛitate non poteſt īfringi a minoꝛi poteſtate materiam vero actionis iniuriarum explicat Cy.C.de iniur.l. domum:⁊ dic vt ibi per Cy.⁊ in.l.ſi non conuicij. ¶ Quero vtrū quando iniuriam nō habet titulum criminis ſpecialem:an accuſatio iniuriarum ſit publica. Reſpondet glo.ꝙ non.ff.de pꝛiua.delic.l.fina. Sed Bar. dicit ꝙ aut venit īponēda pena pecuniaria ⁊ quilibet poteſt accuſare.allegat in quod no.ff.de popu.act.in Rubꝛica nam hic vertitur publica vtilitas:ſed ſi veniret imponenda pena coꝛpoꝛalis:ſecus eſſet quia hic vertitur publica ſeueritaſ. ¶ Quid ergo ſi pena eſt arbitraria.ita ꝙ iudex poteſt imponere ꝑſonaleʒ vel pecuniariam pꝛout ei videbitur. Quare dicas non eſſe publicum crimen:qꝛ non eſt cautum. vt.ff.de pꝛeuaricato. l.iij.in ſi. Non ob.illa glo.de popularibus actio. qꝛ ibi loqtur quando delictum purgatur per popularem actionem q̄ eſt ciuilis hic quando per criminalem accuſationem que ē odioſa. ¶ Quero ſi iniuria ſit vaſallis meis an poſſim agere actione iniuriarum. Reſpondeo ex hoc facto duplex iniuria oꝛitur.ſ.que ſit vaſallis.nam ſi concernit burſale eoꝛum commodū ⁊ iſtaʒ intentare nō poſſum qꝛ non ſum eoꝝ pꝛocuratoꝛ nec habeo mādatū a lege qꝛ nulla lex.h.d. ¶ Alia eſt iniuria q̄ concernit me ⁊ intereſſe meum applicādū burſe mee.⁊ iſtam poſſum intentare.hoc notat Jnn. extra d̄ appel.c.dilectus. ¶ Quero vtꝝ in actione iniuriarū concludat libellus ad intereſſe.⁊ an ſtetur ſacramento. Rn̄.dic de hoc vt no.ff.de iniur.l.pꝛetoꝛ edixit.§.qd ergo.⁊.l.iniuriarū eſtimatio. ¶ Quero an ſi damnum ſit iniurioſe datū poſſit criminaliter

ſic criminaliter quis accuſari Gl. notabiliter dicit ꝙ ſic in d.l.vlti.ff.de pꝛiua.delic.quod eſt intelligendum quādo eſt damnū datum dolo vel lata culpa vel foꝛte leui ſecus ſi leuiſſima:nam ꝑ leuiſſima culpa non oꝛitur actio criminalis in aliquo delicto mundi vt eleganter not.Cy.de epiſ.⁊ cle.l.ſi quis nō dicam rapere. ¶ Quero ſi partiales ſibi inuicem inferunt iniurias ⁊ damna nunquid teneatur ad reſartionem damnoꝛuʒ ⁊ ad eſtimationem iniurie. Rn̄deo ſic.ſ.illa pars que iniuſte regit:vt extra de iniur.c.in noſtra:⁊ no.in .c.vlti.quod me.cā per Jnno. ¶ Quero an iniuriam factā ciuitati poſſunt remittere anciāi illius ciuitatis. Rn̄deo nō qꝛ non poſſunt donare ſed reqritur cōſilium ciuitatis vt.ff. quod vi aut clam.l.pꝛobibere.§.plane. ¶ Quero vtruʒ iniuria remiſſa in foꝛo penitentiali poſſit intentari in foꝛo iudiciali. Rn̄.vt no.inſti.de iniur.§.fin. Uel dic ꝙ aut ē facta plena remiſſio:aut ſolius rācoꝛis aut dubitatur. Pꝛimo caſu non poteſt agi:qꝛ per ſacerdoteʒ tanq̄ʒ per publicā perſonam poteſt acqri abſenti:vt.l.i.§.ius publicū de iuſti.⁊ iur. extra de ſepultu.c.parrochiano. Secundo caſu poteſt agi. Tertio caſu idem qꝛ non pꝛeſumitur donare eſtimationem iniurie ſed dimittere maliuolentiaʒ animi:pꝛo quo facit.xc. diſt.c.ſi qs contriſtatus.xxiij.q.iiij.c.cū in.l.math.c.v.luce .c.vi.ꝙ teneī remittere maliuolentiam: ſed non actionem. Uel diſtingue in dubio īter perſonam ⁊ perſonā:nam perfecte intelliguntur velle ſeruare euangeliuʒ quo cauetur ꝙ debemus dimittere debita debitoꝛibus noſtris:vt no.ff.de infa.l.furti.§.pactus. De iſta qōne not. Guili. de cu.ff.de pac.l.ſi tibi.x. ¶ Quero nunquid actio iniuriarum poſſit cedi. Rn̄.dic vt no.in.l.ſi.C.de here.vel.ac.ven. ¶ Quero vtrum actio iniuriarum dicatur eſſe in bonis noſtris. Rn̄. dic vt no.ff.de colſ.bono.l.cum emancipati.§.emancipatis

a filijs[a]. Et nota ꝙ quedaʒ habemus que tn̄ in bonis noſtriſ non ſunt vt ius adeundi:vt.ff.ad.l.fal.pꝛecia rerum:⁊ legitur ⁊ not.in.l.gallus.§.⁊ quid ſi tn̄ in gl. non ſoluit niſi gl. ⁊ in.l.ſi qs ita here.de ꝯditio.inſti. SEU FURTUM Hic quero an de iure cōi quo vtimur circūſcripta.l.federici pꝛo vno furto enoꝛmi poſſit fur nō famoſus furcis ſuſpē

b di. Rn̄.ſic[b]:vt not.per Cy.C.de ſerui.fugi.auc.ſed nouo iure:⁊ adde quod no.in.l.pe.ff.de ꝯdi.ob cauſam per Accu. vbi dicit glo.ꝙ furtum etiam capitale eſt pꝛiuatum delictū. Dicit Dy.ꝙ pꝛopter publicam vtilitatem ⁊ in pꝛiuatis poſſunt extranei accuſare.ff.de pub.l.licitatio.§.quod illicite: per Dy. Dicit Accur.ꝙ iura fiſcalis poteſt intentare i ſubſidium quilibet idoneus.ff.de boñ.poſ.l.iij.§.a municipibus Jtem famoſi latrones furcha ſupenduntur Jtem pirrathe ⁊ ſimiles:vt.d.auc.ſed nouo iuris ſuſpenduntur verſus eum locum vbi furati ſunt:vt.ff.de penis.l.capitalium. §.famoſos Jtem ſacrilegi vt.ff.ad.l.iul.pecu.l.vi.§.i. Jtē tranſfuge ad hoſtes. Jteʒ denunciantes conſilia pꝛincipis Jtem actoꝛ ſeditionis vel tumultus:vt.ff.de re mili.l.iij.§. is qui.ff.de peñ.l.ſi quis aliud.§.i.⁊.ij. Jtem ſeruus regis qui moꝛtem intulerit alicui debet ſuſpendi ſupꝛa foſſam ipſius moꝛtui:vt in lombar.de culpis ſer.l.i.⁊ de homicida li

c beri hominis.l.ſeruus ſi regis Jtē pꝛincipes[c] populi adorantes falſos deos ſuſpenduntur in patibulis contra ſolē. Et ita poteſt dici ꝙ reges ⁊ pꝛincipes hoſtium ſi depꝛehenduntur ꝙ debeant ſuſpendi in patibulis:ſed vltra eandem diem non debent moꝛari numeri.c.xvi.⁊ deuteronomij.ca. x.⁊ Joſue.c.ix. Jac.de domino ardiʒo.in fin. ſumme ſue.⁊ hoc apparet ꝙ ſciſmatici qui adoꝛant falſam eccleſiam ſi in bello capiuntur debent furcha ſuſpendi. ¶ Quero quam ſatiſfactionem de rapinis ſuis ⁊ male ablatis poſſunt facere pꝛedones ⁊ raptoꝛes qui in peſtiferis ſocietatibus conuerſantur. Reſpon. frater raymundus de pena foꝛti ponit hoc in ſecundo libꝛo ſui operis ſub titu. de foꝛma reſtitutionum ⁊ dicit ꝙ talia conſignanda ſunt epiſcopis locoꝛū vbi fuit facta rapina:⁊ illi debent fideliter diſtribuere in redemptionem captiuoꝛum:vel in alimenta pauperum: ad quod vide in aucten.omnes peregrini.C.communia de ſucceſ.⁊ in.l.id quod pauperibus.C.de epiſco.⁊ cleri. Dicit etiam ꝙ ſi filij talium delinquentium eſſent pauperes poſſet ei epiſcopus aliquem partem concedere amoꝛe dei ⁊ foꝛte totum ſm Ray. ¶ Jſta ergo incerta ⁊ mala ablata fauoꝛe anime pertinent ad diſtributionem epiſcopoꝛum. vt extra de iudeis.c.cum ſit:ſed de iure ciuili non ſunt dimittenda filijſ nec epiſcopis ſed applicantur fiſco:quia ſcelere queſita ſunt fiſci: vt.ff.de calum.l.in heredem.ff.de iure fiſ.l.lucius. ¶ Quero:an falſus pꝛocuratoꝛ facit furtum manifeſtum: et videtur ꝙ ſic:quia inter pꝛeſentes contrarium eſt verum quia dominus rei ignoꝛat:⁊ ideo in furto cum appꝛehendere non videtur:nam nec etiam ibi eſt acclamatio text.eſt.C. de fur.l.falſus in fin.⁊ vide.ff.de fur.l.ſi quis in ſeruitute vbi bonus text. Quero de famulis ſcholarium qui faciunt eis quedam furtula: an ex hoc dicantur fures: ⁊ nunquid pꝛo multis paruis poſſit quis tanquaʒ famoſus furcha ſuſ

d pendi:dic vt nota.per gl.[d] extra.C.de fur.l.apud antiquoſ

e .§.fin.[e] ¶ Quero vtrum furtum dicatur pꝛopꝛie ſpoliatio. Dic vt nota.ff.de fur.l.itaqʒ fullo in pꝛinci.ff.de acquiren. poſſeſſione.l.rem que nobis ⁊.l.ſi rem mobilem.C.de agri. ⁊ cenſi.coloni.libꝛo.xi.⁊.ff.de ſtatu libe.l.ſticho libertus. ¶ Quero an committat furtum ille qui recipit fructus beneficij qui pꝛiuatus eſt de iure. Reſpondeo ſic: vt.ff.de conditio.indebi.l.ſi vrbana de electio.dudum el.ij.de pꝛeben. c.de multa. Sed opponaſ quia furtuʒ debet fieri alicui qui poſſideat:alias non eſt furtum:vt.ff.de vſucapio.ſi homo: ⁊.ff.ſi quis teſt.liber.eſſe iuſſ.fuer.l.i.§.ſceuola.⁊ nota.C. de fur.ſi abducta. Sed reſpondeo quia hic bene fiet poſſeſſoꝛi:eccleſie fiet de hoc per Jnnocen.in.d.c.dudum ⁊ in.d. c.de multa ⁊ de iureiuran. ſicut ad quod vide nota. in.c.licet epiſcopus de pꝛeben.in.vi.⁊ in.c.inter quatuoꝛ de maioꝛi.⁊ obediē. ¶ Quero an res ammiſſe per furtum pꝛobē

f tur per ſolum iuramentum. Reſpondeo dic[f] vt not. Jnnocen.extra quod metus cauſa.c.fin.⁊ quod nota.inſtitu.de verbo.obligatio.§.penul.⁊.C.vnde vi.l.ſi quando:⁊ in.l. i.§.iſta depoſiti. ¶ Quero an actio furti manifeſti fuerit introducta per.l.xij.tabu. Reſpondeo ſic vt not.ff.de adminiſtra.tuto.l.tres tutoꝛes. Jtem gloſ.dicit ibi ꝙ adminiſtratio mitigat delictum concoꝛdan.ff.de publica.l.ſi multi. ¶ Quero aliquis cum armis fecit rapinam Peruſie poſtea cum re rapta captus eſt Mediolani:vtrum debeat puniri tanq̄ʒ latro tanq̄ʒ ſimplex fur cum ibi non fecerit rapi

g nam:an nullo modo. Dicit Barto.[g] ꝙ debet puniri Mediolani:quia contractat ſub nouo dominio:nam dominiuʒ non ſolum eſt coꝛpoꝛeum ſed iuriſditionis: vt ipſe notat.ff. de fur.l.ſi dominum: argumen.l.qui furem.ff.de ſtatu ho. Sed per hoc non apparet an debeat puniri tanquaʒ latro an tanq̄ʒ ſimplex fur. nam in Mediolano repꝛeſentantur ſimplex cōtractatio ⁊ non vis armoꝝ que eſt inſeparabilis a ſuo loco. Jn cōtrarium facit:qꝛ Mediolani capitur vt ꝓfugus ⁊ ideo aut dʒ remitti ad locū delicti aut puniri ſʒ ſtatuta illius loci:vt in auc.vt nulli iudi.§.ſi qs vero compꝛehenſoꝝ col.vi. Alij dicunt ꝙ non poteſt puniri Mediolani:qꝛ ꝯtractio que ſit ibi eſt continuata nō inchoata delicti. Eſt enim furtum delictum actu permanens ⁊ ſi actu tranſiens donec vitium ſit purgatum.⁊ hoc qꝛ vna eſt res ⁊ a ius cōtinuatus vt no.ff.de ac.⁊ ob.l.pe.⁊.ff.de fur.l.inficiando.§.infans. ¶ Sed h̄ opinio non vr̄ vera ar.C.de ꝑſcrip. long.temp.l.ſi.⁊ qꝛ ſaltiʒ ex generali arbitrio quod habent iudices ꝑ.l.congruit.ff.de offi.pꝛeſi.magiſtratus dʒ etiam purgare pꝛouinciam malis hominibus vndecunqʒ ſint: vt .l.iij.ff.eo.titu.⁊ qꝛ a iure cōmuni datur eis h̄ iuriſditio ⁊ latribuī eis hoc officium vr̄ ꝙ debeat ſm ius cōe puniri:qꝛ delictum eſt ꝯmiſſum in romano ſolo.vt.l.ij.C.vbi ſenatus vel cla.⁊.l.ij.C.de eunuchis ⁊ pꝛoceditur nō per viaʒ ſtatuti:ſed ex generali.ꝑtāte.l.cōgruit. vel dic vt plenius examinaui in.l.cūctos populos.C.de ſum tri. Sed nunqd iudex vbi hʒ ius cōe ⁊ ſtatutuʒ loci poſſit ſeruare quod velit. Reſpondeo. ſi iurat ſeruare ſtatuta non poteſt ſeruare ius cōe ſtatutis ꝯtrarium vt no.in ſpec.de pena temere litigantium .§.ſi.qꝛ ſtatuta ſunt pꝛeciſi iuris. ¶ Queſiuit Jaco. butri.

a ¶ Filijs. Et in.l.ſi cui d̄ v̄.ſig.vbi ꝑ Ac.⁊ i.l.iniuriaꝝ .ff.de iniur.⁊ no.in.l.penales ad.l.fal.

b ¶ Rn̄deo ſic. Uide bal. auct.ſʒ nouo iure.C.de ſer. fugi.in eodē. §.ibi i.c.cū ſit videq̄ late ibi dixi.

c ¶ Jtē ꝑnci pes. Uide ꝙ notat bal.ī.c. cū qdam d̄ iureiuran.

d ¶ Per glo. Uide bald.in auct.ſʒ nouo iure.C.de ſer. fugiti.

e ¶ §.ſi. Et i l.i.§.ſcpi⁹.ff. de abigeis:⁊ in.l.oēs iudi. per gl.C.d̄ latro.lib.x.

f ¶ Rn̄.dic Et pōdera qꝛ bal.nō dīc qd̄ poſſit iurari ꝓ rebus furatis ſm.d.c.ſi. aliq allegant qd̄ ſic alibi remiſi:ſʒ vr̄ qd̄ ſic ꝑ no.i.d.c. ſi.dixit.d.cardi.i.c.i.de adulte.qd̄ ſtat iuro virginiſ ꝙ erat virgo cōtra defloꝛātem.

g ¶ Dic bar. vide bal.ī.l.ſi abducta.C.d̄ fur.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶ Dicit ſpec. Uide bal.in.c.i.ſi q ſuc.tenea.el.ij.vide lud.ro.in.l.lege coꝛnelia.ff.ad ſil le.vbi tāgit an ex fuga poſſit qs dānari ꝓ delicto ex foꝛma ſtatuti ꝛ ꝯcludit ꝙ nō vide oīno. b ¶ ꝑenaꝝ. Uide bal.i.l.abſentē.C.de accu.ꝛ de teſta.i.c.q̄liter ō accu. vid q̄ ibi dixi. c ¶ In gl. Et i cle.ſepe ō ṽ.ſig.ꝛ i ſpe.de le.§.ſubē. d ¶ In nouella. Et bar.in.l. qm̄ de his q no.iſa.ꝛ p grādi.in ti.an ſi traſigat habeat ꝓ ꝯfeſſo.ꝛ dixi de his q no.iſa.i l.furti.§.ſi qs ꝛ addō ꝙ ſi traſigat data pecūia cū voluntate ꝛ tractatu ꝑtoꝛis: qꝛ tūc vr̄ tm̄ cōfiteri rōne dubij euētus: et bōa fide.ff.de infa.d.l.furti.§.ſi q iuſſu ꝛ ita vr̄ ſentire gl.e.ti.i.l.qd ergo.§.pena grauioꝛ ſup v̄bo de eſtimatione in vltia ſo.ꝯrij vel ſine voluntate pꝛetoꝛis ſcā vr̄ confitēs ſateri delictum vt no.Cy. elegāter in ſuis ꝯſilijs. Et incipit illud cōſilium: ex ſcō ꝓponiť ꝛc.

e ¶ De colluſ. Ubi dicit ſi.ꝙ non eſt pluries inquirendum ō eodē crimine ſicut nec pluries quis eſt accuſandus de eodē crimine ō actu.ō his.

f ¶ Cōiecture. Uide bal.i.l.quicūqꝫ.C.de ſerui.fug. no.pꝛo glo.l.penul.C.de fideiuſſo. vide bal.i.l.i.C.de colluſi.teg.ꝛ in.l.i.C.de cōfeſſi.ꝛ q̄ nota ui ibi ad bal.i.d.gl. bal.i.l.eam quā.C.ō fideiuſſo.

g ¶ Opponendum. Uide Bart.in.l. vbi pactum. C.de tranſac.

ſi ſtatuto caueť ꝙ iudex maleficioꝝ inquirat in loco maleficij ꝛ vnus in aliquo territoꝛio eſt captus i altero territoꝛio eſt ſpoliatus quis dicatur locus maleficij. In quo puncto ego ꝙ eatenus quatenus in ſuo territoꝛio eſt cōmiſſum poterit cognoſcere: nā delictum hꝫ plures partes diuiſibiles. Item iuriſditio ꝛ pena diuiſionem recipiunt.ff. de ſtip.ſer. l.ſi ſeruus cōmunis meus ꝛ caſtrenſis peculij.§.vl.ꝛ.C.de fur.l.apud antiquos: ꝛ idem hoc caſu dico de inſultu ꝛ ferita ſi inſultus eſt inchoatus in vno territoꝛio. ꝛ continuato inſultu vel fuga facta eſt ferita: vel homicidiū in alio territoꝛio: nam hic non confundiť inſultus pꝛopter diuerſitatez territoꝛij. ꝛ adde qō nota.moderni.ff. de adulte.l. quod ait lex. ¶ Quero vtrum valeat ſtatutum ꝙ cōtumax ex ſola cōtumacia non cōſtando aliter de crimine poſſit condemnari a ad moꝛtem dicit Spec[a]. ꝙ ſic in ti.de fideiuſſo. Idem dicit Jo.an.in.c.veritatis in fi.de dolo ꝛ contu.in nouella. ꝛ ita ſeruatur pꝛout ibi in.l.diuus.ff.de cuſto.reoꝛū per Barto. ¶ Querunt doc.an dicatur ꝑcuſſus in eccleſia qui per mātellum quod extra pendebat tractus eſt extra eccleſiam ꝛ ꝑcuſſus Jo.an.de immu.eccl.in.c.fi.in nouella dicit ꝙ non qꝛ aliud eſt trahere.aliud eſt percutere.ꝛ diſcrepant ad inuicem natura ꝛ effectu.vt.l.neqꝫ de fur.ff. ne quis eum.l.ſꝫ eximendi. ¶ Nota enim ꝙ qn̄ actus non terminantur ad vnum terminum nec ad vnam ſpeciem delicti ibi eſt plurab litas etiam penarum[b]. Sed qn̄ terminatur ad vnum finem ibi ſunt duo pꝛopter vnum ideo vtrobiqꝫ tantum vnum. ¶ Quero qualiter debet pūiri ille qui abſcindit alicui mēbꝛum. Rn̄.l.coꝛ.de ſic.qꝛ partem hominis occidit. facit qō no.ff.de fur.l.vulgaris in pꝛin. nam iſti qui habent animū occidendi cum actu tam grandi vltoꝛe ferreo puniēdi ſunt vt inſti.de inſti.de publi.iudi.§.itē lex coꝛnelia. Sed in diuina ſcriptura dicitur ꝙ tantum debet puniri pꝛo tāto ꝛ nō totum pꝛo tanto. dicit enim oculum pꝛo oculo dentem pꝛo dente.hoc dicebat tex.xij.ta. vt patet inſti.de iniur.§.pena. ꝛ hoc ſi conſtat de dolo.ꝛ perſone ſunt equales.alias pena eſt arbitraria.vt ibi nota.quia in his que non habent certā quantitatem vel naturaꝫ ſicut eſt actio iniuriarum ex.l.coꝛ. opus eſt arbitrio equitatis.ff.de iniurijs.l. iniuriarum eſtimatio ad hoc facit glo.paruula.ff.de iuriſ.om.iudi.in.l.imperium. Et ſi non inuenitur membꝛuꝫ ſimile permutabitur pena ꝛ ſeruabit iudex equalitatem inquantū poteſt. ¶ Sꝫ ſi non poteſt puniet magis grauius q̄ꝫ remiſſius vt.l.ij.C.intra certum tempus qō criminalis termini. Et eſt ratio qꝛ offenſus membꝛum perdidit innocenter: iſte aūt punitur culpabiliter: ꝛ ideo magis qꝛ inter innocentiam ꝛ doluꝫ nulla eſt pꝛopoꝛtio. ¶ In iſta materia queritur vtrum ſi accuſatur quis de homicidio tanq̄ꝫ notoꝛio valeant pꝛobatiōes facte oꝛdinarie tramite omiſſo: ꝛ dic ꝙ non valent: qꝛ non eſt notoꝛium actus ꝑmanentis. Idem in inquiſitione ſi habet pꝛomotoꝛem: nam ꝛ ibi lis debet conteſtari: vt plene not. in .c.vlti.de fo.competen.in nouella. Et nota ꝙ cognoſcere iuris oꝛdine nō ſeruato eſt ius alterius auferre: vt nō.in.c.ſtac tutum de here.lib.vi.in glo.[c] ¶ Item queſijt Jo.mo. ō quodam epō qui confeſſus eſt ꝓmiſiſſe Petro centum vt eum de moꝛte patris ſui non accuſaret: vtrum ex iſta confeſſione epiſcopus ſit deponendus: ꝛ videtur ꝙ ſic: per.l.qm̄.ff.de infami.ꝛ.l.furti.§.pactus eod.titu.ꝛ.ff.de iure fiſ.l. eius q delatoꝛem: ipſe tamen determinat contrarium ſi talis ꝓmiſſio fuit facta nondum inſtituta accuſatione: qꝛ videtur potius hoc feciſſe cauſa redimende ſue vexationis: vt ipſe not. d extra de accuſa.c.i.lib.vi.ꝛ ibi per Jo.an. in nouella[d]. Sꝫ nunquid ex tali confeſſione poteſt poni ad toꝛmēta: ꝛ ſi quidem laboꝛat infamia: puto ꝙ ſic: nam vehemens infamia cum aliquo alio indicio ſufficit ad toꝛturam: immo dicunt moderni ꝙ vehemens fama etiā ſine aliquo indicio; vt no.

extra de purg.ca.c.ſi quis in nouella ad hoc.ff.de pꝛoba.l. cum pꝛobatio: ꝛ.ff.de edil.edic.l.quero.§.fi. dicit Inno.ꝙ in cā inquiſitionis admittuntur teſtes etiam viles cōtra minus diffamatū de re iud.cuꝫ.J.ꝛ.A.ꝛ tradidi in.l. ſi qs ex argentarijs.§.i.ff.de eden. ¶ Pone ꝙ inueniť aliqs occiſus ꝛ neſcitur a quo vnde iudex inquirendo generaliter inuenit. Titium occidiſſe nunquid ex teſtibus receptis ſup inquiſitione generali poſſit eū condēnare. Rn̄.ꝙ nō: qꝛ iſtud non eſt indicium cū non ſit fundatū contra aliquem: ꝛ ideo ſubſequi dꝫ inqſitio ſpecialis ſm̄ Nico.de mata.ꝛ Bar.ar. in.l.ij.§.ſi publico de adul.de hoc no.extra de offi. oꝛd.c.i. in nouel.ꝛ ō elec.c.bone per Inn.ꝛ vide Archi.l.diſtin.minoꝛ.§.fi.ꝛ adde ꝙ debent ijdem teſtes repeti vel alij recipi. Item nota ꝙ ſola fama non inducit ſcientiaꝫ vt extra de accuſ.c.inquiſitioni.§.queſiuiſtis: ſed inducit conſcientiam: ꝛ ſi eſt fama perſeuerans que quottidie augeť inducit opinandi vehementiam.ff.de acqui.hered.l. cū quidam.§.qō dr̄ ꝛ eſt gl.in.l.in bone fidei.C.de reb.credi.in gl.magna ṽ. ſed quid ſi interfeci. Item an ſnia lata ſuper inquiſitiōe pae reat excep.rei iudi.dicit Innocē.ꝙ ſic in.c.vlti.de colluſ.[e] Item an ciuiliter poſſit inquiri: arg.quod non extra ō iud. c.exhibita: fallit odio feneratoꝝ de iureiur.ad noſtram per Innocen. Item fauoꝛe fiſci.C.de bo.vacan.lib.x.l. fin.per Bar. Itē fauoꝛe miſerabiliū ꝑſonaꝝ.C.ſi mā.ita fue.alie.l. mulierē per Cy. ¶ Quero vtrum ſemel toꝛtus confitendo dicatur in confeſſione perſeuerare. Dicunt doc.ꝙ perſeuerare tunc dicetur qn̄ non territus toꝛmentis ꝛ extra toꝛmētoꝝ loca illa non videns perſeuerat: alias nō videretur perſeuerare ſponte ſed metu: ſed iſta nō videtur pꝛopꝛie perſeuerantia de hac materia plene no.extra de re.iur.c.cū in cōtemplatione in nouella ibi etiam dicitur ꝙ ſemel vel bis ſufficiēter toꝛtus: ꝛ in negando perſeuerant poteſt iterum toꝛqueri ex iudicijs ſuperuenientibus. Hec materia examinatur ꝑ Cy.C.de qō.l.fi.ꝛ per Bar.ff.eo.ti.l.de mi.§. toꝛmenta: tn̄ in hoc opere ideo ſepe allegaui: ꝛ allego canoniſtas: vt non ſolum ſcias quid pꝛoceſſit a fonte iuris ciuilis: ſed ēt quid contineat auctoꝛitas canoniſtaruꝫ ꝛ qꝛ iſtud opus dꝫ legi in curijs regum in quibus ius noſtruꝫ ciuile nō allegatur pꝛo auctoꝛitate ſed ſolum pꝛo ratione. Dicit Joā.an.ꝙ vultus potentis terribilis inducit inſtrumētū de elec.qꝛ ꝓp in penulti.colū. in nouella qui vultus terribilis dꝫ oſtendi contra delinquentes: vt in auc.de man. pꝛin.§. talem vero colla.iij.ꝛ tunc eſt licitus metus: ſed cōtra innocentes illicitus: niſi ad pꝛeludia inquirendi veritatem.C. ad ſill.l. fin. ¶ Quero ſi titius mandauit ſeyo ꝙ occideret gayum ꝛ interfectus eſt gayus: tn̄ ſeyus dicit ꝙ nō fecit hoc exequendo mandatū titij: ſed motu pꝛopꝛio qꝛ erat ſuus pꝛincipalis ꝛ capitalis inimicus vtrum ei credať in excuſatione mādatoꝛis. Multi doc.mouent hanc qōnē extra de homi. ad audientiam: ꝛ non clare reſpondent. Tu dic ꝙ eſt recurrēduꝫ ad cōiecturas: ꝛ in dubio pꝛeſumitur contra mandantem: vt.l.ſepe de ver.ſigni.nec eſt bonum teſtimonium delinquētis: vt.C.de accu.l.fi. Glo.tamen dicit in ſimili caſu ꝙ ſi qs deꝑhendatur cum aliqua ꝛ ambo cōfitentur ꝙ pꝛius contraxerant matrimoniū ꝙ inuicem ſe excuſant.C.de fideiuſ. f l.pe.ſed in hoc credo ꝙ inſpiciantur coniecture[f]: ꝛ ꝙ ficti matrimonij pꝛetenſio non excuſet: ar.ff.de dona.l. donationes in concubinaꝫ in pꝛin. Si ipunitas homicidij pēdet extrinſecus: puta dicit ꝙ occiſus erat bānitus an exceptio bāni poſſit opponi per pꝛocuratoꝛē. Reſpondeo non. qꝛ perēptoꝛia eſt. vnde debet pꝛimo comparere reus ꝛ litem conteſtari. ac etiam in vinculis cauſam dicere ſm̄ Jac.bel. in.q. renagēſe. Sꝫ ſi ex foꝛma ſtatuti impediret onus litis ꝯteſtā g de admitteret pꝛocuratoꝛ ad opponenduꝫ[g] niſi exceptio requirat altioꝛem indaginem iuxta regulam traditaꝫ in.l. nā ꝛ poſtea in pꝛin.de iureiuran.ꝛ hoc per Cy.C. de accuſa.l. reos ꝛ extra de accu.veniens in nouella alias etiam hoc dixi. ¶ Quero vtrum falſum ſit inſtrumentum notarij qui dixit talis fuit voluntarie confeſſus cum ille eſſet coꝛā toꝛmentis. Reſpondeo diſtingue aut dixit ſponte confeſſus ꝛ tunc falſum

falſum ſit inſtrumentum. Aut dixit voluntarie ꝯfeſſus: ꝛ tunc verum ſit qꝛ per hoc non ꝓbatur ꝙ ſponte fuerit cōfeſſus ꝛ hoc per ea que nota.ff.de reg.iur.l. velle non creditur: ꝛ iſtud eſt nouum dictuꝫ. ¶ Quero nunqd poſſit quis puniri de homicidio ſtatim ꝙ certum eſt vulneratū euadere non poſſe? Reſpondeo non ſi ſtatutuꝫ dicit ſi qs occiderit: vt nota.ff. de dam.infec.l.damni in.§.ſabini.ꝑ ſabini.per Bar.nam donec anima eſt in coꝛpoꝛe non eſt quis moꝛtuus lꝫ ſit moꝛtifere vulneratus: vt.l.in hac.ff.ō tritica. Idem ſi dicat homicida puniatur: nam non ē certum debitum iri cum poſſit interim ꝑmaturius ab alio occidi.vt.ff.ad.l.aql.l. huic ſcripture. ¶ Pone ergo ꝙ iſte percuſſoꝛ adhuc viuente percuſſo confeſſus eſt ſe occidiſſe nunqd moꝛte ſecuta poteſt ex iſta confeſſione condemnari de homicidio? glo.in.l.ſi is qui ſtichuꝫ.ff.de cōfeſ.dicit ineſſe fictionem in iſta cōfeſſione. Pone pꝛo homicidio imponitur pena mille libꝛarum. Titius cōmiſit homicidium: ꝛ quia fuit contumax fuerunt annotata oia eius bona: cōparet iſte poſt annum ꝛ vult ſoluere mille libꝛas ꝛ recuꝑare bona: an pōt? Dixit An.de piſ ꝙ ſic: allegat.ff.de pecu.l.eo tpe ꝛ.l.i.§.fi.ff. de his qui moꝛ.ſibi conſci.qꝛ ſi veniſſet nō potuiſſet in plus conueniri: vnde nec latitare cenſetur in eo in quo conuenire non poterat ſm̄ eum quod eſt notanduꝫ. ¶ Sed quid ſi quis occidit aliqueꝫ manu vacua: an teneať ſicut ſi gladio? Dic ꝙ ſic dūtamen cum dolo.ff.ad.l.aqui.qua actione.§.i. ſm̄ Jaco.bu. ¶ Sed pone quidem potens mihi mādauit ꝙ occidam Titium alias interficiet me: nunquid excuſat euꝫ alias vitam meaꝫ ſaluare nō poſſum. Dicit.d. Pet.ꝙ ſic ad.l.aquil.l.ſcientiā.§.qui cū aliter.ꝛ ibi ꝑ Cy. ¶ Quero duo ſunt Ticij vnus interfecit Seyuꝫ: iudex per errorem decapitauit alteruꝫ an verus homicida ſit liberatus dic ꝙ non vt.ff.de interro.actio.l. qui ſeruum. ¶ Itē nota ꝙ queſtio homicidij eſt maioꝛ oi queſtione vulnerum: vt.C.qui accu.non poſ.l.i. Item ꝙ crimen homicidij inceperit a paſtoꝛibus vt not.C.de accu.l. ſi qs homicidij. ¶ Pone accuſo te ꝙ me de poſſeſſione eieciſti: pꝛobo ꝙ eijci feciſti: an ſufficit? dicit Inno.ꝙ non qō veruꝫ eſt. Si dico ꝙ per te feciſti: ſecus ſi ſimpliciter ſm̄ Joā.mo. qui ita notat in.c.qui per alium: extra de regu.iur.lib.vi.vbi a oino vide. Si ſtatutum dicit[a] ſi quis fuerit cōdemnatus ex homicidio ꝛc̄.non continetur mandans.ff.de pecu.l. eo tēpoꝛe.§.fi. qꝛ dictio ex ſignificat cauſam imediatam. ¶ Quero ſtatuto cauetur ꝙ occidens bannitum ꝓꝑijs manibus puniatur tm̄ in.x.quid de mandatoꝛe. Reſpondeo mandans punietur ſecundum ius cōmune: qꝛ de eo b non loquitur ſtatutum ſm̄ Jac. bel.[b] qui diſputat. Dicit Archi.ꝙ non valet ſtatutum qō imponit penam cōtēptibilē pꝛo homicidio.xxxiij.q.iiij.duo iſta per Archi.verū dicit ſi cā non ſubſiſtat quare ſic ſtatuat: vt per Jo.an.in c.i.de imu.eccle.in nouella ſtatutuꝫ dicit ſi quis fuerit cōdemnatus ex homicidio ꝛc̄. non cōtinetur mandans.ff. de pecu.l.eodē tpe.§.fi. ¶ Quero nunquid falſus teſtis in cā homicidij puniať tanq̄ꝫ homicida. Rn̄deo ſic ſi deponitur ꝯ innocenteꝫ dolo malo.vt.ff.ad.l.coꝛ. de ſic.l.i. poſt pꝛin.ibi qui de falſuꝫ ꝛc̄.vbi eſt tex.ſing. Bal.

Iudices. Not. ꝙ iudices ꝛ magiſtratus dn̄t ab imperatoꝛe confirmari alias nō habēt merum imperium qō merum eſt de iure. Secus de cōſuetudine obſeruať in regijs ciuitatibus vt no.ſ̄.de ꝑſcrip. lon.temp.l.fi. ¶ Quidaꝫ dicunt ꝙ hoc in lombardia obtinet per pacem conſtantie ſed non dicunt verū: qꝛ per illam pacē requiriť ꝙ ab imperatoꝛe cōfirmenť vel de eius licentia eligant: vt ibi patet. ¶ Nota hic ꝙ iudices non puniunť pena talionis ſed pecuniaria. ¶ Quero quid ē dictum ꝙ ſi iudex iudicat per imperitiā teneť inquantuꝫ bono viro equuꝫ videbiť? Reſpondeo dicit glo. in.l.ſi iudex.ff.de iudi.qꝛ non teneť inſolidum ſed foꝛte inquātuꝫ facere poteſt. ¶ Quid enim ſi iudicauit per imperitiā de iuriſditione vnius pꝛincipatus: nunqd ſoluet ſibi ipoſſibile eſt de ſtatu liber.l.cum heres. Certe non arg.ff.de iudi.l.ſi filius: ſed contra hoc facit.l.iiij.§.in eum: de dam. infec.ſed ibi lata culpa fuit iuri ſcripto non parendo: immo eſt dolus pꝛeſumptus.ff. quod quiſqꝫ iur.l.ij.cum debeat ſcire iura. vt.C.qui ꝛ aduerſus quos.l.i. ꝛ ſi eſt ipe rit.legum vt accidit in aliquibus locis dꝫ iuxta periti cōſilium foꝛmare ſniam dicit Inno.de offi.delega.ſi pꝛo debilitate.ꝛ facit.C.de inge.ma.l. ſi auia.ff.de aſſeſſ.l.i. vel tm̄ ad intereſſe damni non lucri nec ad extrinſecum intereſſe.vel dic vt tex.ꝛ verbum ſonat de colla.bo.l.ſi quis filium.§.ſtipulatio. Item interdum poteſt videri equuꝫ ꝙ non puniať vt no.inſti.de obli.ex quaſi male. in pꝛinci.ꝛ foꝛte non punitur iudex de leuiſſima culpa ſicut nec arbiter. vt.C.de pact.l.quis in cōſcribēdo: ſicut nec tabellio. C.de magi.conuen.l.fi.nec tutoꝛ.vt.C. de nego.geſ.fi.qꝛ neceſſitate officij facit.C.arbi. tute.l. quicquid excuſat. ſi auteꝫ iudex eſt in dolo puniť ad intereſſe partis ꝛ vltra ſi iſtud iudici videbitur. Dicit hic Jac.de bel.ꝙ ſi iſtud vltra ītellexit criminaliter bene dixit qꝛ ē hic caſus.ꝛ.C. de pena iud.l.fi.ſi autē intellexit ciuiliter expone ꝙ teneatur actione iniuriarum: arg.ff.qui ſatiſ.cog.l.ſi vero.§.q pꝛo rei ꝛ facit.C.de excu.tu.l.ſeueriter. Item no.ꝙ maiore iudices maioꝛi pena puniuntur. Item ꝛ qui a pꝛincipe maioꝛes dignitates recipiunt maioꝛi pena digni ſunt ſi in officio delinquunt ꝛc̄. Item no.ꝙ iudex qui in ſindicatu non poteſt ſoluere condemnationeꝫ dꝫ puniri pena c coꝛpoꝛali[c]. ſed de conſuetudine eſt ꝙ ponať in carcere do d nec ſoluat[d]. ¶ Et pꝛobat de confeſ.in.l.iulia. Sed nunquid iudex qui debuit condēnare titium in.x. ꝛ abſoluit ipſum ꝛ ꝓpterea fuit ꝯdēnatus in ſindicatu in.x.an ſoluendo.x.liberet debitoꝛem vel poteſt ab eo aliquid repee tere? Reſpondeo nō.vt.C.de ſer.fugi.l.mancipia[e]. ꝛ hoc quoniam iudex facit litem ſuaꝫ ex iniqua ſententia: ſecus in executoꝛe ſimplici qui facit liteꝫ ſuā ex negligentia mere executionis vt.C.de exac.tribu.l.miſſi opinatoꝛes lib. x. ¶ Quero nūquid ſi ſententia lata ſine dolo eſt: ipſo iure nulla ſit? Reſpondeo iudex facit litem ſuam in eo quo partem damnificat qꝛ grauat partem de facto pꝛetextu officij.ff.de eui.l.ſi per impꝛudentiaꝫ.ff.de peri.ꝛ cō.rei vē. l.certos: ꝛ quod enoꝛmiter factum eſt non dꝫ tranſire impunituꝫ ꝛ abſqꝫ emendatione.vt no.ff.de verb.ſig.ſigna pena.per Acc.tn̄ ſcias ꝙ aliud eſt ſententiare aliud grauare: nam ſi ſententia nō eſt lata de iure ēt ſi in effectu nō grauet pōt tanq̄ꝫ ab iniuria ab eo appellari.ff. de minoꝛ. ait pꝛetoꝛ.§.permittiť: ſed a grauamine niſi grauet nō poteſt appellari qꝛ eſſet implicare ꝯdictionem. Et ideo ſi minus eſt dānum q̄ꝫ ſit litis eſtimatio non tenetur niſi iuxta eſtimationeꝫ intereſſe: ꝛ hoc dꝫ videri bono viro ꝛ ita intelligitur qō no.in.l.ſi iudex.ff.de va.ꝛ extraoꝛ.cog.ꝛ in l.i.§.qui magiſtratuꝫ: ꝙ quiſqꝫ iur.ꝛ.l.ij.ff. quod quiſqꝫ iur. ¶ Nota enim ꝙ quedam ſunt ſnie que tribuunt ius licet ſint iniuſte.nam iudex hꝫ duas claues.ſ.ꝑtātis ꝛ veritatis: ꝛ qn̄qꝫ veritas poteſtati ſuccūbit.ff.fami. herci.l. cum putarem.ff.de pecu.l.eo tpe. Si tamen ea poteſt duci ſalua veritate ducatur vt cū non veniť contra ſententiā ſed pꝛeter: vt.C.de colla.l.ſi ſoꝛoꝛ. ¶ Quedam ſententie non tribuūt ius vt que ſunt nulle. Dicit Jo.an.ꝙ obiectus nullitatis dicitur offenſio.c.i.in fi. de reſcrip.lib.vi. in nouella.ꝛ Joan.an.in clemen.i.de ſeque.poſſeſ.ꝛ fru. Item non faciunt ius decreta inualida.ff.de inoffi.teſt. l.filio.§.contra tab.ꝛ.l.iij. ſi cauſa de bo.poſ. per accur. ꝛ tunc iudex qui nihil efficit non tenetur. Sed adhuc reuoco in dubium vtrum opi.doct.excuſet iudicē? Reſpondeo aliqn̄ ſic aliquando non ſm̄ impoſitaꝫ dubioꝝ acerbitatem ac doctoꝛum qualitatem. Item pꝛopter doctoꝛū opinionem non debet recedere ab opinionibus cōmuniter appꝛobatis: vt no. Jo.mo.in.c.cupientes.§.deniqꝫ de elec.lib.vi.vt per accur.de oblig. que ex quaſi deli.in pꝛin.ꝛ ex̄ de conſti.c.ne initaris per Inno. ꝛ Jo.and.ꝛ moneo te ꝙ in dubio a tex.ꝛ regula non recedas: vt no. Bal.ſuper feudis.

irregularitatem dic vt not.i cle.i. ō homicidio ꝛc̄.

a ¶ Dicit. Uid Bal.in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.ꝛ iure.

b ¶ Ja.bel. De iſto ṽbo ſuis manibus vide que notaui poſt do.car.in cle.i.de iureiurā. bar.in.l. pꝛobatoꝛias.C.ō diui.offi.ꝛ tex.in c.i.de ver.ſigni. ibi ſuis manib[9] notaui late i tex. meo.l.diuus. in verbo ſuis manibus.ff.de iniur. qō bene nota.ꝛ omnino vide: ꝛ vide dominicuꝫ in.c.ſi qs viduā. l.diſtin. vbi allegat Joā.an.in.c. capi ſic dignū ō homic. vide tex. in.l.per hanc. in verbo ſua manu C.de erroga.mili.anno.lib.xij.ꝛ qō ibi notat bar. vide bal.in.l.nulli in ṽbo ſua cōſcientia: qꝛ non poteſt fieri ꝑ alium vide dominicum in.c.ij.de teſta.in.vj.

c ¶ Coꝛpoꝛali. Uide quod notat bal.in.l.i.C.ō pena iudi.q male iu. vide vbi dicit qō nō poteſt toꝛqueri.

d ¶ Soluat. Et ita obſeruat pꝛactica de qua per Inn. omnino in c.ſacro.de ſentē. excō.ꝛ qō not.in .l.j.ō actio.emp. cōiunctaꝫ.l. qui reſtitueř.ff.ō rei vēdi.ꝛ qō no. in glo.l.fi.ff. q̄ ſententie ſine ap. reſcin.ꝛ ō penis.l. .j.§.fina.in verb. deludunt.

e ¶ .l. mācipia. Uide ange. in.l. mācipia.C.ō ſer. fugi.in.iij.colla. ibi iudex facit liteꝫ ſuā. vide bal. in.l.ij.§.pꝛofici. ff.de offi.ꝓcon.

EL COLEGIO DE NUESTRA SEÑORA DEL ROSARIO

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a de reg.iur.oīs diffinitio.[a] ℭ Sed nunquid eſt
dr̄ia vtruȝ iudex ſit paterfa. vel filiusfami. dic vt
no.in.d.l.ſi iudex ꝛ.ff.de iudi.ſi filius. Sed nū
quid vbi iudex hȝ arbitrium facit litem ſuam?
R̄ndeo ſic ſi non ſeruat ꝯſuetudinem: vt no.ff.
de inſa.l.qd ergo.§.pena grauior. Et no. ꝙ ar
bitria non dantur iudicibus: q: actus qn̄q; no
uam: qn̄q; celerem deſiderant ꝓuidentiam: vt
notat Inno.ex̄ de conſti.c.i.ꝛ.ff. de iniuſ.teſt.
l.ſi quis filio exheredato: tn̄ nō dȝ ille qui hȝ ar
bitriuȝ fulminare vel furiare.d.c.i.in nouella:
ꝛ arbitraria que dant̄ intelligunt̄ ꝓcedi ſm mē
tem legis ꝛ arbitrium intellectus ſeu rōnis: tn̄
in dubijs ſtandū eſt ſnie ēt ſine moderatione la
te niſi ſit error expreſſus vel enormitas expſſa.
ff.de cōdi.inde.l.ſi non ſorteȝ.§. hr̄di p accur.
ſicut vr̄ hic qn̄ cōmittit̄ aliqd ꝯſcīe alicuius: vt
Ricar.in.c.i.de iure pa.in cle.ff. de inoffi.teſta.
b l.poſthumus.§.ſi qs ex his. ℭ Quero[b] vtrum
iudex faciat litē ſuam pp negligentiaȝ? R̄ndeo
ſic quatenus ptem leſit. tex. eſt hic notabilis: ꝛ
in auc.de qō.§.ſuper hoc.col.vi.non tn̄ dȝ ne
gligere ſi ps nō petit. vt.ff.ð edē.l.argētarius.
c §.cū aūt: ꝛ facit qð no.C.ð ſer.fug.l.cū ſeruū[c].
Ubi gl. dicit ꝙ iudex nō tenet̄ ponere aliquem
d ad torturā niſi petat̄ p eū cui⁹ intereſt[d]. ℭ Que
ro nūqd ille q nō appellat̄ poſſit ꝯ iudicē agere
de iperitia? R̄n. Inncen. ꝙ ſic. q: diuerſe ſunt
perſone diuerſe ſunt res ꝛ diuerſe cauſe ꝛ for
me agendi. ita nota ipſe ex̄ de ſen.ex.ſacro. pro
hoc facit q: nulla lex dixit ꝙ q nō appellat non
poſſit cōqueri de iudice: ğ nec nos diſtinguere
debemus: vt.ff.de act.ꝛ ob.l. ex maleficijs.§.ſi
iudex.ꝛ h̄. Preterea hoc ꝓbat̄ euidenter: nā ſi
diceremus ꝯriuȝ oȝ eum appellare tunc arguo
ſic. Aut appellatio pēdet ꝛ nō ē reſciſſa p ſniaȝ
ꝛ non ꝯſtat interim de intereſſe ptis leſe. aut ap
pellatio eſt deſerta: ꝛ tūc idē ac ſi nō eēt appel
latum: aut appellatio ē ꝓſecuta tūc aut ſnia eſt
ꝯfirmata ꝛ nō pōt primus iudex ꝯueniri: q: ex
ſcða ſnia agit̄ vel excipit̄ ꝛ nō ex pria: vt.l. tale
pactū.§.q ꝓuocauit.ff.de pac. Aut appellatio
ē ꝓnunciata iuſta ꝛ tunc deſinit intereſſe niſi in
ſumptibus litis: ꝛ ſic de primo ad vltimo ꝯclu
dendo nūq̄ȝ iudex faceret litem ſuā: ꝛ hec vera
ſunt. Nec ob. ꝙ ille qui nō appellat vr̄ ꝯſentire
ſnie ꝛ forme eius ex iuris fictiōe: q: hoc veruȝ ē
inter ptes nō quo ad iudicē: ꝛ q: non vr̄ ꝯfiteri
ꝙ ſnia ſit iuſta. vt.C.ar.tu.l. cū iterdicte: ꝛ.ff.ð
neg.geſt.l.pōponius ſcripſit. Sed pone pmuȝ
iudex tulit ſniam a qua fuit appellatū ꝛ ſnia cō
firmat ab iſta ſcða ſnia nō fuit appellatū quero
qs faciat litē ſuaȝ vtrū pmus vel ſcðs? R̄ndeo
ꝙ ſcðs: q: ſnia ſcða eſt illa que tranſit in reȝ iu
dicataȝ. Prima fuit enim nouata p ſecundā: ꝛ
in ipſaȝ tranſfuſa. vt.ſ̄. dictuȝ eſt. ℭ Quid erit
ergo appellatiōe pen. ad qd ꝯuenietur tūc iudex?
Iſta qō fuit diſputata p Bar. ꝛ vr̄ ꝙ pēdeat ex
futuro euentu.ff.ad.l.aql.l.in.l.aqlia ſi delatū:
e ꝛ ar.ff.de excu.tu.l.diximus[e]. Iudici.n.ſufficit
ſi ex actitatis ꝓbabiliter iudicabit. Naȝ qn̄ cā
apparet ex actis nō dr̄ rē in dubio dimittere: vt
no.in.c.in penis ꝛ de regu.iur.li.vi.p Io.mo.
Ratio q: id qð apparet ex actis dr̄ notoriū: vt
in.c.p tuas.de reſti.in inte.p Inno. ℭ Iteȝ ex
oibus cauſis ēt nouis ex qbus appellat̄. pōt
iuſtificare ſniam ex eiſdē: ꝛ iudex ſuaȝ ſniaȝ de
fendere.ff.ꝙ cū eo.l.titianus.C. de tēp.app.p
hāc. Nec ob. iudici didiciſſe teſtificata: de teſti.
cū clamor: ꝛ q: iter alios res agit̄. Item ꝛ ſi nō

poſſet iudex pōt pars ꝓ ſuo intereſſe aſſumere
defenſionē iudicis ꝛ opponere ꝛ ꝓponere iura
ſua ad iudicis defenſionē.ff.man.l. idēq;.§.ꝛ
gn̄aliter.ff.de ap.l.ſi p luſorio.ꝛ.l. a ſnia.ff.reȝ
ra.hab.l. ꝓcurator ad exhi.§.i. intereſt eniȝ vi
ctoris ſaltim apud bonos ꝛ graues ſniam p ſe
lataȝ nō diffamari: rubor eniȝ p iniquā ſniaȝ vi
cere facit: de ꝯdi.inde.l.iul. ℭ Porro ſi appel
lans de quo ſupius dixi renūciaret expreſſe ap
pellatiōi vr̄ fateri ſe malā cām hr̄e.C. de fide in
ſtru.l.iij. ꝛ iō ēt iudex liberat̄: ſecus in renūcia
tione tacita q nō iducit hāc tacitā ꝯfeſſioneȝ.C.
de iudi. ꝓperādū: ꝛ vide qð no.ff. de inoffi.teſ.
l.papinianus.§.meminiſſe. ꝛ nota ꝙ per deſer
tionē appellatiōis purgat̄ iniuſticia ꝓnūciatio
nis facte inter ptes ſed nō future iter ptem ꝛ iu
dicē ꝛc̄. vt no.l.i.§.q magiſtratū.ff. ꝙ qſq; iur.
ꝛ p Inno.in.c.ſepe. de appellatio. ꝛ p Bart. in
dicta ſua diſputatione a ſnia iudicis. Bald.

Cōuenticulas.

Diuide in qnq; ptes vſq; ad.§.
item ſacramēta. Primo ꝓhibet ꝛ punit ꝯuen
ticulas. Scðo hortat̄ epōs ad penā ponendā.
Tertio prohibet ꝛ punit receptores. Quarto
punit recuſantē iurare pacē. Quinto ꝓhibet ꝛ
punit illicitas exactiones. Scða in.§. epiſco
pos. Tertia in.§.receptoribus. Quarta in.§.
ꝑterea. Quinta in.§.illicitas. Caſus. Prohi
bet iperator oibus ne faciant ꝯuenticulas vel
ꝯiurationes aliqua de cā: ꝛ cuilibet ꝯiuratoruȝ
iponit penā vniuȝ libre auri. hoc primo. Scðo
hortat̄ epōs ꝙ violatores iſti⁹ legis punire de
beant cenſura eccl'iaſtica. Tertio ꝓhibȝ oibuȝ
ne receptent violatores huius.l. alioqn pari pe
na punient̄. Quarto dr̄ ꝙ ſi qs noluerit iurare
pacē bona ei⁹ publicent̄: ꝛ domus ei⁹ deſtruat̄.
Quinto ꝓhibet fieri exactiōes illicitas maxie
ab eccleſijs: ꝛ ſtatuit ꝯfaciētibus penam in du
plū. h.d. ℭ Nota ꝯuenticule ꝛ ꝯiuratiōes ſunt
ꝓhibite. Dicit inn. ꝙ ſi aliqn̄ cōſpiratio ſit lau
dabiliȝ tn̄ cōſpirator repellit̄ a teſtimonio: ex̄ de
f re iud.cū.ff.ꝛ.A.[f] ℭ Scðo nota ibi dū dicit in
ter ciuitatē ꝛ ciuitatē ꝛ iter pſonā ꝛc̄. ꝙ noīe p
g ſone vniuerſitas ꝛ ciuitas nō ꝯtinet̄[g] cū hic po
nant̄ ꝛ diuerſa.C. de erro.mili.āno.l.ſi.lib.xij.
Tertio no. ibi. SINGULIS CONIU
RATORUM. ꝙ ſinguli debēt puniri de
licto cōſpiratiōis. Quarto no. ꝙ iperator mo
net epōs ꝛ dat eis auctem diſcipādi ꝯgregatio
nes illicitas: ſed ſi bn̄ aduertis modū auctatiȝ
nō dat ipſe q: nec hȝ.ſ.p viā cenſure de ver.ſig.
querēti dicit Uegetius.li.iij. de diſciplina mili
tari: nunq̄ȝ eniȝ ad ꝯtumaciā pari ꝯſenſu multi
tudo ꝓrūpit: ſȝ incitat̄ a paucis q vitiorꝫ ſcele
rūq; p ipunitatē ſperant peccare cū plurimis.
Dicit Ariſto. cōis cuſtodia regni ꝛ ciuitatis ē
nō ſinere vlluȝ creſcere ꝑter cōmenſurationem.
Quinto no. ꝙ receptoreȝ puniunt̄. Nota tn̄ ꝙ
nō tenet̄ qs tradere vaſallū ſuuȝ inimico ſuo ēt
ſi fecerit mille delicta: q: tenet̄ eū ēt iuſte defen
dere. Itē dicit glo. ꝙ fallit in ꝯiunctis pſonis.
Tu dic ꝙ nec ēt ꝯiūctiȝ pſoniȝ lȝ receptare vio
latores pacis niſi excuſant̄ pp ignorātiā.ff.de
recepta.l.i.ꝛ.ij. quā ꝓbabūt p iuramētū niſi ſit
notoriū: ꝛ not. p gl. hic poſitā. ℭ Nota penā de
ſtructōis domorꝫ eorꝫ q faciūt ꝯuēticulas ꝛ cō
ſpiratiōes. Extra no. ꝙ pp mala ſtatuta ēt lici
tuȝ collegiū debeat caſſari.ff.ð va.ꝛ ex̄or.cri.l.
ſub ꝑtextu p bar. ꝛ i.l.ſi.de colle.illicitis.ff. ꝛ iō
cogūtur ſua ſtatuta edere ptāti ꝛ epō. Et epi ꝯ
malas

a ℭ Diffinitio. Q. ſi iudex hȝ cō
munē opi. illam
ſeq dȝ: q: de ſoli.
vt in.c.ij. de ſta.
regu. qð limitat
Hoſt. ꝛ Io. an. ni
ſi cōis opi. ſit no
torie falſa. arg.c.
capellanus.ð ſe
rijs ꝓ quo tex.l.
.j. ð vet.iur.enu.
in ꝟ. ſȝ neq;. vbi
tex. ꝙ ex multitu
dine auctorꝫ nō
debeamus iudi
care: q: ſepe vni⁹
ꝛc̄. Si vō nō ē da
re cōem opi. pp
ꝯflictū rōnū hic
inde. tn̄ tūc valð
vtile ē hēre iudi
cē ꝓpitiū: q: pōt
ſeq quā vult. dic̄
tn̄ Io. an. ꝙ caue
at a pena.c. cum
eterni.ð reg. iur.
in.vj. ſȝ ꝙ nō iu
dicet ꝯ ꝯſciam. ꝛ
ſi iudex ap. retra
ctet illā ſniaȝ ſm
aliā opi. euitaret
ps ad ꝯdēnatio
nem expēſarꝫ. vt
no.in.c. fineȝ. de
do. ꝛ ꝯtu. nec iu
dex facit litē ſuā
vt no.in.l. cū ꝓ
latis.C.ð re iud.
Abbas in.c.i. de
conſtitu.

b ℭ Quero. Ui
de Ang.in.l.iiij.
§.ſ euȝ.ff.ð dam.
infe.ꝛ.l. argētari
us.§. cū autem.
ff.de edē.ꝛ.l. mā
cipi.C.ð ſer. fug.
ꝛ ibi bal. i.v. col.
ibi. Et iō iudex
etiā liberat̄ not.
bal. hic qui vult
quod renūciatio
iur̄ appellādi li
berat iudiceȝ in
quo iudicāteȝ in
ſind. ideȝ voluit
do.abb.i.c. paſto
ralis.§. q: vō. de
offi.deleg. ꝛ ideȝ
fuit ꝯſultū Pa
pie ſupioribꝰ die
bus. ego cōſulo
ꝯriū ꝛ ꝯ balduȝ
allego eūdē in.l.
ſi.§. ſin autē.C. ð
tēp.appel.in ꝑn.
ꝛ in.c.ſepe. ð ap
pel. ꝛ in reptorio
ſupra i no. in tit.
de appel. in ꝟbo
appellās. ꝛ ibi al
legat.l.cuȝ a na
tura.C.de pac. ꝛ
etiā h̄ ſentit do.
pet.in.c. ſepe pre
alle. ꝛ hoc dicit
Saly.in.d.l.ſi.§.
ſin autē. ꝛ ſȝ hoc
ꝯſuluit Ang. cō
ſil.clxxxvj. ꝛ idē
voluit in.l.j.ff. ð
appel.i lectu. no
ua. ꝛ ſic bal. h̄ ma
le loqt̄ ꝛ.l.iij. al
legata p eū non
meret̄ allegari ꝓ

dicto ſuo. vide q̄
dixi in.d.ꝯſi. apð
Lucam.

c ℭ .l.cū ſeruuȝ.
Als ē in.l.qcūq;
in gl.in ꝟ.iterro
gari.C.eo.ti.

d ℭ Cuius iter
eſt. Et maxie vbi
iudex p inqſitio
nem ꝓcederet. ꝛ
ita maxie ſi inqſi
tio eēt ſic iuſſa ta
men tūc iudi. vr̄
pūtandū ſi ex ſe
nō ſit negligēs:
vt p bar. in.l.iiij.
§.hoc autē.ff.de
dā.iſec. ꝛ Cy.i.l.
mulierē.C.ſi mā
cip.ita ſu. alie. re
fert itaq; an iu
dex ꝓcedat per
accur. ꝛ p inqſi.
ꝛ ſic referre pōt
aliqs ſit ꝓmotor
inqſitiōis vl' nō
de quo við.ſ̄.e.i
§.iniuria.i ꝟ. ma
teria iſta q̄ritur.
vtrum ſi accuſat̄
de homicidio.

e ℭ .l.diximus.
Sȝ in.l. q: ēt.§.
ex qbꝰ.ff. de ali.
iu.mu.ca.fac. di
xit ꝙ incōtinēti
poterat agi ad ſti
ptus qð vr̄ mirū.

f ℭ .ff.ꝛ A. Qð
tn̄ limita vt p gl.
in.c. veniēs.el.j.
de teſti. ꝛ hr̄ in.c.
ſi. de teſti.cog. de
quibꝰ ꝯſpiratori
bꝰ q ſint hēs.xj.
q.j.cōiurationū:
cuȝ q̄ttuor capi
tulis ſequētibuȝ
vbi appet ꝙ oīs
ꝯuēticula multo
rū ad actū illici
tū pōt dici ꝯſpi
ratio. ꝛ vide glo.
ij. in.l. qſquis.C.
ad.l.iul.maie.

g ℭ Nō ꝯtinet̄.
Uið.d. ant. in.c.
graue.ð ꝑbē. vbi
ſtatutuȝ loqt̄ de
ꝑlato nō hȝ locū
in.c. ꝛ ſic in pſo
na ſcā. við.d.pe.
in.c.nouis.ð hiȝ
q̄ ſi.a ꝑla. vbi dic̄
qð ſi ſtatutū loq
tur ꝑ iſta ꝟba ſi
qs qð nō hȝ locū
in vniuerſitate.l.
iij.§. hec ꝟba.ff.
de neg. geſt. Io.
de imola limitat
ibi qn̄ eſſet ſtatu
tum exorbitans
ſed ſi eſſet preter
ius tūc credit qð
hēret locuȝ alle
gat.l.j.§. lex fal
cidia.ff.ad.l. fal.
ꝛ qð notatur in
.d.§.hec ꝟba. qð
eſt notanduȝ. vi
de bal. in.l. qui

malas conuenticulas habent iuriſditionem a iure ciuili: vt
hic quod eſt nota dignū. Item nota ꝙ ille qui nō iurat pacē
nō habet beneficiū pacis. Itē nota ꝙ illicite exactiōes pro
hibentur. Ultimo nota ꝙ lige que fiunt inter ciuitatem ꝛ ci
a uitatem ſunt prohibite quod non ſeruatur in Italia ſȝ gl.[a]
ℭ Itē nota ꝙ omnia collegia illicita appellantur conuenti
cule. ꝛ videtur ꝙ non poſſit alicui de talibus collegijs lega
ri: q: ſunt dānata collegia ꝛ collegiati. vt notat̄.C. de ſacro
ſan.eccle.l.j. qð nō credo verū q: iſta conſtitutio hanc penā
nō imponit. ꝛ cōtenti eſſe debemus penis lege comprehen
b ſis. vt.ff. de verb.obliga.l.ſi ita ſtipulatio facta ſit[b]. ℭ Illud
cōfiteor ꝙ iſte cōgregatiōes nō habēt iura collegij: quia cū
iura collegij ſint publici iuris. oportet ꝙ concedantur a ſu
periore ꝛ nota. extra de offi.ordi.c.cū eccleſiarꝫ. per Inno. ꝛ
in nouel. ℭ Ultimo nota illicitas exactiones debere reddi
duplū. ꝛ iſtð dicit iſta cōſtitutio ꝙ intelligitur de regalibus
quod dic vt dicā.j̄. que ſunt regalia.c.j. ℭ Sed iſtð eſt val
de nota. ꝙ colligētes pedagia debēt tenere itinera tuta. vn
de ſi ſit aliqua robaria i eorꝫ curia. ꝛ territorio ſeu diſtrictu
ab eis poſſeſſo vbi exigunt a trāſeuntibus pedagia tenētur
ea reſtituere vel malefactorem exhibere.ff. de incen ru. nau.
l. ne quid ſm Archi. qui ita notat. xxiij. queſt.v. ſiquis pere
c grinos quod nota.[c] ℭ Pone ꝙ dominus territorij promi
ſit quibuſdā mercatoribus in ſuo territorio depredatis ſol
uere omnem quantitatem que probabitur ab ipſis robatori
bus ſub pena dupli. modo probat̄ ꝙ robaria fuit facta de
certis rebus: ſed caruȝ eſtimatio non probatur aliter q̄ȝ per
iuramentū. ꝛ inde ſecuta eſt condemnatio cōtra dominū po
namus in centum quam cōdemnationem dominus nō ſol
uit. queritur an dn̄s tenetur ad penā dupli ſm formam pa
cti. ꝛ videtur ꝙ ſic. nam certum eſt ꝙ hic preceſſit crimen ꝛ
dolus delinquentium: ſed lege cauet̄ ꝙ vbicunq; cōſtat de
crimine. tunc intereſſe vel dānum probat per iuramentuȝ.l.
ij. ꝛ.l. in actionibus vbi plene.ff. de in liteȝ iuran. ꝛ hoc pro
pter difficultatem probationis. vt no.in.l. ſemper.§. in hoc
interdicto.ff. quod vi aut clam. ꝛ inſtitut. de verbo. obli.§.
penul. ꝛ.C. vnde vi.l.ſi quando. ꝛ per Inn. extra quod me.
cau.c.ſi. Secundo probatur ſic cum ſuper aliqua obligatio
ne antecedente interponitur noua conuentio. iſta noua con
uentio informatur a cauſa prima ꝛ eius naturaȝ ſapit. vt.ff.
de verbo.obli.l.ſtipulationem.§.cōuentionales. ꝛ.l.triticū.
eo.titu. Eſt enim talis cenſenda conuentio qualis eſt mate
ria ſuper qua interponitur. vt no.ff. de actio.emp.l.emptio
d ne.§.qui autem. ꝛ.ff. de vſuris.l.ſi ſtipulatus[d]. ℭ Et Bar.
ſed iſta ſtipulatio fuit interpoſita ſuper materia criminis de
cuius natura eſt vt licet actus ipſe nō probetur per iuramen
tum tn̄ ad probandum dāmum ꝛ intereſſe ſufficit iuramen
tum. cum igitur iſta promiſſio habeat originē a materia per
iuramentum probabili. ergo ꝛ in ipſa ſufficit iuramentum.
Tertio probatur: q: vbi aliquid ineſt alicui actioni reſpici
ens illius cauſam nō ſolum ineſt illi que directe ꝛ immedia
te cauſatur ab illa verum etiam occaſionaliter procedēti ab
eadem cā. vt.ff. de dona. quid id qð. ꝛ.ff. de fide.l.tutor. Sȝ
facultas probandi ineſt actiōi reſpicienti cauſaȝ. ergo ineſt
actioni reſpicienti cauſatum. ꝛ vbi penalis ſtipulatio inter
ponitur ſub precedenti oblatione intelligitur interpoſita ſȝ
naturam illius. vt.ff. de verbo.obliga.l. quidam cum filiuȝ.
nec mirum quia ad illam ſit relatio. vt.ff. de iureiuran.l. ſed
ꝛ ſi poſſeſſori.§. ſed ſi rerum. preterea nomine probationis
cōtinetur nō ſolum probatio viſus: ſed probatio coniectura
lis dūmodo lex habeat cōiecturam pro veritate. vt.ff. de cō
di. ꝛ demōſtra.l.lucius. Sed hic apparet ex cōiecturiȝ legū
referendo nos ad obligationem prout cōcernit ipſum roba
torem. ergo talis intelligitur facta ꝓmiſſio qualis demon
ſtratur ex cauſa precedente. In cōtrarium videtur. naȝ iſta
promiſſio habet in ſe cōditionem ſi probabitur. vt.ff. de ꝟb.
ob. qui rome.§.augerius. Sed iſta probatio per iuramen
tum non eſt proprie probatio ſed eſt ſuppletio. Aut eſt rele
uatio ab onere probandi. vt.ff. ve iureiuran.l. eū qui. in ꝑn.
ꝛ ſi poſſet dici probatio eſt ſummaria. ꝛ non plena. vt.ff. ad

exhi.l.theſaurus. que non ſufficit vbi agitur de pleno ꝛ gra
ui preiudicio vel vbi forma contractus vel vltime volunta
tis requirit probationem veram fieri. vt.ff. de cōdi. ꝛ demō.
l.lucius. facit qð not. in.l.j.§.ſi ea de ven. in poſ. mit.ff. ad
car.l.iij.§.cauſe iuramentū enim eſt patrociniuȝ ſummarie
cognitiōis. ꝛ vide qð no.C. de iure delibe.l. ſi.§. in cōputa
tione. per Cy. ergo nō eſt impleta cōditio ſub qua promiſſa
eſt pena. Natura enim cōditionū hec eſt ꝙ debent formali
ter ꝛ indubitabiliter de iure cōmuni ad vnguem adimpleri
vt.ff. de cōdi. ꝛ demon.l. meuius. ꝛ.l. qui heredi. in ꝑn. ꝛ.d.
.l. qui rome.§.augerius. ꝛ qð notatur in.l.ij.C. de inſtitu. ꝛ
ſubſti. Preterea iſte dominus intelligitur ꝓmiſiſſe illud ad
quod de iure tenetur.ff. de proba. cum de indebito.ff. de ſol.
.l. ſi is cui.§. flauius. Sed dominus territorij nō tenetur ni
ſi cōtra eum liquide probetur de rebus. vt no.ff. qn̄ ex facto
tu.l.j. per Dy. ꝛ.d.l. ſi qn̄.C. vnde vi. per Cy. Item non vi
detur promittere niſi quod ſuo nomine debet: argu.ff. de ſo
lu.l. ꝛ magis. Item verba ambigua debēt intelligi ſm id qð
eſt veriſimile. vt notatur.ff. de pac.l. veteribus. ꝛ.ff. de regu.
iur.l. ſemper in ſtipulationibus. Item iuramentum eſt que
dam probatio ficta de qua non debet intelligi verbum pro
bationis ſimpliciter probatum: q: ex hoc ſequeretur incon
ueniens. ſ. ꝙ quis obligaret ſe ad indebitum. ꝛ ſic eſſet obli
gatio ſine cauſa ꝛ poſſet elidi per exceptionem doli. ꝛ maxi
me qn̄ eſt obligatio ſine cā ꝛ obligatio eſſet penalis ꝛ odio
ſa. vt.ff. de exceptio. do.l.ij.§. circa. Preterea vbicunq; eſt
noua materia inſurgit actio ꝛ retinet ſuam propriam natu
ram: nec recipit aliquod extrinſecus ratiōe alicuius pream
bule obligationis. vt.ff. de noua.l. aliam.ff. de re iudi.l. iiij.
§. ſi ex cōuentione. Sed iſta eſt noua obligatio exorbitās a
forma obligationis legalis propter penam inſertam. ergo
debet iudicari ſua propria natura inſpecta ſm quaȝ intereſ
ſe eſt probandum nō iurandum. vt.C. de ſen. que pro eo.l.j.
§. in alijs. Preterea cōmuniter dicimus ꝙ vna actio nō ſo
let ſortiri naturam alterius odioſam: licet loco illius ſurro
getur. vt.ff. de pe.here.l. item veniunt.§. cuȝ prediximus. ꝛ
no. in.l. certi cōditio. in prin.ff. ſi cer.pe. Item ꝙ credat̄ iu
ramento ꝛ introdoctum odio delinquētis qui tenetur ex de
licto. ꝛ iō cōtra eum nō ꝓbat̄. Sed dn̄s qui tenet̄ cuſtodire
territoriū ſuū ex quaſi delicto tenet̄. ꝛ iō ꝯtra eum nō ꝓbat̄
intereſſe per iuramentū: q: nō ineſt dolus. ꝛ ꝯfirmo ſic deter
minata cauſa. ſ. doli in delinquente determinatum habet ef
fectum. vt.ff. de iureiur.l. admonendi.C. ſi ex fal. inſtr.l. iij.
ff. de le.ij.l. cum pater.§. dulciſſimis.ff. de acquiren. poſ.l. ſi
is qui aio.ff. de calum.l. hec actio. ℭ Preterea ſnia de qua
ꝓponit̄ nō fuit rōnabilis. ergo nec debet inferre preiudiciū
ſuper pena de qua nō fuit iudicatū.ff. de ꝟbo.ob. qui rome.
§. duo frēs. ℭ Itē ſnia nō ſolet maioris efficacie eſſe q̄ȝ ſint
ipſe ꝓbatiōes a quibus depēdet cū ex ipſis ꝓbatiōibus ſu
mat effectū. vt.ff. de iureiu.l. ſed ꝛ ſi poſſeſſori.§. ſi. cum.l. ſe.
Hanc partem teneo. q: de pena nihil fuit cognitū nec iudi
catum. vt.ff. de ꝯdi.indebi.l. ſi.§. ſi. circa quam rōnem potiſ
ſime vide in.d.l. qui rome.§. duo fratres. ꝛ in.l. ex diuerſo.
.ff. de rei ven. vbi per Bar. ℭ Quid ergo erit in fideiuſſore
de iudicato ſoluendo vel alio ſpōtaneo fideiubente. puto ēt
ſine dubio penam cōmitti ꝛ ſniam debere dici iuridicam: vi
de.ff. iudi.ſol.l. ex clauſula. ꝛ.l. cū q̄rebat̄. Nec obſtat ꝙ in
plus videat̄ facta fideiuſſio p no. in.l. ſicut reus.ff. ð fideiuſ
ſoribuȝ. ꝛ p Barto. in.l. centū capue.ff. de eo qð certo loco.
ℭ Ulterius q̄ro de tali queſtiōe: q̄dā villa hēbat ab impera
tore imunitatem cōceſſam ex certa ſcientia ꝙ non teneretur
ſoluere collectā aliquā per ciuitatem ſuam imponēdaȝ exce
pta eaque imponeretur cā aqueductus qui ē priuilegiatus.
vt.l. ſi.ff. de riuis. accidit ꝙ ciuitas impoſuit collectam pro
ſtipēdiarijs tādem ſtatuit illā collectā ꝯuerti in aqueductū:
querit̄ an villa teneat̄. Et vr̄ ꝙ ſic: q: licitū fuit ciuitati maxi
me nō indigēti ſtipēdiarijs mutare ꝯſiliū ꝛ ꝯuertere in aliū
vſuȝ. vt.l. legatū. de adminiſtra. rerꝫ ad ciui. perti. Itē in po
teſtate ciuiū erat mutare ꝯditionē ꝛ modū.ff. de adi. le.l. iij.
§. conditio. ꝛ.l. alūno.§. ſeya. ꝛ.§. qui filias. Iteȝ quotiens

cuiq;.C.ð ſer.
fugi. við bal.
in.l. oēs ppl'i.
ff.ð iuſti. ꝛ iu
re. i penul. co
lū.d. pe. i.c.i.
de ꝯſti. in re
pe. ꝛ bal. in.c.
ſedeȝ.ð reſcri.
vbi dicit qð ſi
ipetraui ꝯ ti
ciū ꝛ quodaȝ
alios nā vēit
collegiū ꝛ ibi
dicit qð ſi im
petraui ꝯ pſo
nas nō venit
furioſus. við
que remiſi ad
bal. in rub.C.
ad treb. vide
ludo.ro. cōſi.
cxciij.d.pe. in
c. dilecti.ð ſo
ro cōpe. Com
po.i.c. nimis.
de exceſ. ꝑla.
vbi dic̄ qð ſta
tutū loquenȝ
per ꝟbū ſi qs
nō cōprehen
dit vniuerſita
teȝ allegat.c.
j. de vſu. ꝛ við
do.pe. in.c. di
lecti. de ſo.cō.
vbi dic̄ ꝙ pri
uilegiū ꝯceſ
ſum anglicis
cōprehendit
collegia ꝛ pſo
nas fictas al
legat bart. i.l.
j.ff. ad mūici
pa. ꝛ.l. mor
tuo.ff. de fide
iuſſo.

a ℭ ſm gl. Et
p bart. in.l. ſi.
ð colle. illi.ff.

b ℭ Facta ſit.
In auc̄. de nō
alie. ſcðo nu
bē. in ꝟ. cū nō
eſt lex tale qd
dicens.

c ℭ Qð no.
Et dixi.ſ̄. qui
feu. da. poſ. ꝛ
j̄. q̄ ſint rega
lia.c.i. vbi di
xi ꝙ ſoluens
pedagia non
pōt capi ꝓ re
preſalijs.

d ℭ Si ſtipu
latus. Et no.
i.l. ſtipulo ha
bere lȝ in ꝑn.
ꝛ in.l. ſi quis
cū aliter.ð ꝟ.
ob. per glo.